

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.
De artikelen geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : Monetair evenwicht en betalingsbalansevenwicht als doelstellingen der economische politiek, door Prof. Dr. C. Goedhart — Ontwikkeling van de onderzoeken van de programma's tot opvoering van de productiviteit — Literatuur betreffende de monetaire en financiële toestand van België — Economische wetgeving — Grafieken van de economische toestand van België — Statistieken.

MONETAIR EVENWICHT EN BETALINGSBALANSEVENWICHT ALS DOELSTELLINGEN DER ECONOMISCHE POLITIEK

door Prof. Dr. C. GOEDHART

Hoogleraar aan de Universiteit te Amsterdam

1. Inleiding.

Het grote belang van handhaving van het monetaire evenwicht in de volkshuishouding, m.a.w. van het voorkómen van inflatie enerzijds en van deflatie anderzijds, wordt in steeds ruimere kringen ingezien, evenals de noodzaak van voorkóming van duurzame evenwichtsverstoringen van de betalingsbalans. Nog vrij vaak treft men evenwel de opvatting aan, dat in sommige omstandigheden het monetaire evenwicht als doelstelling van economisch beleid zou mogen en zelfs moeten wijken voor een andere, belangrijker geachte doelstelling: de handhaving van volledige werkgelegenheid (« full employment »). Zij die deze opvatting verdedigen, zien over het hoofd dat uit sociaal oogpunt de handhaving van het monetaire evenwicht een doelstelling van even hoge orde is als de handhaving van volledige werkgelegenheid. De grote sociale betekenis van het monetaire evenwicht vloeit voort uit de omstandigheid, dat zowel inflatie als deflatie tot sociaal onaanvaardbare consequenties leiden. De sociaal onaanvaardbare verschuivingen in de verdeling van het reële inkomen, die van inflatie het gevolg zijn — en op grond waarvan men terecht de inflatie de meest onrechtvaardige vorm van belastingheffing heeft genoemd — zijn zodanig bekend, dat ik daarover niet verder behoef uit te weiden. Sedert de depressie van de jaren '30 van deze eeuw zijn voorts de sociale misstanden, voortvloeiende uit deflatie en daarmee gepaard gaande massa-

werkloosheid, zo duidelijk aan de dag getreden, dat ik ook daarop niet verder behoef in te gaan. Maar wel wil ik er nog op wijzen, dat de sociaal nadelige gevolgen van een inflatieproces zich op de iets langere duur niet beperken tot onrechtvaardige inkomensverschuivingen. In alle landen, die in enigszins belangrijke mate zijn ingeschakeld in het internationale handels- en betalingsverkeer, zal een langdurige inflatie onvermijdelijk moeten leiden tot ernstige tekorten op de betalingsbalans, die uiteindelijk voeren hetzij tot herstel van evenwicht bij een lagere koers van de valuta van het betrokken land (m.a.w. tot een devaluatie, die de aanvaarding van de in beginsel sociaal onaanvaardbare waardedaling van het geld impliceert), hetzij tot drastische importbeperkingen, waardoor de structurele basis van de werkgelegenheid in steeds ernstiger mate dreigt te worden aangetast. Er zijn derhalve meer dan voldoende redenen om de stelling te rechtvaardigen, dat handhaving van het monetaire evenwicht een doelstelling is van even hoge sociale orde als handhaving van volledige werkgelegenheid. De meest centrale doelstelling van het gehele beleid van overheid en centrale bank op economisch terrein dient naar de stellige overtuiging van schrijver dezès te worden gevonden in de simultane verwezenlijking van èn monetair evenwicht èn volledige werkgelegenheid.

Alvorens nu de vraag te kunnen beantwoorden, welke instrumenten van economisch beleid het meest

geschikt zijn om met het oog op deze doelstelling te worden gehanteerd, is het in de eerste plaats nodig ons een helder beeld te vormen van hetgeen redelijkerwijze onder de op zichzelf ietwat vage term monetair evenwicht dient te worden verstaan, van het verband tussen monetair evenwicht en evenwicht van de betalingsbalans en van de voorwaarden, waaraan moet zijn voldaan, willen monetair evenwicht en betalingsbalansevenwicht verzekerd zijn. Daarbij zal dan tevens aan de dag treden, dat monetair evenwicht in beginsel denkbaar is op verschillende niveau's van productie-omvang en werkgelegenheid, zodat het beleid er op dient te worden gericht, het monetaire evenwicht op zodanige wijze te bereiken, dat tevens een zo gunstig mogelijk niveau van werkgelegenheid ontstaat.

2. Het begrip monetair evenwicht.

Sinds het einde van de negentiende eeuw zijn in de theoretisch-economische literatuur vele pogingen ondernomen om te komen tot een nadere, zowel voor de theorie als voor de praktijk van het economische beleid bruikbare bepaling van de begrippen inflatie, deflatie en het nulpunt tussen inflatie en deflatie: het monetaire evenwicht. Aanvankelijk is men er daarbij van uit gegaan, dat inflatie kan worden vereenzelvigd met stijging van het algemene prijsniveau en deflatie met daling van het algemene prijsniveau, zodat het monetaire evenwicht zich zou kenmerken door het constant blijven van het prijsniveau. Volgens deze, thans overwonnen zienswijze, zou monetair evenwicht derhalve identiek zijn met een toestand van « waardevast geld », inflatie met een daling van de koopkracht (waarde) van het geld. In steeds ruimere kring is men evenwel gaan inzien — en dit inzicht is thans wel algemeen — dat men op deze wijze niet tot een doelmatige begripsbepaling komt, aangezien er wijzigingen in het algemene prijsniveau mogelijk zijn als uitvloeisel van « reële » factoren, zoals bijvoorbeeld veranderingen in de productiviteit, die de koopkracht van het geld doen veranderen, zonder dat er van enigerlei verstoring van het economisch proces of van verstoring van het monetaire evenwicht kan worden gesproken. Het meest bekende schoolvoorbeeld van een inflatieproces bij ongeveer constant prijsniveau is te vinden in de ontwikkeling in de Verenigde Staten in de jaren onmiddellijk voorafgaande aan de crisis van 1929, toen aldaar de productiviteit sterk toenam en desondanks de prijzen grosso modo ongeveer stabiel bleven. Dit voorbeeld illustreert zeer duidelijk, dat monetair evenwicht beslist niet mag worden geïdentificeerd met een situatie van waardevast geld.

In het bijzonder door Zweedse economen is getracht de essentiële voorwaarden voor monetair evenwicht te benaderen met behulp van het begrip « natuurlijke rente » en van het begrippenpaar besparingen en investeringen. Onder de « natuurlijke rente » verstaat men in dit verband de rentestand die in een gegeven toestand tot stand zou komen,

indien het gehele economische proces en dus ook de transacties op de kapitaalmarkt zich zouden afspelen zonder gebruik van geld, dus in natura. Voorwaarde voor monetair evenwicht zou zijn, dat de feitelijke rentevoet, de marktrente of geldrente, steeds zou moeten overeenkomen met die natuurlijke rente. Hoe langer hoe duidelijker is evenwel aan de dag getreden, dat het begrip « natuurlijke rente » een niet te hanteren begrip is. Het formuleren van de wezenlijke voorwaarde voor monetair evenwicht met behulp van de begrippen sparen en investeren stuit op de grote moeilijkheid dat het totaal der besparingen in een volkshuishouding, zijnde het niet geconsumeerde deel van het nationale inkomen, steeds per periode per definitie gelijk is aan het totaal der investeringen, zijnde het niet geconsumeerde deel van het nationale product, zodat het stellen van de gelijkheid per periode van besparingen en investeringen als voorwaarde voor monetair evenwicht, zo beschouwd, zinloos is. Op die grond hebben de Zweedse economen het onderscheid tussen « ex ante » grootheden en « ex post » grootheden in de literatuur geïntroduceerd. « Ex ante » grootheden zijn over een bepaalde periode verwachte of geprojecteerde grootheden, terwijl « ex post » grootheden de in feite gerealiseerde grootheden zijn. Alleen « ex ante » is er een verschil mogelijk tussen het totaal der besparingen en het totaal der investeringen. Gelijkheid tussen « ex ante » besparingen en « ex ante » investeringen is in de moderne Zweedse theorie het meest wezenlijke criterium voor monetair evenwicht. Gaan de « ex ante » investeringen de « ex ante » besparingen te boven, zodat een deel van de investeringen door geldscheping of het aanspreken van kasvoorraden moet worden gefinancierd, dan ontstaat er een inflatieproces, gekenmerkt door het optreden van onverwachte winsten en in eerste instantie ook door onverwachte intering op voorraden. Het totaal aan besparingen, met inbegrip van de besparingen uit hoofde van de onverwachte winsten, zal « ex post » steeds gelijk zijn aan het totaal aan investeringen, rekening houdende met de desinvesteringen door onverwachte voorraadintering. Indien de besparingen « ex ante » de investeringen te boven gaan, treedt een deflatieproces in werking, gekenmerkt door onverwachte verliezen en onverwachte accumulatie van onverkocht blijvende voorraden.

Een verwante gedachtengang was reeds eerder, zonder het gebruik van de termen « ex ante » en « ex post », in de jaren '20 van deze eeuw, ontwikkeld door de bekende Engelse economen D. H. Robertson en J. M. Keynes. Robertson sprak van een verschil tussen « autonome » of « spontane » en « geïnduceerde » verschijnselen en wees op de mogelijkheid van afwijkingen tussen het totaal der « spontane » besparingen en investeringen. Keynes kwam tot een « symptomatisch » criterium voor monetair evenwicht: de afwezigheid van onverwachte winsten en verliezen (« windfall profits and losses »), in de Engelse literatuur vaak aangehaald als « the condition of zero profits ».

Soms werd ook getracht het criterium voor monetair evenwicht te vinden in het constant blijven van de geldstroom : het product van geldhoeveelheid en omloopsnelheid van het geld. Terecht is dit criterium evenwel door de meeste economen verworpen, aangezien het niet moeilijk is om aan te tonen dat bij expansie van de volkshuishouding het uitblijven van monetaire storingen juist vergt dat de geldstroom geleidelijk aangroeit. Hetzelfde kan gezegd worden van het in de laatste jaren door sommigen verdedigde criterium : constant nationaal geldinkomen. Ook het nationale geldinkomen zal bij expansie van het economische proces, willen geen monetaire verstoringen optreden, een geleidelijke uitbreiding moeten ondergaan.

Geen auteur heeft naar de mening van schrijver dezes het wezen van het monetaire evenwicht duidelijker belicht dan de Nederlandse econoom J. G. Koopmans (« Zum Problem des neutralen Geldes », opgenomen in de bundel « Beiträge zur Geldtheorie », uitgegeven door F. von Hayek in 1933). De opvatting van Koopmans is vooral daarom de meest bevredigende theorie, waarover de literatuur tot dusver beschikt, omdat zij het begrip monetair evenwicht op zeer eenvoudige wijze afleidt uit een elementaire vergelijking tussen de afloop van het economische proces in een « Naturalwirtschaft » enerzijds en in een « Geldwirtschaft » anderzijds. Waardoor kan het economische proces in een op geldverkeer gebaseerde volkshuishouding anders verlopen dan in een natura-verkeershuishouding? Alleen als gevolg van het feit dat het geld een breuk in het ruilverkeer teweeg brengt. Enerzijds heeft in een « Geldwirtschaft » tegenover goederenaanbod niet altijd een gelijkwaardige goederenvraag te staan, aangezien het door de verkopers ontvangen geld kan worden opgepot of — door aflossing van bankrediet — vernietigd. Anderzijds heeft tegenover goederenvraag in de « Geldwirtschaft » niet altijd een equivalent goederenaanbod te staan, aangezien de koper zijn besteding uit geldschepping of door « ontpotting », m.a.w. door het aanspreken van kasvoorraden, kan financieren. Alleen de verschijnselen geldschepping, geldvernietiging, oppotting en ontpotting kunnen derhalve het economische proces in een geld gebruikende maatschappij doen afwijken van dat in een natura-huishouding en alleen deze verschijnselen kunnen dus leiden tot een verstoring van de « neutraliteit » van het geld of, anders gezegd, tot verstoring van het monetaire evenwicht. Monetair evenwicht zal alleen verzekerd zijn, zolang *per periode het totaal van spontane geldschepping en spontane ontpotting gelijk is aan het totaal van spontane geldvernietiging en spontane oppotting*. De toevoeging van het adjectief « spontane » is in dit verband absoluut noodzakelijk, omdat het totaal van geldschepping en ontpotting (inclusief de geïnduceerde geldschepping en ontpotting) per periode uiteraard per definitie gelijk is aan het totaal van geldvernietiging en oppotting (inclusief de geïnduceerde geldvernietiging en oppotting). Immers, al het

per periode geschapen geld moet ergens zijn opgepot, zolang het niet vernietigd is. Waar het op aan komt is, dat bij monetair evenwicht de spontane inflatoire krachten precies opwegen tegen de spontane deflatoire krachten. Spontane geldschepping en ontpotting leiden tot een inflatoire « reine Nachfrage » : goederenvraag, waar geen equivalent goederenaanbod tegenover staat. Spontane geldvernietiging en ontpotting leiden tot een deflatoire « reine Nachfrage-Ausfall » : het ontbreken van een equivalente goederenvraag tegenover het goederenaanbod. Vergroting van kasvoorraden, die plaats vindt als gevolg van een inflatieproces, is geen spontane, maar geïnduceerde ontpotting. Het aanspreken van kasvoorraden, dat plaats vindt als gevolg van een deflatieproces, is geen spontane, maar geïnduceerde ontpotting. Op soortgelijke wijze kan men onderscheid maken tussen spontane en geïnduceerde geldschepping en geldvernietiging door het financieren met en het aflossen van bankrediet.

Het zojuist genoemde criterium voor monetair evenwicht geldt zowel voor een stationnaire als voor een dynamische volkshuishouding. Het impliceert geen constant prijsniveau, hetgeen bijvoorbeeld gemakkelijk is in te zien voor het eenvoudige geval van een stijging van de productiviteit voor een bepaald goed, waarvoor de vraag een elasticiteit gelijk aan min één heeft. De totale prijs som voor dat goed blijft dan gelijk, het monetaire evenwicht behoeft niet te worden verstoord — aangezien voor andere goederen even veel geld beschikbaar blijft als te voren — en het enige resultaat van de wijziging in de productiviteit is dat er één prijs is gedaald, zodat ook het algemene prijsniveau is gedaald, bij handhaving van het monetaire evenwicht. Het criterium impliceert evenmin een constante geldstroom. Bij toeneming van de productiviteit bijvoorbeeld voor een goed, waarvoor de vraag een elasticiteit heeft, die kleiner is dan min een, zal de totale prijs som voor dat goed stijgen en zal, wil het monetaire evenwicht niet worden verstoord, het daarvoor benodigde meerdere geld uit geldschepping of ontpotting moeten komen, zodat de totale geldstroom zal moeten worden vergroot. En tenslotte is ook gemakkelijk in te zien, dat het genoemde criterium geen constant nationaal geldinkomen impliceert. Indien bijvoorbeeld meer productiefactoren dan tevoren in het productieproces worden ingeschakeld (hetzij braak liggende, hetzij nieuw beschikbaar komende productiefactoren), zal uit dien hoofde de totale maatschappelijke behoefte aan kasvoorraden, de totale liquiditeitsbehoefte derhalve, toenemen en zal, wil het monetaire evenwicht blijven gehandhaafd, door geldschepping of ontpotting in die toegenomen liquiditeitsbehoefte moeten worden voorzien. Dit betekent dat in dat geval — het normale geval voor een expanderende volkshuishouding — de geldstroom moet worden vergroot om een groter nationaal geldinkomen te kunnen dragen. Men kan derhalve de eis, die op grond van het criterium voor monetair evenwicht, dat is ontleend aan de theorie van J.-G. Koopmans, moet worden gesteld

aan de geldvoorziening, zo formuleren, dat monetair evenwicht een voortdurende aanpassing vereist van de liquiditeitsvoorziening aan de liquiditeitsbehoefte.

Nu is de grote moeilijkheid, die zich voordoet bij hantering van het begrip monetair evenwicht als doelstelling van economisch beleid, dat het theoretisch zuivere begrip monetair evenwicht nooit zonder meer voor praktische doeleinden bruikbaar is. De oorzaak van die moeilijkheid, die zich voordoet bij elk theoretisch zuiver criterium voor monetair evenwicht, is hierin gelegen dat het begrip monetair evenwicht altijd berust op een vergelijking van « spontane » (« autonome ») of « ex ante » verschijnselen, terwijl het onmogelijk is statistisch de « spontane » of « ex ante » verschijnselen enerzijds en de « geïnduceerde » of « ex post » verschijnselen anderzijds van elkaar te scheiden. Wat men waarneemt via de statistische meting van maatschappelijke verschijnselen, zijn altijd « ex post » grootheden en het is altijd onmogelijk, uit het cijfermateriaal, onmiddellijk conclusies te trekken aangaande het al of niet spontane karakter van waargenomen bewegingen van economische grootheden.

Eén van de mogelijke methoden om de genoemde moeilijkheid het hoofd te bieden, bestaat hierin dat men in eerste instantie uitgaat van de « ex post » cijfers en vervolgens, op grond van allerlei symptomen in de economische ontwikkeling gedurende de bestudeerde periode, tracht te komen tot een aanvaardbare hypothese aangaande het « spontane » of « geïnduceerde » karakter van de verschillende monetaire verschijnselen. Deze methode is in praktijk gebracht door de President van de Nederlandsche Bank, dr M. W. Holtrop, in de analyse van de monetaire evolutie in Nederland in het jaar 1953, die hij heeft ontwikkeld in zijn jaarverslag over genoemd jaar. In dit jaarverslag van de Nederlandsche Bank is voor een viertal grote sectoren van de Nederlandse volkshuishouding, namelijk de centrale overheid, de lagere overheid, de fondsen en spaarbanken en tenslotte de gezins- en bedrijfshuishoudingen, het zogenaamde liquiditeitsoverschot of -tekort vastgesteld, voor zover waarneembaar uit het beschikbare cijfermateriaal. Het liquiditeitstekort is gelijk aan het totaal van het per sector vastgestelde rechtstreekse beroep op geldscheppende instellingen, dus de geldschepping ten behoeve van de betrokken sector vermeerderd met de intering door de betrokken sector op liquiditeiten (1). Het liquiditeitsoverschot is gelijk aan de schuldaflossing aan geldscheppende instellingen en de accumulatie van liquiditeiten. De eigenlijke analyse bestaat nu in het aannemelijk maken van een hypothese ten aanzien van het autonome (spontane) of geïnduceerde karakter van de verschillende liquiditeitsoverschotten en -tekorten

(1) Op de complicatie die verband houdt met het feit dat de Nederlandsche Bank niet alleen de intering op primaire liquiditeiten, dus op kasvoorraden, maar ook de intering op secundaire liquiditeiten in aanmerking neemt, kan ik hier niet ingaan.

om op grond daarvan te kunnen concluderen tot de aanwezigheid van inflatoire en deflatoire krachten in de verschillende sectoren en te kunnen komen tot een conclusie ten aanzien van de monetaire ontwikkeling in de volkshuishouding als geheel. Dat de toevoeging van zulk een hypothese absoluut noodzakelijk is, zal na het voorgaande wel duidelijk zijn. Voor de volkshuishouding als geheel is het « ex post » waargenomen totale liquiditeitstekort of -overschot per definitie gelijk aan het nadelige of voordelige saldo op de totale betalingsbalans, overeenkomende met de totale netto afvloeiing of toevloeiing van goud en deviezen naar en van het buitenland. Zou men een soortgelijke analyse maken voor een gesloten volkshuishouding, zonder economisch verkeer met het buitenland, dan zou het totale maatschappelijke liquiditeitstekort of -overschot altijd precies nihil zijn, ongeacht de sterkte van de werkzame deflatoire en inflatoire krachten. Deze laatste gedachtengang maakt het eens te meer duidelijk, hoe weinig zeggend de waargenomen « ex post » cijfers op zichzelf zijn en hoe noodzakelijk het is te komen tot een redelijke veronderstelling aangaande het onderscheid tussen autonome en geïnduceerde monetaire verschijnselen. Maar dit maakt tevens duidelijk, dat de interpretatie van het cijfermateriaal tot veel verschil van opvatting aangaande het feitelijke gebeuren aanleiding kan geven. Het is daarom geenszins verwonderlijk dat de bedoelde analyse van de President van de Nederlandsche Bank over 1953 tot breedvoerige discussies tussen een aantal Nederlandse economisten heeft geleid.

Een andere methode om te trachten de genoemde moeilijkheid op te lossen, die voortvloeit uit het op zichzelf nietszeggende karakter van statistisch materiaal aangaande de monetaire ontwikkeling, is deze, dat men een benaderende formule voor monetair evenwicht poogt op te stellen, die enerzijds zo weinig mogelijk afwijkt van de theoretisch zuivere formule en anderzijds vatbaar is voor statistische waarneming. Nu in de na-oorlogsjaren in een vrij groot aantal landen in toenemende mate cijfermateriaal beschikbaar is gekomen aangaande de ontwikkeling van het nationaal inkomen en van de besteding daarvan — in vele gevallen in de vorm van jaarcijfers, in sommige gevallen zelfs in de vorm van kwartaalcijfers — lijkt het mij de moeite waard te trachten een benaderende formule te ontwikkelen voor monetair evenwicht in termen van nationale middelen en nationale bestedingen.

In beginsel is het mogelijk, Koopmans' bovenvermelde formule voor monetair evenwicht te vertalen in termen van nationaal inkomen en nationale bestedingen. Wanneer wij gemakshalve het nationale geldinkomen over een bepaalde periode, zoals dat voortvloeit uit de initiële toestand enerzijds en alle « reële » veranderingen in vraag- en aanbodcondities gedurende de betrokken periode anderzijds, aanduiden met de term « ex ante nationaal inkomen », mag worden gesteld dat het monetaire evenwicht in de zin van de formule van Koopmans wordt gehandhaafd,

zolang de nationale bestedingen gelijk blijven aan dit ex ante nationale inkomen (althans zolang wij ons concentreren op een gesloten volkshuishouding). Immers, deze gelijkheid impliceert dat de geldvoorziening niet anders wordt gewijzigd dan op grond van de reële wijzigingen in de volkshuishouding nodig is. Maar daarmee zijn wij alleen nog maar gekomen tot een begrip « ex ante nationaal inkomen », dat ook al weer niet voor statistische meting vatbaar is. Wij behoeven derhalve een bepaalde kunstgreep om te komen tot een statistisch bruikbare benaderende formule. Wanneer wij vereenvoudigenderwijze veronderstellen, dat over betrekkelijk korte perioden de voet van beloning van de productiefactoren, inclusief de winstmarges, betrekkelijk weinig wijzigingen ondergaat als gevolg van niet-monetaire factoren, kunnen wij deze kunstgreep toepassen, dat wij het « nationale inkomen ex ante » gelijk stellen met het nationale inkomen, zoals dat over een bepaalde periode kan worden gecalculeerd op basis van het aantal in die periode in het productieproces ingeschakelde productieve krachten enerzijds en van de voet van beloning dier productiefactoren bij het begin der periode anderzijds, of kortweg : met het « nationaal inkomen tegen ex ante factor kosten ». De benaderende formule wordt dan in de kortst mogelijke formulering : er is monetair evenwicht, wanneer in een korte periode *het totaal van de nationale bestedingen (consumptie + investeringen) gelijk is aan het nationale inkomen « ex ante »*. Alleen bij deze interpretatie kan men de korte formule aanvaarden, die in recente discussies over het monetaire evenwicht vaak wordt gehanteerd en die eenvoudig luidt : gelijkheid van nationale bestedingen en nationaal inkomen. Zonder nadere qualificatie zou deze formule uiteraard zinloos zijn, daar voor een gesloten volkshuishouding altijd per definitie is voldaan aan de gelijkheid van nationale bestedingen en nationaal inkomen « ex post ». Het komt ons voor dat men op de geschetste wijze ook de gebruikelijke terminologie dient te interpreteren, waarbij men spreekt van een « inflationary gap ». Die « gap » moet worden opgevat als een positief verschil tussen de nationale bestedingen en het « ex ante » nationale inkomen. Is er een negatief verschil tussen deze twee grootheden, dan kan men spreken van een « deflationary gap ».

Wij moeten ons intussen steeds terdege bewust blijven van het louter approximatieve karakter van de genoemde formule. De formule houdt volledig rekening met de expansie van het economische proces, die een gevolg is van de inschakeling van meer productieve krachten. Maar zij houdt geen rekening met de invloed van andere « reële » wijzigingen in het economische proces, in het bijzonder niet met wijzigingen in de productiviteit. Dit laatste is ook principieel onmogelijk, daar men niet in het algemeen kan zeggen, of een wijziging in de productiviteit aanleiding moet geven tot vergroting of verkleining van het nationale geldinkomen bij monetair evenwicht; het komt er op aan te weten of de elasticiteit van de vraag voor de producten, waarvoor de

productiviteit is gewijzigd, kleiner of groter is dan min één.

Zoals gezegd, heeft de ontwikkelde benaderende formule alleen geldingskracht voor een gesloten volkshuishouding. Het is echter op vrij eenvoudige wijze mogelijk deze formule uit te breiden tot een voor de « open » volkshuishouding bruikbare formule, namelijk door rekening te houden met het feit, dat in een open volkshuishouding de voor consumptie en investering beschikbare middelen kunnen worden vergroot of verkleind door kapitaalimport (leningen, opgenomen door andere dan geldscheppende instellingen, en verkoop van effecten) en kapitaalexport. Men kan voor de open volkshuishouding de nationale middelen bepalen als het totaal van nationaal product en netto-kapitaalimport — welke laatste grootheid negatief kan zijn — en komt dan tot de benaderende formule : monetair evenwicht vergt *gelijkheid van nationale bestedingen en « ex ante » nationale middelen*. Gaan de nationale bestedingen in totaal de « ex ante » nationale middelen te boven, dan betekent dit dat de spontane geldschepping en ontpotting als autonome inflatoire krachten overwegen boven de spontane geldvernietiging en oppotting als autonome deflatoire krachten, zodat een inflatieproces in werking treedt, als gevolg waarvan de prijzen stijgen en/of goud en deviezen naar het buitenland afvloeien. In het omgekeerde geval treedt een deflatieproces in werking, gekenmerkt door een tendentie tot prijsdaling en/of toestroming van goud en deviezen.

3. Vormen van inflatie en deflatie.

Behalve een duidelijke begripsbepaling ten aanzien van de begrippen monetair evenwicht, inflatie en deflatie, is evenzeer van grote betekenis, zich een helder beeld te vormen van de verschillende mogelijke oorzaken van inflatie en deflatie en van de daarmee verband houdende uiteenlopende verschijningsvormen van inflatoire en deflatoire processen. Dit is in het bijzonder van belang met het oog op het op monetair evenwicht gerichte economische beleid, omdat verschillende vormen van monetaire verstoringen verschillende eisen stellen aan de ter bestrijding te hanteren instrumenten der economische politiek.

De primaire oorzaak van een inflatieproces kan in de eerste plaats zijn gelegen in een vergroting van de nationale bestedingen met behulp van inflatoire financieringsmiddelen. Wij kunnen dan spreken van een *bestedingsinflatie*. In de Amerikaanse literatuur is in dit verband de term « inflationary demand pull » in zwang gekomen. Anderzijds vloeit deflatie voort uit het achterblijven van de nationale bestedingen bij de « ex ante » nationale middelen, door het overwegen van spontane oppotting en geldvernietiging. Deflatie heeft in de moderne volkshuishouding altijd het karakter van een bestedingsdeflatie.

Het is evenwel ook mogelijk, dat een inflatieproces

zijn primaire oorzaak vindt in autonome kostenstijgingen, dus bijvoorbeeld door vakverenigingsacties afgedwongen loonstijgingen of autonome stijgingen van winstmarges, o.m. bij versterking van monopolistische marktposities van producenten of handelaars. Wij kunnen dan spreken van een *kosteninflatie*, waarvan de *looninflatie* de meest voorkomende vorm is. In de Amerikaanse literatuur spreekt men in dit verband van een « *inflationary cost push* ». Een autonome kostendeflatie is in de tegenwoordige maatschappelijke verhoudingen vrijwel ondenkbaar.

Evenals de bestedingsinflatie kan de kosteninflatie alleen een algemeen karakter aannemen, indien de autonome kostenstijging wordt gefinancierd door spontane geldschepping of ontpotting. Het verschil in primaire oorzaak van het inflatieproces heeft echter belangrijke consequenties voor de verschijningsvorm van de inflatie. Een bestedingsinflatie zal zich over het algemeen kenmerken door een sterke uitzetting van het geldvolume en een vooruitlopen van het geldvolume op de stijging van het prijsniveau. Alleen in landen, waar het bedrijfsleven als gevolg van traditioneel hoge liquiditeitsmaatstaven grote liquide reserves pleegt aan te houden, is het zeer goed denkbaar dat een bestedingsinflatie, die haar oorzaak vindt in vergrote aankopen van het bedrijfsleven, bijvoorbeeld voor extra voorraadvorming, juist gepaard gaat met een daling van het geldvolume, namelijk indien de vergrote aankopen voor een groot deel in het buitenland plaats vinden. Het nieuw gecreëerde of ontpotpte geld wordt dan besteed voor deviezenaankoop en verdwijnt uit de circulatie; voorzover er sprake is van ontpotting voor buitenlandse aankopen neemt het geldvolume diensgevolge af. Zo heeft de Nederlandse volkshuishouding na het uitbreken van het conflict op Korea in de zomer van 1950 een jaar lang door extra voorraadvorming een inflatieproces doorgemaakt, dat zich kenmerkte door een daling van het geldvolume en werd gevolgd door een deflatieproces — een periode van voorraadintering — dat zich kenmerkte door toeneming van het binnenlandse geldvolume. Dit illustreert hoe voorzichtig men moet zijn met het trekken van conclusies uit cijfers aangaande de ontwikkeling van het geldvolume. In landen met een vrij grote liquiditeit en een omvangrijke importquote zal een daling van het geldvolume een symptoom kunnen zijn van inflatie en een stijging van het geldvolume een symptoom van deflatie. In landen, waar de verhoudingen anders liggen, zal evenwel een bestedingsinflatie zich meestal kenmerken door een expansie van de geldhoeveelheid. Bij de kosteninflatie doet de toestand zich anders voor. De ervaring ten aanzien van looninflaties heeft wel geleerd, zeer duidelijk bijvoorbeeld in Frankrijk, dat de loonstijging in eerste instantie pleegt te worden gefinancierd door intering op liquide reserves en eerst in een later stadium op grotere schaal door geldschepping. Dit heeft tot gevolg dat ingeval van een looninflatie, de loon- en prijsstijging een tijd lang pleegt vooruit te lopen op de expansie van het

geldvolume; de kosteninflatie zal zich over het algemeen kenmerken door geldschaarste.

Van betekenis voor het economische beleid is vooral duidelijk in te zien, dat alleen bestedingsinflaties en -deflaties kunnen worden bestreden met behulp van de financiële en monetaire politiek. Tegen looninflaties kunnen financiële en monetaire maatregelen in feite vrijwel niets uitrichten. In theorie lijkt het wellicht mogelijk, bij het optreden van looninflaties door belastingmaatregelen of door creditbeperking aan het bedrijfsleven de geldmiddelen te onthouden, die nodig zijn om de loonsverhogingen te financieren, maar in de praktijk is dit beleid niet uitvoerbaar. Men zou op die wijze ernstige crisisverschijnselen in het economische proces forceren, zódat het middel ernstiger zou zijn dan de kwaal. Het enige afdoende middel tegen looninflaties is gelegen in overheidsinvloed op de lonen, terwijl de overheid tegen andere kosteninflaties dient te waken door op te treden tegen monopolistische prijsopdrijving. Gewis is schrijver dezes in sterke mate afkerig van economisch dirigisme en een overtuigd voorstander van een « *économie orientée* », hetgeen inhoudt dat de overheid zich zoveel mogelijk dient te onthouden van rechtstreeks ingrijpen in de beslissingsvrijheid van de individuele economische subjecten door middel van zogenaamde « *directe contrôles* » zoals prijs- en rantsoeneringsvoorschriften en de overheid de algemeen aanvaarde maatschappelijke doelstellingen zo veel mogelijk dient te verwezenlijken met behulp van de globale beïnvloeding van de geldstroom door de financiële politiek, gesteund door de monetaire politiek van de centrale bank. Hij is echter van oordeel, dat met het oog op de handhaving van het monetaire evenwicht in de huidige maatschappelijke verhoudingen één dirigistisch element helaas niet kan worden gemist in het economisch-politieke arsenaal, te weten de bevoegdheid van de overheid tot het ingrijpen in monopolistische oprijving van kostenelementen en prijzen; dit betekent in het bijzonder dat de overheid moet kunnen optreden tegen looninflaties, die het gevolg kunnen zijn van de machtpositie van de vakverenigingen op de arbeidsmarkt.

4. De aard van het monetaire evenwicht.

Een verder belangrijk aspect van monetaire evenwichtsverstoringen, waarmede degenen die verantwoordelijk zijn voor het economische beleid terdege rekening dienen te houden, staat in verband met de aard van het monetaire evenwicht. Men kan enerzijds niet volhouden dat het monetaire evenwicht een stabiel evenwicht zou zijn in die zin, dat bij verstoring van dit evenwicht altijd automatisch krachten zouden worden opgeroepen, die tot herstel van het evenwicht op het uitgangspunt tenderen. Er zijn tal van gevallen mogelijk, waarin een inflatoire verstoring of een deflatoire verstoring de neiging vertoont een cumulatief, zichzelf versterkend karakter aan te nemen. Maar anderzijds kan men ook niet

eenvoudig stellen dat het monetaire evenwicht een labiel evenwicht is in die zin, dat bij verstoring van dit evenwicht in alle gevallen een cumulatief storingsproces dreigt te ontstaan. Het enige dat men in dit verband kan stellen, is dat er scherp onderscheid dient te worden gemaakt tussen *automatisch omkeerbare verstoringen* van het monetaire evenwicht enerzijds en *niet-automatisch omkeerbare verstoringen* anderzijds.

Automatisch omkeerbare verstoringen kunnen bijvoorbeeld optreden in het geval van tijdelijk abnormale voorraadvorming, gegrond op schaarste-vrees. Deze voorraadvorming, gepaard gaande met aantasting van de liquiditeitspositie van het bedrijfsleven, maakt dan na uitputting van de liquiditeit automatisch plaats voor een herstel van de liquiditeit, mede gegrond op de daardoor veroorzaakte aarzeling van de betrokken prijzen en voorraadintering. De ervaringen in verschillende landen in de jaren onmiddellijk volgende op het uitbreken van het conflict op Korea hebben deze automatische omkering en de daaruit voortvloeiende golfbeweging in de monetaire ontwikkeling duidelijk aangetoond. Automatisch omkeerbare bewegingen zijn ook denkbaar in de vorm van seizoenbewegingen, die zich behalve in de private sectoren van het economische leven ook kunnen voordoen in de overheidshuishouding, bijvoorbeeld als gevolg van de concentratie van de belastingontvangsten in een bepaald gedeelte van het jaar.

Niet-automatisch omkeerbare inflatoire verstoringen kunnen zich o. m. voordoen, indien de overheid geruime tijd inflatoir financiert of wanneer het bedrijfsleven op grote schaal investeringen in vaste activa met bankrediet financiert. Zij kunnen ook ontstaan door kosteninflatie.

Dit onderscheid tussen verschillende geaarde monetaire storingen is van grote betekenis voor het economische beleid, omdat uiteraard in beginsel alleen de niet-automatisch omkeerbare storingen om actief ingrijpen van de zijde van de overheid en de centrale bank vragen. Men moet er evenwel altijd op bedacht zijn — en dat maakt het beleid ter handhaving van het monetaire evenwicht bijzonder moeilijk — dat op zichzelf automatisch omkeerbare verstoringen tot gevolg kunnen hebben dat daardoor niet-automatisch omkeerbare verstoringen worden geïnduceerd. Zo kan een op zichzelf tijdelijke voorraadinflatie leiden tot loonopdrijving en looninflatie, welke laatste in de gegeven maatschappelijke verhoudingen allesbehalve automatisch omkeerbaar is. In hoeverre dient te worden ingegrepen in op zichzelf automatisch omkeerbare inflatieprocessen is in het bijzonder afhankelijk van de mate waarin de overheid het in haar macht heeft cumulatieve inflatieprocessen, in het bijzonder looninflaties, te beteugelen. In landen, waar de overheid die macht niet bezit, dient ter voorkoming van een blijvende geldontwaarding door monetaire oorzaken reeds vroegtijdig te worden ingegrepen bij het optre-

den van op zichzelf automatisch omkeerbare inflatieverschijnselen.

5. **Het verband tussen monetair evenwicht en de betalingsbalans.**

Men zou het monetaire evenwicht, dat afhankelijk is van de gelijkheid van de bestedingen en de nationale middelen « ex ante » in een volkshuishouding, kunnen aanduiden als intern monetair evenwicht, ter onderscheiding van het externe monetaire evenwicht waaronder men dan het evenwicht in de totale betalingsbalans zou moeten verstaan. Het saldo van de totale betalingsbalans van een land is per definitie steeds gelijk aan de toe- of afvloeijing van goud en deviezen, de salderingsposten van de betalingsbalans, in de betrokken periode. Noodzakelijk is het onderscheid tussen intern en extern monetair evenwicht evenwel niet, daar men zonder enig bezwaar kan onderscheid maken tussen monetair evenwicht in de bovenomschreven zin enerzijds en evenwicht in de betalingsbalans in de zojuist aangeduide zin anderzijds.

De handhaving van het monetaire evenwicht in een land brengt niet automatisch mede dat ook het evenwicht in de betalingsbalans op ieder moment wordt gehandhaafd. In het bijzonder kunnen internationale vraagverschuivingen en daarmee gepaard gaande wijzigingen in de internationale ruilvoeten, ook bij handhaving van het monetaire evenwicht, tot verstoringen van het betalingsbalansevenwicht leiden. Maar zo lang dan het monetaire evenwicht wordt gehandhaafd, staat niets in de weg aan het automatische herstel van het evenwicht in de betalingsbalans en zal iedere verstoring van het betalingsbalansevenwicht automatisch krachten in het leven roepen, die het evenwichtsherstel bewerkstelligen. Deze krachten bestaan in prijs- en inkomensveranderingen in de betrokken landen, die wijzigingen in de nationale bestedingen en, bij handhaving van het monetaire evenwicht, aanpassing van de nationale bestedingen aan de nationale middelen teweegbrengen. Een duurzaam betalingsbalanstekort is alleen mogelijk bij duurzame inflatie in het betrokken land, een duurzaam betalingsbalansoverschot alleen bij duurzame deflatie. Al impliceert derhalve monetair evenwicht in een land nog niet op ieder moment evenwicht in de betalingsbalans, het impliceert wel externe financiële stabiliteit in ruimere zin, namelijk een situatie waarbij alleen tijdelijke afwijkingen van het evenwicht in de totale betalingsbalans, dus alleen tijdelijke veranderingen in de goud- en deviezenreserve uit hoofde van toe- of afvloeijing van goud en deviezen, mogelijk zijn.

Hieruit volgt onmiddellijk een belangrijke conclusie ten aanzien van het economische beleid, namelijk deze, dat er geen enkele reden is voor een afzonderlijk monetair en financieel beleid gericht op handhaving van het evenwicht in de betalingsbalans. Financieel en monetair beleid, gericht op handhaving van het monetaire evenwicht, zal immers, indien het

succes heeft, tegelijkertijd ook externe financiële stabiliteit in de zojuist omschreven ruime zin waarborgen.

Intussen moet men zich er steeds terdege van bewust zijn, dat handhaving van monetair evenwicht en evenwicht in de betalingsbalans in een bepaald land dat land geenszins altijd kan behoeden voor de schadelijke invloed van inflatoire en deflatoire krachten van het buitenland uit. Wanneer bijvoorbeeld het nationale geldinkomen wordt vergroot als gevolg van buitenlandse inflatoire krachten, kunnen het monetaire evenwicht en het betalingsbalans-evenwicht in het betrokken land worden gehandhaafd door middel van een simultane expansie van nationaal inkomen en nationale bestedingen. Het is zelfs, in theorie, denkbaar, dat overal ter wereld het evenwicht in de betalingsbalansen wordt gehandhaafd, terwijl toch in een aantal landen het monetaire evenwicht is verstoord en het effect van die verstoringen gelijkelijk over een aantal andere landen wordt verdeeld zonder aantasting van de gelijkheid tussen nationaal inkomen en nationale bestedingen in de « getroffen » landen. Dit kan zich o.m. voordoen, wanneer enige landen « inflatie exporteren » naar andere landen, welke laatste dan hun nationale bestedingen aanpassen aan het door de « import van inflatie » verhoogde nationale geldinkomen en daardoor de inflerende landen in staat stellen, hun evenwicht in de betalingsbalansen te handhaven. Dit theoretische voorbeeld is vooral nuttig om de aandacht te vestigen op het vraagstuk, of het wel wenselijk is onder alle omstandigheden te trachten het monetaire evenwicht en het betalingsbalansevenwicht in een land te handhaven en of het misschien in gevallen als het bedoelde niet de voorkeur zou verdienen, te trachten het universele monetaire evenwicht te bereiken door op de import van buitenlandse inflatoire of deflatoire krachten te reageren met compenserende binnenlandse deflatoire of inflatoire krachten. Alvorens op deze vraag een antwoord te geven dient thans evenwel systematisch het probleem van de algemene beginselen van het op monetair evenwicht gerichte beleid onder ogen te worden gezien.

6. Algemene aspecten van het op monetair evenwicht gerichte beleid.

Monetair evenwicht en betalingsbalansevenwicht zijn in beginsel denkbaar op verschillende niveau's van bedrijvigheid en internationale handel. Indien deflatoire krachten de overhand verkrijgen, is het denkbaar daarop te reageren met maatregelen die de deflatie versterken door middel van het verlagen van het kostenniveau en daarmee ook van het inkomens- en bestedingsniveau. Een nieuw monetair evenwicht wordt dan uiteindelijk bereikt door verlaging van het nationale geldinkomen tot een zodanig niveau, dat er nog maar weinig ruimte overblijft voor het onttrekken van geld aan bestedingen. Het nieuwe evenwicht is dan een evenwicht op een zeer laag niveau

van bedrijvigheid, werkgelegenheid en handelsvolume. De beruchte « aanpassingspolitiek », die door verschillende landen in de depressie van de jaren '30 van deze eeuw is bedreven, levert hiervan een afschrikwekkend voorbeeld op. Anderzijds is het denkbaar, dat men een inflatie op haar beloop laat, ten koste van ernstige spanningen op de arbeidsmarkt. Het is dan mogelijk, dat er uiteindelijk een nieuw monetair evenwicht tot stand komt, doordat als gevolg van de toegenomen liquiditeitsbehoefte uit hoofde van de gestegen prijzen een toenemend gedeelte van het nieuw geschapen geld in « spontane oppotting » van kasreserves verdwijnt. Dat nieuwe evenwicht wordt dan verkregen ten koste van alle sociale nadelen van de geldwaardedaling.

Als algemene grondbeginselen voor een aanvaardbaar op monetair evenwicht gericht beleid kan men daarom de volgende regels opstellen. Voor zo ver er een keuze is tussen verschillende methoden om het monetaire evenwicht te herstellen en te handhaven, verdient die methode de voorkeur, die het monetaire evenwicht op het hoogst mogelijke niveau van bedrijvigheid verzekert. Voor zover er een keuze is tussen verschillende methoden om volledige werkgelegenheid te bereiken, dient die methode te worden aangegrepen, die volledige werkgelegenheid op een zo stabiel mogelijk niveau van monetair evenwicht waarborgt.

In dit verband is het van grote betekenis, duidelijk onderscheid te maken tussen tweeërlei vormen van financieel en monetair beleid gericht op monetair evenwicht. In de eerste plaats kan men denken aan « *neutraliserend beleid* », d.w.z. dat men tracht de inflatoire krachten en deflatoire krachten, die de overhand dreigen te krijgen, in de kiem te smoren door die krachten zelf te neutraliseren, te elimineren derhalve. Daarnaast is ook een « *compenserend beleid* » denkbaar, waarbij men tegenover overwegende inflatoire krachten even sterke deflatoire krachten poogt te stellen en omgekeerd. Het behoeft weinig betoog, dat een des te stabielere niveau van monetair evenwicht wordt bereikt, naar gelang het niveau van de elkaar compenserende inflatoire en deflatoire krachten lager is. Daarin ligt een zeer krachtig argument om aan de *neutraliserende politiek zo veel mogelijk voorrang te verlenen boven de compenserende politiek*. Door zo spoedig mogelijk alle beheersbare deflatoire of inflatoire krachten, die de overhand dreigen te nemen, te neutraliseren, beperkt men zoveel mogelijk het gevaar van het ontketenen van minder gemakkelijk beheersbare krachten, waartegen men alleen met de veel moeilijker te hanteren compenserende politiek kan optreden. In de omvangrijke literatuur over de zogenaamde « *compensatory fiscal policy* » wordt dit onderscheid tussen neutraliseren en compenseren helaas maar al te vaak over het hoofd gezien. In concreto betekent het geven van voorrang aan het neutraliserende beleid bijvoorbeeld dat in een periode van deflatie de overheid in de eerste plaats moet trachten de deflatie zelf te elimineren door de alsdan

opgepote gelden te activeren, hetgeen kan geschieden door besparingen aan te trekken door plaatsing van langlopende overheidsleningen en de opbrengst daarvan te gebruiken voor het financieren van begrotingstekorten. Zou men onmiddellijk grijpen naar het middel van de compenserende geldschepping, dan zou men het grote risico lopen dat bij opleving van de conjunctuur ook de opgepote gelden door de houders worden geactiveerd, waardoor een inflatoire kracht in het spel komt die men niet in de hand heeft. Door aan het neutraliserende beleid voorrang te verlenen kan men dus bereiken, dat men zo weinig mogelijk risico loopt van het optreden van onbeheersbare invloeden. *De geldschepping als instrument van compenserend monetair en financieel beleid komt daarom alleen in aanmerking als ultimum remedium*, indien en voor zover het neutraliserende beleid onvoldoende effect blijkt te hebben.

Zoals in het voorafgaande reeds duidelijk is gebleken, vloeit één van de grootste moeilijkheden voor het monetaire en financiële beleid voort uit de beïnvloeding van de volkshuishouding door inflatoire en deflatoire krachten van buiten af. Indien een bepaald land inflatie of deflatie uit het buitenland « importeert » — via stijging of daling van het geldinkomen uit export en stijging of daling van de in- en uitvoerprijzen — is het voor het betrokken land niet aanbevelenswaardig, daarop te reageren door autonome binnenlandse compenserende maatregelen. Voor zover bijvoorbeeld een land zou trachten, op de import van buitenlandse deflatie te reageren door een autonome inflatoire politiek, zonder enigerlei garanties dat de belangrijkste handelspartners hunnerzijds een soortgelijk beleid voeren, zou het betrokken land al spoedig het risico lopen van het verlies van een groot deel van zijn goud- en deviezenreserve. En anderzijds zou het reageren op de import van inflatie door middel van binnenlandse deflatie al spoedig ernstige risico's scheppen ten aanzien van de binnenlandse werkgelegenheid.

Om soortgelijke redenen stuiten aanpassingen door middel van wijzigingen in de wisselkoersen op grote bezwaren. Weliswaar zal het, indien een bepaald land geruime tijd inflatie bedrijft, nodig zijn tot een depreciatie van de wisselkoers van dat land over te gaan, indien de inflatie een niet-automatisch omkeerbaar karakter dreigt aan te nemen en zal de werkgelegenheidssituatie in het inflerende land daar ook wel toe nopen, maar in zulk een geval zal die depreciatie toch altijd tot stand moeten worden gebracht hetzij door het inflerende land hetzij door de collectiviteit van zijn handelspartners, die hun valuta dan appreciëren. Een afzonderlijk land binnen de groep kan, hoewel een revaluatie zou bijdragen tot beteugeling van de invloed der geïmporteerde inflatie op het binnenlandse prijsniveau, niet het risico ten aanzien van zijn werkgelegenheid aanvaarden, dat zou voortvloeien uit een appreciatie van de valuta niet alleen tegenover het inflerende land maar tegenover alle handelspartners. De gedachten van vrij velen gaan in dit verband vaak uit naar een stelsel van « flexi-

bele » wisselkoersen. Naar ik meen moet evenwel het denkbeeld van het duurzaam aanvaarden van vrije wisselkoersvorming volstrekt worden verworpen. Het belangrijkste van de vele argumenten, die tegen vrije wisselkoersen pleiten, ligt wel hierin dat de vrije wisselkoersvorming één van de belangrijkste prikkels wegneemt tot discipline in het monetaire beleid. Zolang men vast houdt aan vaste wisselkoersen, worden alle landen, waar de buitenlandse economische betrekkingen een rol van betekenis vervullen, voor inflatie spoedig gestraft met een afvloeien van goud en deviezen naar het buitenland. Bij vrije wisselkoersen zou die reactie veel minder snel en in veel mindere mate intreden, zodat de prikkel om in financieel opzicht blijvend orde op zaken te stellen aanmerkelijk zou verflauwen.

De enige bevredigende oplossing voor het vraagstuk van de internationale handhaving van monetair evenwicht kan worden gevonden in een systematisch streven naar *internationale coördinatie van het financiële en monetaire beleid*. Waarschijnlijk zal zulk een coördinatie alleen levensvatbaar kunnen zijn, indien zij plaats vindt op basis van multilaterale overeenkomsten, die voorzien in economische sancties jegens landen, die met hun financieel en monetair beleid internationaal gezien uit de pas lopen.

7. De instrumenten van het monetaire en financiële beleid.

Bij de bespreking van de verschillende denkbare vormen van inflatie is reeds tot uitdrukking gebracht, dat in de gegeven maatschappelijke verhoudingen één dirigistisch element in het op monetair evenwicht gerichte beleid niet kan worden gemist, te weten de *directe invloed* van de overheid op de lonen en zo nodig ook op sommige prijzen. Ter voorkoming van looninflaties is het instrument der loonpolitiek volkomen onmisbaar.

Voor zover inflatoire en deflatoire krachten ontstaan als gevolg van het opschroeven of het inkrimpen van de bestedingen, kan de *monetaire politiek* in de engere zin van het woord, de *bankpolitiek*, een neutraliserende invloed uitoefenen, ten dele via de indirecte beïnvloeding van het credietvolume door de *rentepolitiek*, ten dele ook door de meer directe invloed van de *credietrantsoenering*, waarbij — ter vermindering van dirigisme — vooral zal moeten worden gedacht aan de globale kwantitatieve credietpolitiek. Recente ervaringen hebben aangetoond dat het « klassieke » instrument van de centrale bank, de discontopolitiek, soms van groter praktische betekenis blijkt te zijn dan vaak door theoretici is erkend. Weliswaar zal in vele gevallen, zo bijvoorbeeld in het geval van speculatieve voorraadvorming, de invloed van de rentetarieven op de vraag naar crediet vrij gering zijn, maar anderzijds mag nooit uit het oog worden verloren, dat wijzigingen in het officiële disconto een belangrijke invloed kunnen hebben op het credietaanbod door de banken.

Intussen moet worden erkend dat het neutraliserende effect van de monetaire politiek veelal niet voldoende zal zijn om het monetaire evenwicht te handhaven. In het bijzonder is het onmogelijk het aanspreken van kasvoorraden als inflatoire factor te neutraliseren door middel van de monetaire politiek. De enige mogelijkheid is dan het geld zelf te vernietigen, waarbij de *financiële politiek*, het budgetaire beleid van de overheid derhalve op het tapijt komt. Met betrekking tot de *wisselkoerspolitiek* is in het voorafgaande reeds gewezen op de betrekkelijk beperkte betekenis daarvan. Niettemin kunnen in sommige omstandigheden autonome wisselkoersaanpassingen van enige betekenis zijn ten einde monetair evenwicht en betalingsbalansevenwicht te bereiken op een zo bevredigend mogelijk niveau van werkgelegenheid. Indien bijvoorbeeld blijkt dat in een gegeven situatie in een land monetair evenwicht alleen maar mogelijk is op een bedrijvigheidsniveau met een vrij omvangrijke werkloosheid, is de wisselkoersaanpassing het meest geschikte instrument om uit deze impasse te geraken. In beperkte mate kan anderzijds de wisselkoersaanpassing soms nuttig zijn ter beteugeling van de import van inflatie uit het buitenland.

Wat de vier genoemde instrumenten van financieel en monetair beleid betreft (financiële politiek van de overheid, monetaire politiek van de centrale bank, directe loonbeheersing en wisselkoerspolitiek) komt de grootste kwantitatieve betekenis ongetwijfeld toe aan de financiële politiek, die in sterkere mate dan de andere genoemde instrumenten de geldstroom kan beïnvloeden. Het is daarom nuttig, ter afsluiting van deze beschouwingen in het bijzonder nog enige aandacht te schenken aan de financiële politiek.

Met betrekking tot de inschakeling van de openbare financiën in het op handhaving van monetair evenwicht gerichte beleid kan onderscheid worden gemaakt tussen het beleid gericht op de structurele ontwikkeling, de ontwikkeling derhalve op lange termijn, en het beleid gericht op de uitschakeling van de op korte termijn werkende evenwichtsverstoreningen.

Eerst een enkel woord over het beleid gericht op een evenwichtige *structurele* ontwikkeling. In een geleidelijk expanderende volkshuishouding dient uiteraard het geldvolume een geleidelijke expansie te ondergaan ter bevrediging van de toenemende behoeften aan kasvoorraden. Meestal zal daarvoor weinig bewust overheidsbeleid nodig zijn, omdat het moderne bankwezen in het algemeen voldoende elasticiteit in de geldvoorziening waarborgt. Maar een zo stabiel mogelijk monetair evenwicht vereist nog iets meer, aangezien liquide reserves niet alleen in de vorm van geld worden aangehouden, maar ook in de vorm van allerlei liquiditeiten van de tweede en derde graad. Nodig is daarom een voortdurende aanpassing van de voorziening van de volkshuishouding van verschillende categorieën tweede- en derde-graads liquiditeiten aan de

uiteenlopende behoeften van de verschillende groepen houders, zodat een zo groot mogelijke stabiliteit in de « asset-holding » wordt bereikt. In dat verband kan de *schuldpolitiek* van de overheid, de zogenaamde « debtmanagement », een belangrijke rol vervullen, in het bijzonder door de leningpolitiek te richten op een zodanig aanbod van verschillende soorten overheidsschuld, dat dit aanbod in overeenstemming is met het normale, d.w.z. voor de lange termijn als normaal aanvaarde patroon van de « assetholding ». Door een bevordering van een zo groot mogelijke stabiliteit in het houderschap van verschillende categorieën van overheidsschuld wordt bereikt, dat het gevaar van monetisaties (omzetting van overheidsfondsen in geld door afstoting naar geldscheppende instellingen) en demonetisaties van overheidsschuld zo veel mogelijk wordt beperkt.

Voorts moet, wat de ontwikkeling op de lange termijn betreft, rekening worden gehouden met de sterke groei van de institutionele beleggers, vooral in de sfeer van de sociale en particuliere verzekeringsfondsen, waaruit in de meeste landen op de lange termijn een voortdurend groot aanbod van besparingen in de risico-mijdende sfeer voortvloeit. Ten einde een structurele deflatietendentie uit dezen hoofde te voorkomen, dient de overheid twee consequenties te aanvaarden. In de eerste plaats moet de overheid zich zo veel mogelijk onthouden van uitbreiding van het volume der institutionele besparingen door fondsvorming in de sociale verzekering. Mede om deze reden dient ter financiering van de sociale verzekeringen principieel de voorkeur te worden gegeven aan het *omslagstelsel* boven het met fondsvorming en beleggingsproblemen gepaard gaande kapitaaldeckingsstelsel. Voorts dient de overheid een zodanig leningbeleid te voeren, dat alle in de sfeer der institutionele beleggers dreigende overschotten aan besparingen worden geabsorbeerd en worden dienstbaar gemaakt aan de overheidsfinanciering.

Tenslotte dient de overheid met betrekking tot de structurele ontwikkeling voortdurend het oog te houden op de geleidelijke stijging van de belastingopbrengsten, waarmede een geleidelijke stijging van het nationale geldinkomen bij constante belastingtarieven gepaard gaat. Mochten daaruit deflatoire tendenties dreigen voort te komen, dan dient de overheid zulks te verhinderen door middel van aanpassingen in haar budgetaire beleid.

Het financiële en monetaire beleid, gericht op de uitschakeling van op *korte termijn werkende evenwichtsverstoreningen*, heeft zowel te maken met evenwichtsproblemen, voortvloeiende uit plotselinge, onverwachte gebeurtenissen, als met het vraagstuk der beteugeling van conjuncturele schommelingen.

Onvoorziene gebeurtenissen als acute oorlogsdreiging, natuurrampen, en dergelijke, kunnen belangrijke buitengewone financieringsbehoeften voor de overheid doen ontstaan. In zoverre het niet mogelijk blijkt voor deze extra financieringsbehoeften ruimte

te scheppen door verlaging van andere overheidsuitgaven, dient in beginsel in de eerste plaats van de belastingfinanciering gebruik te worden gemaakt, ten einde een onnodig aangroeien van de overheidsschuld te voorkomen. Het is evenwel denkbaar dat de belastingdruk reeds zo zwaar is, dat iedere belastingverhoging de investeringslust in zodanige mate zou aantasten; dat uit hoofde van de belemmering van de kapitaalvorming bij belastingfinanciering een veel zwaardere reële last op de toekomst zou worden gelegd dan bij financiering uit leningen. Voor zover dit het geval is, verdient uiteraard de leningfinanciering de voorkeur. In alle gevallen, waarin op grond van buitengewone overheidsvoorzieningen een inkrimping van de civiele bestedingen ter handhaving van het monetaire evenwicht noodzakelijk is, is het bovendien uit een oogpunt van monetaire en financiële stabiliteit van grote betekenis, dat bij het ontwerpen van een programma van budgetaire maatregelen ter beperking van de civiele bestedingen zo veel mogelijk de bestaande normale verhouding tussen consumptie en investeringen in acht wordt genomen, ten einde geen onnodige verstoringen in het proces van productie en afzet teweeg te brengen. Dat het in acht nemen van deze normale verhouding geen onmogelijke taak is, hebben de ervaringen in Nederland geleerd, waar in het voorjaar van 1951 een regeringsprogramma ter beperking van de civiele bestedingen met het oog op de verhoogde defensiefinanciering werd ontworpen en tot uitvoering gebracht, welk programma er op was gericht en er ook in bleek te slagen, de investeringen en de consumptie in de particuliere sectoren te beperken in een onderlinge verhouding van ongeveer 1 : 5.

Met betrekking tot de *conjuncturele verstoringen* dient de financiële politiek er op gericht te zijn, inflatoire en deflatoire tendenties van niet-automatisch omkeerbaar karakter zo veel mogelijk te neutraliseren en zo nodig ook te compenseren. Doelstelling daarbij moet zijn, het laagst mogelijke niveau van elkaar tegenwerkende inflatoire en deflatoire krachten te bereiken tegelijk met het hoogst mogelijke niveau van werkgelegenheid. Dit laatste houdt niet in, dat gestreefd zou moeten worden naar een werkloosheidspercentage van nul procent van de beroepsbevolking. Een normaal frictiepercentage aan werkloosheid, welk percentage tijdelijke wijzigingen kan ondergaan in verband met structurele veranderingen in het economische proces — bijvoorbeeld tijdens omschakeling van een vredeseconomie naar een oorlogseconomie of omgekeerd —, kan bij het werkgelegenheidsbeleid in acht worden genomen.

Dit brengt ons op de zogenaamde *anti-cyclische begrotingspolitiek*, waarbij monetaire doelstellingen en werkgelegenheidsbeleid hand in hand dienen te gaan. Hoewel de anti-cyclische begrotingspolitiek niet principieel wordt gekenmerkt door een afwisseling van begrotingstekorten en begrotingsoverschotten of door een afwisseling van grotere en kleinere begrotingstekorten, zal er in de economisch hoog ont-

wikkelde landen over het algemeen weinig ruimte zijn voor een anti-cyclisch budgetair beleid, dat zich beperkt tot variaties in de omvang van het budget zonder wijziging van het begrotingssaldo. Met name is het in de Westerse wereld slechts op zeer beperkte schaal denkbaar, de werkgelegenheid in een depressie uit te breiden onder gelijktijdige en gelijkelijke verhoging van de overheidsuitgaven en van de belastingopbrengsten. De belastingdruk is in de Westerse landen immers reeds zo zwaar, dat vergroting van die druk in de depressie al zeer spoedig tot gevolg zou hebben, dat het contractieve effect daarvan op de werkgelegenheid aanmerkelijk groter zou worden dan het expansieve effect van de vergrote overheidsbestedingen. Ook in de Westerse wereld impliceert evenwel de anti-cyclische politiek geenszins noodzakelijkerwijze een afwisseling van begrotingsoverschotten en -tekorten. Het is zeer goed denkbaar en alleszins normaal, dat bepaalde uitgaven, met name investeringsuitgaven van de overheid, ook in de hausse uit leningen worden gefinancierd, zodat ook in de hausse de totale dienst van de begroting nog een nadelig saldo, zij het een kleiner nadelig saldo dan in de depressie, vertoont.

Bij het anti-cyclische beleid dient in ernstige mate rekening te worden gehouden met het a-symmetrische karakter van de conjunctuurbeweging en van de noodzakelijke anti-conjuncturele maatregelen. De hausse, waarin al spoedig een werkgelegenheidsplafond wordt bereikt, is zeker niet in alle opzichten het spiegelbeeld van de depressie, waarin de werkgelegenheid zeer geruime tijd een dalende beweging te zien kan geven. Bovendien is het afremmen van een overspanning van de bedrijvigheid altijd belangrijker dan het stimuleren van de bedrijvigheid. Als gevolg van een en ander zal de depressie en deflatiebestrijding over het algemeen verder gaande budgetaire voorzieningen vergen dan de hausse- en inflatiebestrijding. Hierin is een zeer belangrijk argument te vinden om in beginsel aan de belastingmanipulatie voorkeur te geven boven het manipuleren van de overheidsuitgaven, wil men een op de lange termijn steeds voortgaande uitgavenexpansie en derhalve het gevaar van een geleidelijke « koude socialisatie » zo veel mogelijk beteugelen. Niettemin zal in vele gevallen niet met de belastingpolitiek kunnen worden volstaan en zal ook de uitgavenpolitiek — met name de openbare-werkenpolitiek, die niet met de private sectoren concurrerende objecten entameert — een rol moeten spelen.

In dit verband moet grote betekenis worden gehecht aan de hoogst mogelijke opvoering van de *reactiesnelheid* van de overheid op conjuncturele schommelingen. De flexibiliteit in het budget zal zoveel mogelijk moeten worden verzekerd. Voor de zogenaamde « built-in flexibility », de automatische anti-cyclische reactie van budgetaire grootheden, is aan de uitgavenzijde van het budget over het algemeen niet veel ruimte. Meer mogelijkheden zijn er voor « ingebouwde flexibiliteit » in de belastingstructuur. Men dient zich er evenwel van bewust te

zijn, dat ook deze mogelijkheden aan betrekkelijk nauwe grenzen zijn gebonden, daar vergroting van de ingebouwde flexibiliteit van het belastingstelsel door verschuivingen naar meer conjunctuurgevoelige belastingen en verscherping van de progressie het gevaar in zich bergt van aantasting of zelfs verlamming van het ondernemersinitiatief. De zogenaamde « legislative flexibility » kan wellicht in verschillende landen worden vergroot door versnelling van de parlementaire procedures. Vergroting van de « administrative flexibility » door vrij ver gaande delegatie van bevoegdheden door de wetgevende aan de uitvoerende macht stuit op belangrijke bezwaren, daar de delegatie uiteraard niet zo ver mag gaan, dat daardoor de beginselen van het democratische staatsbestel in het gedrang komen. De flexibiliteit zal derhalve vooral moeten worden gezocht in variatie, met inschakeling van de wetgever, van de belastingtarieven en van de uitgaven voor openbare werken. Wat de belastingtarieven betreft, zal daarbij het accent moeten liggen op variaties van de tarieven van de niet-kostprijsverhogende belastingen, in hoofdzaak de inkomstenbelastingen derhalve, daar bijvoorbeeld verhoging van kostprijsverhogende belastingen in de hausse het gevaar schept van het ontketenen van een kosteninflatie, waardoor het middel erger zou worden dan de kwaal.

In de vaak onvoldoende flexibiliteit van de openbare financiën ligt een belangrijk argument voor aanvulling van het financiële beleid van de overheid door het veel meer flexibele monetaire beleid van de centrale bank, waartoe deze laatste evenwel moet beschikken over toereikende bevoegdheden voor het voeren van een effectieve kwantitatieve credietpolitiek.

Het is een verheugend verschijnsel dat in de laatste jaren gezonde inzichten ten aanzien van de betekenis van monetair en financieel beleid weer de overhand beginnen te krijgen. Gelukkig wordt men zich er in steeds ruimere kringen van bewust dat het even dwaas als a-sociaal moet worden geacht, het monetaire evenwicht achter te stellen bij of zelfs op te offeren aan het ideaal van de volledige werkgelegenheid. Anderzijds heeft men over het algemeen thans een beter inzicht dan vóór de tweede wereld-

oorlog in de mogelijkheden om het monetaire evenwicht te verwezenlijken op een zo hoog mogelijk niveau van bedrijvigheid en werkgelegenheid. De stemmen, die vooral in de eerste jaren na de tweede wereldoorlog hebben gepleit voor een in alle omstandigheden te voeren « goedkoop-geldpolitiek », zijn gelukkig allengs aan het verstommen. Men komt weer tot het gezonde inzicht dat de overheid de rentestand nooit naar believen kan manipuleren zonder haar toevlucht te nemen tot uit sociaal oogpunt onaanvaardbare inflatoire financieringsmethoden. Alleen in de sfeer van de politiek van de centrale bank past de rentemanipulatie als instrument ter indirecte beïnvloeding van de geldstroom, maar past zeer zeker geen consequente goedkoop-geldpolitiek. Doelbewuste verstoring van het monetaire evenwicht door monetaire en financiële maatregelen is alleen verantwoord, indien daarmee wordt beoogd, een deflatoire tendentie door inflatie (reflatie) te beteugelen of omgekeerd een inflatoire tendentie door deflatie (disinflatie) de kop in te drukken.

Het allerbelangrijkste vraagstuk, waarvoor een verantwoord monetair-financieel beleid zich heden ten dage ziet gesteld, ligt in het internationale vlak. Slechts zeer weinige landen kunnen zich, lettende op hun internationale economische betrekkingen die zich weerspiegelen in hun betalingsbalans, een volkomen doeltreffend anti-cyclisch beleid veroorloven, zo lang zij er niet van verzekerd zijn dat ook hun belangrijkste handelspartners zich aan de regels van het anti-conjuncturele spel houden. Het tot stand brengen van een internationaal gecoördineerd stelsel van anti-conjunctureel beleid, gericht op verwezenlijking van monetair evenwicht en volledige werkgelegenheid in een zo groot mogelijk deel van de wereld, is een levensbelang van de eerste orde voor de gehele Westelijke wereld. Het is ook een onmisbare voorwaarde voor de oplossing van het vraagstuk der valuta-convertibiliteit, daar de vrije convertibiliteit der geldsoorten en de vrije uitwisseling van goederen en diensten tussen de verschillende landen, leidende tot een zo rationeel mogelijke internationale arbeidsverdeling en een maximale welvaart, alleen op basis van een universeel monetair evenwicht duurzaam kunnen worden verwezenlijkt.

ONTWIKKELING VAN DE ONDERZOEKINGEN EN VAN DE PROGRAMMA'S TOT OPVOERING VAN DE PRODUCTIVITEIT

1. Ontstaan van het probleem.

Van bij de aanvang van deze eeuw maakten de economen bij de ontwikkeling van hun theorieën gewag van het begrip productiviteit. Het was echter slechts tijdens de jongste oorlog dat de aandacht der regeringen en der industriële kringen in het bijzonder op dit vraagstuk gevestigd werd wegens de belangrijke en dringende maatregelen die dienden getroffen te worden om een betere tewerkstelling van de beschikbare arbeidskracht te verzekeren.

Te dien tijde zond Groot-Brittannië industriële missies uit naar de Verenigde Staten ten einde de Amerikaanse productiemethodes te onderzoeken en na te gaan welke lessen de Britse nijverheid daaruit kon trekken. Een van die zendingen, onder leiding van Sir Frank Platt (1), kwam vooral onder de indruk van de belangrijke verschillen tussen het productiviteitspeil per arbeidsuur in de Verenigde Staten en in Groot-Brittannië. Anderzijds deed de H. Rostas statistische opzoekingen en steunde daarbij op de gegevens van de Britse en Amerikaanse industriële tellingen over de vóóroorlogse jaren. De resultaten van zijn onderzoek werden gepubliceerd in zijn werk « Comparative productivity in British and American industry », verschenen in 1948, en wezen eveneens op belangrijke verschillen tussen de productie per arbeider in Groot-Brittannië en in de Verenigde Staten.

Twee voorbeelden, aan die auteur ontleend, doen de omvang van dat verschil uitschijnen.

Uit volgende cijfers blijkt in welke mate de productie per arbeider in de belangrijkste industriële bedrijfspgroepen der Verenigde Staten het in Groot-Brittannië bereikte peil (= 100) tijdens 1935-1939 overtrof.

Productiviteit in 31 representatieve industries	212-224
Verpakkingsmateriaal (glas en blik)	394-402
In massa voortgebrachte consumptiegoederen (automobielen en radio's)	310-312
Machines	280
Zaadbewerking, rayon, zeep, lucifers, papier	224-225
Voedselproducten	193-197
IJzer en staal	173-174
Kleding	159-163
Textielproducten	155-160
Bouwmaterialen	113-125

(1) « Report of the Cotton Textile Mission to the United States of America », Maart-April 1944, Londen, His Majesty's Stationery Office, 1944.

De productiviteit per arbeidsuur groeide in de Verenigde Staten eveneens sterker aan dan in Groot-Brittannië, en wel met gemiddeld 2,9 pCt. per jaar tegen 1,7 pCt. tussen 1907 en 1937 en met 3 pCt. tegen 2,3 pCt. tussen 1924 en 1937.

De studie van de H. Rostas vond toenmaals grote weerklank. Ze mag beschouwd worden als de basis waarop nadien andere meer doorwrochte werken werden uitgevoerd.

Het trekken van dergelijke vergelijkingen stuit op talrijke moeilijkheden. De draagwijdte van de meting der productiviteit werd fel omstreden. De verhouding tussen de voortbrenging en het aantal arbeidsuren rechtstreeks voor die voortbrenging vereist is nochtans van grote betekenis. De arbeidsproductiviteit vormt inderdaad een algemene maatstaf van de economie en van de efficiency bij de aanwending van de menselijke arbeid. De betekenis van de arbeidsproductiviteit vloeit voort uit het feit dat de mens in de economie een centrale plaats inneemt in die zin dat hij tegelijkertijd voortbrenger en verbruiker is. Wat niet voortgebracht werd kan niet verbruikt worden en in dat verband is het belangwekkend zich rekenschap te geven van het gemiddelde productiepeil per arbeider. Dit sluit geen rechtstreeks oorzakelijk verband in tussen de inspanning der arbeiders en de arbeidsproductiviteit, die meer algemeen, ook de andere in het productieproces aangevonden middelen weerspiegelt. Men dient er zich echter wel rekenschap van te geven dat de berekening van de arbeidsproductiviteit op zichzelf geen enkele aanduiding verstrekt nopens de oorzaken van om het even welke wijziging van die productiviteit. Zij is voor de bedrijfsleider een aanduiding onder vele andere, waarvan de betekenis verandert volgens de structuur der kostprijzen. Elke maatregel tot opvoering der arbeidsproductiviteit hangt inderdaad in zijn toepassingen af van de kosten der andere factoren. Onderstrepen we nochtans dat de economische expansie gekenmerkt wordt door de aanhoudende ontwikkeling van de koopkracht der arbeiders die op haar beurt de toeneming van de arbeidskosten in verhouding tot de kosten der andere productiefactoren met zich brengt. Die toeneming leidt uiteindelijk tot de vervanging van de factor « arbeid » door andere factoren en dus tot een verhoging van de arbeidsproductiviteit.

Men dient tenslotte niet uit het oog te verliezen dat in de volkshuishoudingen die de volledige tewerk-

stelling hebben verwezenlijkt, elke expansie rechtstreeks verband houdt met de toeneming van de arbeidsproductiviteit. Dank zij een jaarlijkse aangroei met 3 pCt. kan het bruto nationaal product per inwoner na een dertigtal jaren verdubbeld worden.

2. Ontleding der vastgestelde verschillen.

Op grond van de voornoemde studies werden in het kader van de Amerikaanse wet voor economische hulpverlening aan Europa bijzondere schikkingen getroffen. Ze voorzagen de stelselmatige inrichting van technische bijstand aan de lidstaten van de Europese Organisatie voor Economische Samenwerking. Die bijstand omvatte de zending van missies naar de Verenigde Staten en van Amerikaanse deskundigen naar Europa, het verstrekken van verschillende technische en statistische inlichtingen, de levering van documenten, filmen, enz. In de lidstaten werden uitvoeringsorganen, de zogenaamde « productiviteitscentra », opgericht en gefinancierd door middel van de tegenwaardegelden der rechtstreekse Amerikaanse hulp. In het kader van die omvangrijke inspanning staken nagenoeg 40.000 personen de oceaan over om deel te nemen aan verschillende missies en stages, en er werd een belangrijke documentatie ter beschikking van de Westeuropese landen gesteld. Van 1950 af werden de verschillende lopende werkzaamheden onderzocht door de E.O.E.S., die de inrichting op zich had genomen van een technische hulpverlening op Europese schaal. De resultaten van die inspanning lieten niet op zich wachten. Ze bevestigden vooreerst de belangrijke vroeger vastgestelde verschillen tussen de Amerikaanse en de Britse industrieën. Voor geheel Europa bedragen de verschillen het dubbele tot het driedubbele. Die cijfers worden gestaafd door de berekeningen van het nationaal inkomen per inwoner en door de vergelijkende indexcijfers van de levensduurte. Er bestaan op dit ogenblik talrijke verslagen van zendingen (nagenoeg 400) die omstandige gegevens verstrekken nopens de oorzaken van die verschillen (1). Die oorzaken kunnen tot drie fundamentele vaststellingen herleid worden.

In de eerste plaats werden al de zendingen om het even van welke herkomst getroffen door het *sociaal klimaat* waarin de economische bedrijvigheid van de Amerikaanse ondernemingen tot ontwikkeling komt. Het geloof in de vooruitgang, kenmerk van het Amerikaanse volk, is zonder twijfel een machtige drijfveer die de bedrijfsleiders, de kaders en de arbeiders er toe aanzet voortdurend allerhande verbeteringen op elk gebied op te sporen. Die geestesgesteldheid verklaart de belangrijke plaats door de grote meerderheid der bedrijven verleend aan het wetenschappelijk onderzoek, dat in de Verenigde Staten over veel ruimere middelen beschikt dan in de Europese landen. De zendingen kwamen onder de indruk van de stand

der « menselijke betrekkingen » in de bedrijven. Gezonde menselijke betrekkingen liggen voor een groot gedeelte het algemeen sociaal klimaat ten grondslag. De missies leggen echter de nadruk op de betekenis welke aan die problemen gegeven wordt bij de uitstippeling van de algemene politiek der bedrijven en op de mogelijkheden geboden door de stelselmatige opzoeking en verbetering van administratie- en organisatievergissingen waardoor de goede verstandhouding met het personeel zou kunnen in gevaar gebracht worden.

De tweede algemene vaststelling betreft de administratie en de organisatie van de voortbrenging en van de verkoop. De grondbeginselen van de organisatie en van de administratie worden in het merendeel der bedrijven toegepast, voortdurend aan proefnemingen onderworpen en verbeterd. Die beginselen werden bij de commerciële organisatie van de bedrijven met succes toegepast. In de programma's der universiteiten en andere onderwijsinstellingen wordt aan die beginselen een ruime plaats gegeven zodat die vraagstukken, tenminste in hun algemene beginselen, aan de betrokken kringen bekend zijn. De zendingen kwamen eveneens onder de indruk van de belangrijke ontwikkeling der commerciële diensten en der distributie en van de betekenis der terzake uitgewerkte techniek.

De derde vaststelling van de zendingen betreft de invloed van de economische factoren. Een tiental jaren terug was voor een groot gedeelte der Europese bedrijfsleiders het Amerikaanse industriële overwicht toe te schrijven aan de omvang van de markt, de overvloed van grondstoffen en de industriële uitrusting. S. Fabricant gaf in een studie over de ontwikkeling van de productiviteit in de Amerikaanse fabriekmatige nijverheid, verschenen in 1942, een zeer genuanceerde verklaring van de oorzaken der vermindering van het aantal per productie-eenheid vereiste arbeidsuren (1). Hij kent ook een rol toe aan de gezamenlijke organisatie- en marktveroveringstechniek en meent dat de tussenkomst van die factoren in de Verenigde Staten sedert het begin van deze eeuw een evengrote invloed heeft gehad als de toeneming van de totale uitrustingsomvang. De zendingen van de jongste jaren kwamen tot dezelfde vaststelling. De Amerikaanse industrie beschikt zonder twij-

(1) « Wat de toeneming van de productiviteit van de arbeider zelf betreft, daartoe moet de vermindering van het aantal per week gewerkte uren bijgedragen hebben. Talrijke belangrijke wijzigingen zijn bovendien van kwalitatieve aard : wijziging van de marktveroveringsmethode, verbetering van de uitrusting (inzonderheid de toeneming van de afmeting der machines), de grotere snelheid der verrichtingen, nauwkeurigere controlestelsels en minder onderbrekingen wegens beschadiging, samen met de air conditioning, de verbetering van de verluchting, de uitschakeling van kolommen in de arbeidslokalen en andere verbeteringen in de bouwvormen van de fabrieken. Al die kwalitatieve verbeteringen waren zo revolutionair dat het aandeel van die wijzigingen in de toeneming van de arbeidsproductiviteit tenminste even groot mag geraamd worden als de ontwikkeling der machines, alhoewel dit niet kwantitatief kan bewezen worden. » S. Fabricant, « Employment in manufacturing » vermeld door Rostas « Comparative productivity in British and American industry », blz. 64.

(1) De volledige lijst der Belgische, Britse, Franse en Nederlandse verslagen kan bekomen worden bij de Belgische Dienst voor Opvoering van de Productiviteit.

fel over een omvangrijker uitrusting en de Amerikaanse arbeider verbruikt driemaal meer energie dan gemiddeld in de Europese landen. Dat alles geeft echter geen verklaring voor de dispariteit tussen de relatieve kosten der productiefactoren. De energie bijvoorbeeld is in de Verenigde Staten veel goedkoper in vergelijking met de kosten der arbeidskracht. In de andere industrieën, zoals bijvoorbeeld in de automobielenijverheid, speelt de omvang van de markt natuurlijk een belangrijke rol; er bestaat echter ook een groot aantal Amerikaanse bedrijven die een gewestelijke markt bedienen en die nochtans een zeer hoge productiviteit kennen. Over het algemeen zijn de in de Verenigde Staten aangewende techniek en machines in Europa gekend; hun gebruik wordt er echter om reden van rentabiliteit geremd. De aanwending van die uitrusting en de overvloed van grondstoffen kunnen in ieder geval de productiviteitsverschillen niet verklaren.

Terwijl het programma der zendingen in de Verenigde Staten afgewerkt werd, zijn in verschillende Europese landen, op initiatief van de reeds vermelde productiviteitscentra, grondige opzoekingen en onderzoekingen ondernomen. Die onderzoekingen hebben nagenoeg tot dezelfde gevolgtrekkingen geleid als die van de uit de Verenigde Staten teruggekeerde zendingen. Belangrijke verschillen in de arbeidsproductiviteit werden in de bedrijven van een zelfde industriële tak en in een zelfde land waargenomen. In sommige gevallen zijn die verschillen toe te schrijven aan de mechanisatie en de uitrusting. Andere bedrijven daarentegen die over een gelijkaardige uitrusting beschikken en in bijna dezelfde omstandigheden werken, vertonen belangrijke productiviteitsverschillen. In talrijke gevallen bestaat er geen rechtstreeks verband tussen de investeringsgraad en de arbeidsproductiviteit. Andere factoren van even groot belang als de investeringen spelen een rol. Uit een nader onderzoek van die factoren blijkt dat het dezelfde zijn als die waaraan de verschillen tussen de Amerikaanse en Europese productiviteit zijn toe te schrijven. De organisatie en administratie van de voortbrenging en de verkoop zijn een van de belangrijkste oorzaken der vastgestelde verschillen. Sommige Belgische ondernemingen hebben de jongste jaren op dit gebied zeer grote vorderingen geboekt. In de meeste gevallen echter zijn de beginselen van de organisatie en van de administratie niet gekend, of worden ze niet toegepast. Bovendien schommelen het sociaal klimaat en de stand der menselijke betrekkingen gevoelig van het ene bedrijf tot het andere. Daaraan zijn de verschillen tussen de met elkaar vergeleken productiviteiten goeddeels te wijten.

Tenslotte dient, boven al deze problemen, de belangrijkheid in het licht gesteld van de rol van de bedrijfsleiders. De buitengewone resultaten in sommige Europese bedrijven geboekt, zijn toe te schrijven aan de uitzonderlijke waarde, de volharding en de energie van hun leiders die in vaak moeilijker omstandigheden dan hun Amerikaanse

collega's uitslagen hebben bereikt, die in niets voor de beste Amerikaanse verwezenlijkingen moeten onder doen.

Tot besluit van deze analyse kan bevestigd worden dat alhoewel de investeringen en de mechanisatie in de toeneming van de arbeidsproductiviteit der bedrijven een grote rol spelen, de feiten aantonen dat andere belangrijke factoren tussenbeide komen. De ontwikkeling van de uitrusting en van de mechanisatie houdt nauw verband met de algemene economische voorwaarden. De prijs van de energie, de rentevoeten, de kosten der arbeidskracht en de omvang van de markt bepalen zeer scherp de rentabiliteitsvoorwaarden waarin nieuwe uitrustingen kunnen in bedrijf genomen worden. De veralgemeende toepassing daarentegen van de wetenschappelijke beginselen der organisatie, der administratie van de voortbrenging en de verkoop, en de ontwikkeling van harmonieuze menselijke betrekkingen zijn daarentegen op elke toestand en op elk bedrijf om het even van welke omvang toepasselijk en laten toe de arbeidsproductiviteit met naar schatting verschillende tientallen procenten op te voeren. In de meeste gevallen kan die toeneming zonder bijkomende investeringen bereikt worden en ze vormt derhalve een beslissende factor in de verlaging van de kostprijzen. Alhoewel het tenslotte voor de toekomst van belang is het wetenschappelijk onderzoek te bevorderen, dan blijven toch in talrijke bedrijven de resultaten van dat onderzoek een dode letter wegens een gebrekkige organisatie en een verouderde administratie. Het onderzoek van de feiten blijkt overigens te bevestigen dat de massa der voor de bedrijven bruikbare wetenschap dezer opslorplingsvermogen overtreft. De administratie- en organisatieproblemen houden derhalve nauw verband met het rythme waaraan de uitvindingen in de industriële en commerciële bedrijven toegepast worden. Dit rythme hangt trouwens af van het algemeen klimaat der bedrijven dat al dan niet gunstig kan zijn voor de opzoeking en de invoering van nieuwe methodes van productie- en afzetorganisatie. Wat ons land betreft, zijn die factoren van organisatie, administratie en verbetering der menselijke betrekkingen op korte termijn van hoofdzakelijk belang voor de verlaging van de kostprijzen.

3. Programma tot opvoering van de productiviteit.

Niet alleen van voornoemde factoren is de economische en sociale vooruitgang en bijgevolg de opvoering van de arbeidsproductiviteit afhankelijk. Naar de mening van talrijke verantwoordelijken voor de economische bedrijvigheid blijft elke vooruitgang nauw verbonden met de materiële investeringen (uitrusting, enz.). Nochtans kan de productiviteit in belangrijke mate met behulp van het bestaande materieel en zonder nieuwe investeringen opgevoerd worden. De productiviteitsprogramma's beogen inzonderheid de betrokken kringen over die mogelijkheden in te lichten, de opleiding van specialisten, inzonderheid in de universiteiten, te verzekeren en

de invoering van nieuwe methodes te vergemakkelijken door de inrichting van experimenten en proefnemingen.

Ten einde de productiviteitsprogramma's in België te bevorderen, werd op 21 Mei 1952 te Brussel een vereniging zonder winstgevend doel opgericht onder naam van « Belgische Dienst voor Opvoering van de Productiviteit » (1).

Artikel 3 van de statuten van de Dienst luidt als volgt :

« De vereniging heeft ten doel de verbetering van de productiviteit te bevorderen en aan te moedigen. Zij kan zich gelasten met de uitvoering der opdrachten, welke tot haar bevoegdheid, zoals deze hieronder omschreven wordt, behoren.

» Ter verwezenlijking van haar doel kan de vereniging o.m. :

» a) Zendingen naar het buitenland alsmede werkgroepen organiseren, de organisatie van proefnemingen op het gebied van de opvoering der productiviteit bevorderen en alle daartoe benodigde diensten oprichten.

» b) Alle natuurlijke of rechtspersonen opdracht geven voor haar rekening alle nasporingen of werkzaamheden te verrichten, waartoe zij bevoegd zijn, samenwerken met gelijkaardige buitenlandse instellingen, en eventueel alle aan dit doel beantwoordende overeenkomsten sluiten.

» c) Over het algemeen gebruik maken van ieder middel tot voorlichting en propaganda en te dien einde alle mogelijke documentatie verzamelen en tot publicatie daarvan overgaan.

» d) Buiten hetgeen hierboven omschreven wordt, alle maatregelen treffen om het Belgisch bedrijfsleven profijt te doen trekken uit de door de internationale organismen genomen beslissingen betreffende de technische hulp ».

De organen van de Dienst tot de oprichting waarvan vertegenwoordigers uit de verschillende economische en sociale kringen hebben bijgedragen, zijn de algemene vergadering, de beheerraad en het secretariaat.

Het programma van de *Belgische Dienst tot Opvoering van de Productiviteit* berust op de hoger beschreven beschouwingen en omvat de volgende punten :

a) Voorlichting.

De invoering van nieuwe methodes moet gebeuren in een voor vooruitgang algemeen gunstig klimaat. Bij onze bevolking dient de nadruk gelegd op de nauwe band tussen het peil der levensduurte en de ontwikkeling van de arbeidsproductiviteit. Voortdurend dient er op gewezen dat de rijkdom van een

(1) Door de Dienst worden de volgende publicaties uitgegeven : « Bulletin van de Belgische Dienst voor Opvoering van de Productiviteit », « Verslagen over de zendingen » en jaarlijks het « Verslag der werkzaamheden ».

natie rechtstreeks afhangt van zijn arbeidsmethodes, dat die methodes verbeteren en de toepassing van betere procédés begunstigen rechtstreeks de nationale welvaart ten goede komt en dat er uiteindelijk geen ander middel bestaat om de reële koopkracht van de bevolking van een land op te voeren. Tenslotte dient de belangrijke rol terzake aangetoond van de organisatie, de administratie en de verbetering der betrekkingen in de bedrijven. Met dat doel werd door de Dienst een algemene campagne op touw gezet.

Ze omvat het stelselmatig optreden door middel van de pers, de radio en de bioscoop, de gewestelijke decentralisatie van bepaalde bedrijvigheden door oprichting van gewestelijke actiecomités, de rechtstreekse voorlichting van het publiek door middel van geëigende tijdschriften, de grondige voorlichting van werkgevers- en werknemersverenigingen, leden van de Dienst, de vorming van actiecomités per bedrijfstak en van gespecialiseerde commissies voor de studies van bepaalde grote problemen (handelsproductiviteit, menselijke factoren, enz.) en de oprichting van gespecialiseerde werkgroepen.

In het kader van die inspanning werden vierhonderd allerhande verslagen onder de bedrijven en onder de werkgevers- en werknemersverenigingen verspreid.

b) Opleiding.

Die voorlichtingsinspanning wordt aangevuld door de organisatie van specifieke ontwerpen met als doel aan de betrokken kringen nauwkeurige aanduidingen te verstrekken over de aard van de problemen gesteld door de ontwikkeling van de organisatie en de administratie en de verbetering der menselijke betrekkingen in de bedrijven.

Vijf en twintig nationale zendingen (1) begaven zich naar de Verenigde Staten. Er namen Belgen deel aan negen en veertig Europese zendingen naar de Verenigde Staten, ingericht door de E.O.E.S. Meer dan vierhonderd personen konden aldus genieten van de technische bijstand die door de Verenigde Staten krachtens de wet houdende de Amerikaanse hulpverlening aan Europa werd georganiseerd. Een programma van intra-Europese zendingen is thans in uitvoering. Voor 1955 worden de organisatie voorzien van tien nationale zendingen naar de Europese landen (2), de ontvangst in België van

(1) Die zendingen hadden als voorwerp : de glasnijverheid, de productiviteitsfactoren, verven en vernissen, schoenbedrijven, productiviteitsfactoren II, voedselverdeling, cementagglomeraten, journalisten, marktstudies, industriële organisatie, technologische werkloosheid, bakstenen en dakpannen, suikerindustrie, verkooptechniek en opleiding van het verkooppersoneel, technisch onderwijs, vlees (behandeling, verdeling, slachthuizen), verdeling der textielproducten, kleding en confectie, hout en meubelbedrijven, bouwnijverheid, « trade union educational program », publiciteit en « public relations », « management training-marketing », « vocational training methods of garment industry », « executive development program ».

(2) Die zendingen zullen de volgende sectoren betreffen : verpakking, menselijke betrekkingen, confectie, behandeling, syndicale opleiding, bouwbedrijf, begrotingscontrole, verdeling, meubelbedrijven, cementagglomeraten.

verschillende zendingen uit Europese landen en de deelneming van België aan een geheel van Europese zendingen.

De Dienst heeft anderzijds proeftijden met een looptijd van één jaar georganiseerd waarvan een honderdtal jonge arbeiders hebben genoten. Gespecialiseerde « universiteit-industrie »-proeftijden werden ingericht ten behoeve van de Belgische bedrijfsdirecteurs. Een tiental personen hebben aldus de gelegenheid gehad de « Advance Management »-seminaries te volgen aan de grote Amerikaanse universiteiten. Sommige Amerikaanse universiteiten hebben gespecialiseerde proeftijden georganiseerd ten behoeve van de hogere kaders der Belgische bedrijven. In België tenslotte hebben tot nog toe nagenoeg 6.000 personen deelgenomen aan een honderdtal seminars, cursussen en studiedagen.

Bij die voorlichting wordt eveneens een beroep gedaan op auditieve en visuele methodes. De Dienst beschikt over 500 filmen en 1.400 copïes. Tot nog toe werden in de bedrijven en verenigingen, ten behoeve van ongeveer 350.000 belangstellenden, nagenoeg 10.000 voorstellingen gegeven. Gespecialiseerde cyclussen werden ontworpen waarbij een intensief gebruik werd gemaakt van auditieve en visuele middelen. In het kader van dit programma werden meer dan 200 voorstellingen gegeven voor meer dan 800 deelnemers.

Naast de organisatie van zendingen, proeftijden en seminars heeft de Dienst een programma van interuniversitaire samenwerking uitgewerkt ter inrichting van post-universitaire cursussen voor de opleiding en de vervolmaking van bedrijfsleiders. Vooraf werden opleidingsseminaries georganiseerd met de professors en met de assistenten. Op dit ogenblik worden in de vier universiteiten programma's beproefd. In de *Universiteit te Gent* werd in November 1954 officieel met een programma van wal gestoken. Het omvat de organisatie van een cyclus van twaalf studie-« week-ends » met elk een inleidende conferentie en een seminariedag, gewijd aan de studie en de bespreking van « bijzondere gevallen », gevolgd door gedachtenwisselingen betreffende persoonlijke ervaring. Een vijftigtal personen volgen het algemene programma, terwijl het beperkte programma gevolgd wordt door een twintigtal personen die tot de algemene directie van bedrijven uit de streek behoren. Aan de *Universiteit te Luik* werd in de loop van het jaar een reeks seminars ingericht. Ze groepeerden enerzijds de directeurs-generaal en afgevaardigden-beheerders van bedrijven uit de streek en anderzijds directiekaders. Er werd besloten in de loop van de volgende jaren een volledig seminarieprogramma uit te werken dat seminars zal omvatten ten behoeve van de directeurs-generaal en de diensthooften der grote bedrijven evenals voor de kaders en de directie der kleine en middelgrote bedrijven. Aan de *Universiteit te Brussel* werd in de loop van de maand Maart jl. overgegaan tot de oprichting van een opleidingscentrum voor de bedrijfsleiders.

Een speciaal fonds werd te dien einde opgericht. Op een eerste samenkomst in de *Universiteit te Leuven* in November 1954 kwamen de bedrijfsleiders en de professors bijeen. Er werd een centrum voor vervolmaking van de directie der bedrijven opgericht dat een beschermingscomité, een beheerraad en een directiecomité omvat. Tot die drie organen behoren bedrijfsleiders en professors van de verschillende faculteiten. De Dienst heeft anderzijds de universitaire centra verzocht reeksen « bijzondere gevallen » uit te werken die de toekomstige werkzaamheden zullen ten gronslag liggen.

Een gelijkaardig programma wordt thans uitgewerkt voor de opleiding van syndicale afgevaardigden. Een eerste groep specialisten verblijft op dit ogenblik in de Verenigde Staten en er liggen plannen ter studie voor de organisatie van een terzake stelselmatig onderricht.

c) *Experimenten en proefnemingen.*

De experimenten en de proefnemingen beogen over het algemeen de ontwikkeling van het onderzoek en de toepassing van de beproefde methodes inzake organisatie, administratie en menselijke betrekkingen. Die ontwerpen worden hetzij door de Dienst, hetzij door de universitaire centra voor rekening van de Dienst verwezenlijkt.

Het is in het kader van die programma's dat thans een proefneming tot opvoering van de productiviteit ondernomen wordt in de bedrijven van de schoenijverheid. Die proefneming, die verschillende jaren zal in beslag nemen, wordt beheerst door een geheel van overeenkomsten, welke enerzijds de verplichtingen van de Dienst en van de deelnemende bedrijven bepalen en anderzijds een aantal vraagstukken regelen in verband met de door de bedrijven aan hun personeel verstrekte waarborgen betreffende de deelneming van de arbeiders in de toeneming van de productiviteit en het voorkómen van gebeurlijke technologische werkloosheid. Aan die bedrijven worden raadgevingen verstrekt met het oog op de verbetering van de organisatie van de voortbrenging en de verkoop, de algemene administratie, de menselijke betrekkingen en de voortbrengingstechniek. Dank zij bijzondere financiële schikkingen kunnen die firma's tegen voordelige voorwaarden tot wederuitrusting overgaan. Samen met de inrichting van dit experiment in de productiebedrijven wordt een inspanning gedaan op gebied van de organisatie van de verdeling, waarbij o.a. een aangepaste opleiding van de kleinhandelaars wordt beoogd.

Op universitair plan wordt een reeks meer experimentele proefnemingen voortgezet. Het *Institut de Sociologie Solvay* van de Vrije Universiteit te Brussel is belast met de leiding van een experiment tot verbetering van de menselijke betrekkingen in twee bedrijven van de glasnijverheid en in twee bedrijven van de electrotechnische constructie. Het Instituut voor Economisch en Sociaal Onderzoek van de Katholieke Universiteit te Leuven werkt een ver-

gelijke studie uit over de productiviteit in 14 gieterijen. Het *Institut de Sociologie* van de Universiteit te Luik ondernam een studie over de voorlichtingsmiddelen van het personeel in 3 bedrijven uit het Luikse; op grond van deze studie moeten voorstellen gedaan worden voor de inrichting van een proefneming over de invloed van de voorlichting op de productiviteit. Het Instituut voor Toegepaste Industriële Psychologie van de Universiteit te Gent houdt zich bezig met een studie over de mening der kaders en der arbeiders t.o.v. de verschillende methodes van arbeidsvereenvoudiging; deze studie beoogt eveneens het uitwerken van maatregelen ter vergemakkelijking van de invoering van die methodes in de beschouwde bedrijven.

Bij de organisatie van zijn bedrijvigheden hecht de Dienst groot belang aan de medewerking van de universitaire centra en van het hoger onderwijs. Het is inderdaad van het grootste belang dat de wetenschappelijke begrippen die aan de basis liggen van de organisatie, de administratie en de verbetering van de betrekkingen in de bedrijven, het voorwerp van een zo uitgebreid mogelijk onderwijs zouden uitmaken; dit onderwijs is niet denkbaar zonder de ontwikkeling van aangepaste opzoekingen en experimenten.

Stippen we tenslotte aan dat de Dienst belast zal worden met de uitvoering van de schikkingen voorzien in het kader van de gemeenschappelijke verklaring over de productiviteit, welke op 5 Mei 1954 tussen de werkgevers- en werknemersverenigingen werd ondertekend. De vraagstukken die door toepassing van die verklaring voor de bedrijven oprijzen, zullen door de Dienst bestudeerd worden en de resultaten van dit onderzoek zullen aan de goedkeuring van een te dien einde opgericht beperkt comité voorgelegd worden. De toepassing in de bedrijven van de algemene in de verklaring opgenomen beginselen zal zonder twijfel talrijke problemen doen oprijzen welke nauw verband houden met de actie die door de Dienst in het kader van zijn huidig programma ondernomen wordt.

Gelet op de betekenis van die gemeenschappelijke verklaring, die een beslissende stap betekent in de betrekkingen tussen werkgevers- en werknemersverenigingen en die de handhaving van een sociale voor de economische en maatschappelijke ontwikkeling gunstige vrede bevordert, is het niet zonder belang hier die verklaring over te nemen.

« Vóór de industriële omwenteling van de 18^e eeuw, kenden de groten dezer wereld minder comfort en hygiëne dan de hedendaagse arbeider. De oorzaak hiervan ligt in het feit dat wij, met minder inspanning, meer goederen en meer verscheidenheid van goederen leerden produceren. Onze productiviteit steeg voortdurend. Opvoering van de productiviteit is dus geen nieuw denkbeeld, maar een blijvend streven van de mens.

» Op het ogenblik staan wij voor een moeilijke economische toestand. Om het levenspeil onzer be-

volking te kunnen handhaven en te verhogen, moeten wij een poging doen om beter en goedkoper te produceren : wij moeten onze productiviteit verhogen.

» Indien wij er niet in slagen de buitenlandse concurrentie zowel in eigen land als op onze buitenlandse afzetgebieden tegen te gaan, zal onze verkoop verminderen, hetgeen een daling van onze productie en een uitbreiding van de werkloosheid zal veroorzaken.

» Indien wij daarentegen onze productiviteit opvoeren, indien wij de prijzen onzer producten verlagen en hun kwaliteit verbeteren, zullen wij gemakkelijker verkopen. Met hetzelfde geld zullen de verbruikers meer en beter kopen, m.a.w., zij zullen hun levenspeil verbeteren. Wij zullen tevens meer kunnen uitvoeren. Onze ondernemingen zullen meer voortbrengen en zich kunnen uitbreiden : ze zullen meer werkgelegenheid bieden, zodat de algemene of technologische werkloosheid zal afnemen.

» Overigens is het voor de landen met een oude beschaving, zoals het onze, een plicht in voldoende mate te produceren om te voorzien in de stijgende behoeften van talrijke volkeren, nl. in de minder ontwikkelde gebieden; aldus dragen zij doeltreffend bij tot het behoud van een vredesatmosfeer.

» De vertegenwoordigers van het Verbond der Belgische Nijverheid, van het Verbond der Werkgevers van Handel, Banken en Verzekeringen, van het Algemeen Belgisch Vakverbond en het Algemeen Christelijk Vakverbond, zich bewust van hun verantwoordelijkheid zowel ten overstaan van hun mandaatgevers als van de gehele bevolking, zijn het formeel eens over de noodzakelijkheid t.o.v. het productiviteitsprobleem een gunstige en standvastige houding te moeten aannemen.

» Zij verklaarden zich accoord wat de in volgend protocol vervatte punten betreft :

» 1. — De opvoering van de productiviteit moet uiteindelijk leiden tot een vermindering van het aantal werklozen. De vertegenwoordigers van de werkgevers en de werknemers zijn het eens om de middelen, die iedere technologische werkloosheid kunnen verhinderen en de bestaande werkloosheid kunnen opvangen, te bestuderen en toe te passen. Indien, in weerwil van deze poging, sommige arbeiders tijdelijk zonder werk vallen, zullen de werkgevers en werknemers hiervoor gezamenlijk een oplossing trachten te vinden.

» 2. — De vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers zullen, zowel op het nationaal als op het professioneel plan, loyaal samenwerken. Deze vertrouwde samenwerking zal steunen op een zo ruim mogelijke voorlichting omtrent de toestand. De middelen en methoden tot opvoering van de productiviteit zullen gezamenlijk onderzocht worden. Evenwel zal niet uit het oog worden verloren dat het eigenlijke productiviteitsvraagstuk in de onderneming zelf dient te worden opgelost.

» 3. — Het is dus in de ondernemingen dat de samenwerking inzake de productiviteit van het grootste belang is. Deze samenwerking moet voornamelijk tot stand komen in de ondernemingsraden, door het voorstellen van middelen en methoden en door het optekenen van de bekomen resultaten.

» 4. — De vertegenwoordigers van de werkgevers verklaren dat de opvoering van de productiviteit op generlei wijze mag worden bekomen door de lichamelijke en zedelijke gaafheid van de werknemers aan gevaren bloot te stellen, noch door afbreuk te doen aan hun menselijke waardigheid.

» De vertegenwoordigers van de werknemers verklaren aan hun kant, dat de gezamenlijke inspanning voor opvoering van de productiviteit niet zal worden aangewend om het statuut van de ondernemingen te wijzigen of het gezag van de leiders in het gedrang te brengen.

» 5. — De vertegenwoordigers van de werkgevers gaan de verbintenis aan, er bij de ondernemingshoofden sterk op aan te dringen een maximale verbetering van de productiviteit na te streven. Te dien einde zal hun aandacht systematisch gevestigd worden op al de factoren die daartoe kunnen bijdragen.

» Om te bekomen dat de werknemers sommige nieuwe procédés of methoden gewillig en in vertrouwen toepassen, is het mogelijk dat sommige ondernemingshoofden beroep doen op de bijstand van syndicale deskundigen.

» De vertegenwoordigers van de werknemers zullen bij hun mandaatgevers optreden opdat deze laatsten, in hun eigen belang, hun totale medewerking aan de poging tot opvoering van de productiviteit zouden verlenen.

» In het algemeen zal in alle kringen er van laag tot hoog, propaganda worden gevoerd om de medewerking van de breedst mogelijke lagen van de bevolking te verkrijgen.

» 6. — In gemeenschappelijk overleg zal men er zich op toeleggen, de professionele en menselijke vorming van personeel en kader te bevorderen.

» 7. — Men zal streven naar de opvoering der productiviteit met het doel de algemene economie van het land vooruit te helpen. De vruchten van deze verhoging van de productiviteit moeten de onderneming, de arbeiders en de verbruikers, op billijke wijze ten goede komen.

» Hoewel van essentieel belang, is de opvoering van de industriële productiviteit niet voldoende. De inspanning voor een betere productiviteit moet door allen worden geleverd, en op alle gebied, met name in de landbouw, in de diensten, in de distributie der producten en in de Rijksadministratie.

» De binnen het kader van deze gemeenschappelijke verklaring te nemen maatregelen moeten door de Regering worden gesteund; laatstgenoemde zal

er o.m. naar streven een coördinerende invloed uit te oefenen en de uitbreiding van de buitenlandse handel, alsmede van nieuwe industrieën in de hand te werken. Kortom, het algemeen beleid der Regering zal er op moeten gericht zijn de opvoering van de productiviteit en van de productie te bevorderen op ieder gebied, in alle industriële, commerciële en administratieve sectoren, alsmede in de algemene economie. De toekomst van ons bedrijfsleven, en dus ook van onze levensvoorwaarden, hangt hiervan af.»

In al de lidstaten van de E.O.E.S. werden evenals in België gelijkaardige productiviteitscentra opgericht (1). Enkele bijzonderheden kenmerken de organisatie van sommige dier centra. In Engeland wordt op gewestelijk plan een omvangrijke inspanning geleverd en groeit er een zeer nauwe samenwerking met de universitaire centra met het oog op het doorvoeren van fundamentele opzoekingen. In Duitsland kenden de vóór de oorlog in het kader van het *Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit* opgerichte groepen voor uitwisseling van ervaringen een verdere uitbreiding. In Frankrijk werd een hergroepering van de verschillende bedrijvigheden verzekerd door het *Commissariat Général à la Productivité*, dat een zeer verregaand programma in toepassing brengt.

De noodzakelijkheid en het belang van de uitwisseling van ervaringen en het nut welk uit een samenwerking met het oog op de uitvoering van bepaalde ontwerpen kon getrokken worden, hebben de Amerikaanse administratie er toe aangezet de oprichting voor te stellen van een Europees Bureau voor de productiviteit. Dit orgaan trad vóór twee jaar in werking en heeft een programma uitgewerkt dat de uitvoering voorziet van een honderdtal ontwerpen met als doel de bedrijfsleiding, de studie van de menselijke factor, de verdeling, het wetenschappelijk onderzoek, de voorlichting en de landbouwproductiviteit. Bovendien organiseert de directie van dat orgaan stelselmatig de coördinatie van de centra der lidstaten van de E.O.E.S. evenals de uitwisseling onder de verschillende centra.

Volledigheidshalve dient eveneens de belangrijke inspanning vermeld die in de Verenigde Staten voor de verspreiding van die begrippen wordt ondernomen. Er werd reeds melding gemaakt van de progressistische geest waarover de meeste Amerikaanse bedrijven getuigen en van de merkwaardige resultaten welke die bedrijven over het algemeen hebben bereikt. Sedert enkele jaren hebben talrijke particuliere stichtingen, waarvan o.a. de Fordstichting, belang gesteld in de bevordering van opzoekingen op dit gebied. De programma's voor opleiding en vervolmaking van de bedrijfsleiders, hogere kaders en syndicale afgevaardigden kennen een snelle ontwik-

(1) Buiten de lidstaten van de E.O.E.S. werden onlangs productiviteitscentra opgericht in Spanje, Joegoslavië, Israël, Argentinië, Brazilië en Japan.

keling; de financiering er van wordt verzekerd hetzij door particuliere stichtingen, hetzij door de Staten, hetzij door de universiteiten zelf.

4. Besluit.

De studies over de ontwikkeling der arbeidsproductiviteit en over de toeneming van het nationaal inkomen en het nationaal product hebben de aandacht gevestigd op de wisselwerking van bepaalde factoren waarvan de betekenis vóór de oorlog praktisch niet gekend was. Die studies hebben de uitzonderlijke rol in het licht gesteld van de administratie, de organisatie en de betrekkingen in het kader van de bedrijven. De opzoeken en de experimenten wijzen er op dat de arbeidsproductiviteit door stelselmatige toepassing van die methodes met tientallen procenten kan opgevoerd worden en dat die resultaten over het algemeen zonder aanvullende investeringen kunnen bereikt worden. In de komende jaren mag derhalve een snelle ontwikkeling verwacht worden van de toepassing dier beginselen in de

geïndustrialiseerde landen; die ontwikkeling zal des te sterker zijn naarmate de resultaten in een nabije toekomst gunstiger zijn.

De invoering van die methodes in ons land hangt af van de houding van de bedrijfsleiders t.o.v. die problemen en van de aanvaarding van maatregelen ter voorkoming van de gerechtvaardigde vrees der arbeiderskringen t.o.v. hun toepassing. Bovendien dient de opleiding verzekerd van een belangrijk aantal universitaire technici welke als taak zullen hebben die methodes in de beste voorwaarden en met een werkelijk wetenschappelijke geest toe te passen. Talrijke universitaire leerregels zijn hierbij betrokken. De opleiding van die specialisten zal daarom moeten steunen op het doorvoeren van opzoeken en experimenten die op al de betrokken leerregels zullen beroep doen. De toepassing van een terzake krachtadig programma zal in de toekomst een factor van economische en maatschappelijke vooruitgang betekenen waarvan de belangrijkheid aan niemand zal ontgaan.

LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN BELGIË

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons Juni-nummer 1955 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD- EN BANKWEZEN

BERNHEIM E., De verkopen op afbetaling in België. (*Handelsoverzicht, Maandblad van de Nederlandse Kamer van Koophandel voor België en Luxemburg, Brussel, Juli-Augustus 1955, blz. 5-9.*)

De huidige stand van de deviezenreglementering. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, X, n° 27, 3 Juli 1955, blz. 213-214, 220.*)

DELMOTTE L., De Belgische geld- en kapitaalmarkt in Mei 1955. (*Economisch-Statistische Berichten, Rotterdam, XL, n° 1985, 29 Juni 1955, blz. 601.*)

LALOIRE M., Betekent de toename van de verkoop op afbetaling een sociaal gevaar? (*Arbeidsblad, Brussel, n° 5, Mei 1955, blz. 513-523.*)

2. BEURS- EN SPAARWEZEN

DELMOTTE L., De Belgische geld- en kapitaalmarkt in Mei 1955. (*Economisch-Statistische Berichten, Rotterdam, XL, n° 1985, 29 Juni 1955, blz. 601.*)

JANSSENS E., Le salaire garanti. (*Le Progrès social, Luik, XLIII, 3e reeks, n° 44, Mei 1955, blz. 29-42.*)

3. PRIJZEN EN LONEN

LALOIRE M., La baisse de l'index va-t-elle entraîner une baisse des salaires? (*La Revue Nouvelle, Brussel, XXI, n° 6, 15 Juni 1955, blz. 632-636.*)

Position patronale à l'égard des revendications syndicales. (*Fabrimétal, Brussel, n° 470, 27 Juni 1955, blz. 466-471.*)

Salaires et charges sociales en Belgique et dans les pays voisins. (*Industrie, Revue de la Fédération des Industries belges, Brussel, IX, n° 6, Juni 1955, blz. 427-431.*)

4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN

DE STAERCKE R., Verhoging der sociale en fiscale lasten? (*Mededelingen van het Verbond der Belgische Nijverheid, Brussel, X, n° 18, 20 Juni 1955, blz. 1051-1054.*)

Les finances communales depuis 1952. (*Crédit Communal de Belgique, Brussel, IX, n° 33, Juli 1955, blz. 8-10.*)

Les interventions financières des communes en matière de chômage. Les réformes de l'assurance-chômage après la guerre de 1914-1918. (*Crédit Communal de Belgique, Brussel, IX, n° 33, Juli 1955, blz. 1-7.*)

5. FINANCIËLE ORGANEN BEHEERST DOOR BIJZONDERE WETTELIJKE BESCHIKKINGEN OF GEPLAATST ONDER DE WAARBORG OF DE CONTROLE VAN DE STAAT

DELLA FAILLE H., Le crédit communal de Belgique. (*Les Annales de l'Economie collective, Geneve, XLVII, n° 499-500, Januari-Februari 1955, blz. 18-25.*)

6. WEDERUITRUSTING — BESTRIJDING VAN DE WERKLOOSHEID

EVALENKO R., La construction de logements dans le cadre d'une politique d'expansion économique. (*Le Progrès social, Luik, XLIII, 3e reeks, n° 43, Maart 1955, blz. 17-32.*)

7. INTERNATIONALE FINANCIËLE TRANSACTIES

B.I.S. optimistic — with reservations. (*The Statist, Londen, n° 4033, 25 Juni 1955, blz. 891-892.*)

De E.B.U. en de muntconvertibiliteit — Verwachtingen en bijzonderheden. (*Mededelingen van het Verbond der Belgische Nijverheid, Brussel, X, n° 18, 20 Juni 1955, blz. 1055-1058.*)

Ein neues E.Z.U.-Jahr. Im Zeichen der Konvertierbarkeit. (*Zeitschrift für das gesamte Kreditwesen, Frankfurt a/M., VIII, Heft 13, 1ste Juli 1955, blz. 458-461.*)

GASTON & FRANK, Convertibility and foreign trade. (*National Industry Conference Board, New York, 1954, 159 blz.*)

MASOIN M., Convertibilité et libération des échanges. (*Revue d'Economie Politique, Parijs, LXV, Mei-Juni 1955, blz. 301-331.*)

OCKRENT R., I. Les aspects politiques de l'activité de l'O.E.C.E. II. Le plan décennal italien d'expansion économique. III. U.E.P. et convertibilité. (*Chronique de politique étrangère, Brussel, VIII, n° 4, Juli 1955, blz. 442-460.*)

RUNGE H.J., Die Geschäfte des internationalen Währungs-Fonds. (*Zeitschrift für das gesamte Kreditwesen, Frankfurt a/M., VIII, Heft 3, 1ste Juli 1955, blz. 466-467.*)

8. FINANCIËLE ASPECTEN VAN BENELUX

GOEDHART C., De ontwikkeling van 's lands monetaire positie sinds het einde van de oorlog. (*Bank- en Effektenbedrijf, 's Gravenhage, IV, n° 1, Juni 1955, blz. 11-16.*)

VAN DE KIEFT J., Het financieel herstel in het bijzonder met betrekking tot de Staatsfinanciën. (*Bank- en Effektenbedrijf, 's Gravenhage, IV, n° 1, Juni 1955, blz. 1-4.*)

9. SCHUMAN-PLAN

BRET M., De la nationalisation à la C.E.C.A. L'autonomie financière des charbonnages de France. (*Cahiers économiques, Parijs, Juni 1955, blz. 7-14.*)

FOCH R., L'association entre la Grande-Bretagne et la Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier. (*Droit social, Parijs, n° 5, Mei 1955, blz. 272-278.*)

MEYERS A., L'industrie charbonnière pendant l'année 1954 — Statistique sommaire et vue d'ensemble sur l'exploitation. (*Annales des Mines de Belgique, Brussel, n° 3, Mei 1955, blz. 465-497.*)

10. ALGEMEEN

WALHIN Ch., De Belgische economie in 1954. (*De Gids op maatschappelijk Gebied, Brussel, XLVI, n° 5-6, Mei-Juni 1955, blz. 399-417.*)

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — *Algemene economische wetgeving*
- II. — *Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving*
- III. — *Landbouw*
- IV. — *Nijverheid*
- V. — *Arbeid*
- VI. — *Binnenlandse handel*
- VII. — *Buitenlandse handel*
- VIII. — *Verkeerswezen*
- IX. — *Prijzen en lonen*
- X. — *Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)*
- XI. — *Oorlogsschade*

I — ALGEMENE ECONOMISCHE WETGEVING

Koninklijk besluit van 15 April 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 22 December 1953 van het Nationaal Paritair Comité van de stadstramwegen- en autobuslijnen, tot vaststelling van het model-huishoudelijk reglement voor de ondernemingsraden, van toepassing in al de ondernemingen welke onder de bevoegdheid vallen van dit comité (Staatsblad, 24 Juni 1955, blz. 4.093).

Wet van 29 Juni 1955

tot wijziging van de wet van 30 April 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds (Staatsblad, 30 Juni 1955, blz. 4.200).

II — OVERHEIDSFINANCIËN (INCL. BEGROTINGSWETTEN), MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

Koninklijk besluit van 15 April 1955

Algemene Spaar- en Lijfrentekas. Goedkeuring van het besluit van 30 Maart 1955 van de Algemene Raad (Staatsblad, 10 Juni 1955, blz. 3.828).

Koninklijk besluit van 27 Mei 1955

*tot wijziging van het Wetboek en van de Algemene Verordening op de met het zegel gelijkgestelde taxes (Staatsblad, 9 Juni 1955, blz. 3.812).
Met dit besluit wordt de overdrachtstaxe, geheven bij de slachting van vee, verhoogd.*

Koninklijk besluit van 15 April 1955

Algemene Spaar- en Lijfrentekas. Tarieven van de Lijfrentekas (Staatsblad, 10 Juni 1955, blz. 3.833).

Koninklijk besluit van 29 Mei 1955

houdende verhoging van de grens der verbintnissen van de Nationale Kas voor Beroepskrediet (Staatsblad, 17 Juni 1955, blz. 3.932).

Wet van 31 Mei 1955

waarbij, tot bevordering van de economische expansie en tot bestrijding van de werkloosheid, financiële steun van de Staat voor oprichting of aankoop van industriële en ambachtelijke gebouwen wordt verleend (Staatsblad, 18 Juni 1955, blz. 3.956).

Wet van 2 Juni 1955

waarbij nieuwe voorlopige kredieten komende in mindering van de begrotingen voor het dienstjaar 1955 worden geopend (Staatsblad, 13-14 Juni 1955, blz. 3.880). Erratum (Staatsblad, 15 Juni 1955, blz. 3.901).

Koninklijk besluit van 15 Juni 1955

tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 December 1951 betreffende het toestaan van leningen aan de coöperatieve vennootschappen met landbouwkarakter (Staatsblad, 24 Juni 1955, blz. 4.098).

Koninklijk besluit van 16 Juni 1955

tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 Maart 1953 houdende verhoging der overdrachtstaxe bij de invoer (Staatsblad, 23 Juni 1955, blz. 4.081).

Wet van 16 Juni 1955

tot aanvulling van de bevoegdheden van het Dotatiefonds dat de financiering van de oorlogspensioenen verzekert (Staatsblad, 29 Juni 1955, blz. 4.178).

Wet van 16 Juni 1955

tot wijziging van de wetten betreffende de inkomstenbelastingen, samengeordend op 15 Januari 1948, met het oog op het invoeren van een systeem van forfaitaire aanslag (Staatsblad, 30 Juni 1955, blz. 4.199).

Koninklijk besluit van 17 Juni 1955

tot wijziging van het Wetboek en van de Algemene Verordening op de met het zegel gelijkgestelde taxes (Staatsblad, 23 Juni 1955, blz. 4.084).

Wet van 28 Juni 1955

waarbij de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen er toe gemachtigd wordt leningen tot beloop van een effectief bedrag van fr 1.681.000.000 in één of meer tranches uit te geven tot dekking van uitgaven voor het herstel van de oorlogsschade veroorzaakt aan het rollend materieel en aan de uitrusting nodig voor de exploitatie van het net (Staatsblad, 30 Juni 1955, blz. 4.198).

III — LANDBOUW

Koninklijk besluit van 1 April 1955

tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 Juli 1951 betreffende het verlenen van toelagen ter aanmoediging van de fruitteelt (Staatsblad, 24 Juni 1955, blz. 4.097).

Koninklijk besluit van 3 Juni 1955

tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 Augustus 1951 betreffende het toekennen van een toelage tot aanmoediging van het verbruik van melk (Staatsblad, 25 Juni 1955, blz. 4.117).

Koninklijk besluit van 15 Juni 1955

tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 December 1951 betreffende het toestaan van leningen aan de coöperatieve vennootschappen met landbouwkarakter (Staatsblad, 24 Juni 1955, blz. 4.098).

Koninklijk besluit van 20 Juni 1955

houdende bijzondere maatregelen tot bestrijding van rundertuberculose in sommige gewesten van het land (Staatsblad, 30 Juni 1955, blz. 4.206).

Koninklijk besluit van 20 Juni 1955

betreffende het afmaken op bevel van door klinische tuberculose aangetaste runderen (Staatsblad, 30 Juni 1955, blz. 4.208).

Koninklijk besluit van 20 Juni 1955

tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 Juni 1951 houdende regeling van de bestrijding van de rundertuberculose (Staatsblad, 30 Juni 1955, blz. 4.209).

IV — NIJVERHEID

Koninklijk besluit van 12 April 1955

houdende inwilliging van een verzoekschrift betreffende de nijverheid van het gegoten glas, ingediend bij toepassing van het koninklijk besluit n° 62 van 13 Januari 1935, waarbij toelating wordt verleend tot het instellen van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling (Staatsblad, 3 Juni 1955, blz. 3.694).

Tot 30 Juni 1957 is het ieder voortbrenger van gegoten glas verboden jaarlijks meer voort te brengen dan 50 t.h. van het totaal productievermogen zijner op 30 Juni 1954 gevestigde installaties.

Onder « gegoten glas » dient men, voor de toepassing van dit besluit, te verstaan, glas in bladen, ruw, niet doorzichtig, dit wil zeggen enkel doorschijnend, in alle dikten, al dan niet gekleurd of opaalachtig, al dan niet ondoordringbaar voor warmtestralen, gefabriceerd volgens om het even welke giet-, trek- of pletbehandeling — met uitzondering van glas, dienend tot de fabricage van geslepen glas — en namenlijk met inbegrip van gehamerd, geribd, geruit, gefigureerd, gediamanteerd glas, Klarglas, cathedraalglas, prismatisch, gegolfd, gecanneleerd, lineair, generfd glas en draadglas.

Het is tot 30 Juni 1957 verboden, onder voorbehoud van de toepassing van artikel 6 van dit besluit en van de afwijkingen die, overeenkomstig artikel 20 van het koninklijk besluit n° 62 van 13 Januari 1935, kunnen worden toegestaan, productiemiddelen bestemd voor de fabricage van gegoten glas te installeren of in werking te stellen, welke op 30 Juni 1954 niet voorhanden waren.

Tot 30 Juni 1957 is het ieder voortbrenger van gegoten glas verboden :

gewapend en niet gewapend glas voor dakbedekking, gehamerd of geribd dat niet aan de criteria van dikte en gewicht, voorzien bij de wet, zou beantwoorden te fabriceren.

Wet van 12 Mei 1955

tot wijziging van de artikelen 8 en 58 van de wetten op de mijnen, groeven en graverijen, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 15 September 1919, en van artikel 3 van de wet van 12 Juli 1939 tot oprichting van het Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade (Staatsblad, 3 Juni 1955, blz. 3.693).

VII — BUITENLANDSE HANDEL

Koninklijk besluit van 3 Juni 1955

tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 December 1953 betreffende de uitvoer en de invoer van eieren (Staatsblad, 22 Juni 1955, blz. 4.055).

Koninklijk besluit van 28 Juni 1955

betreffende het tarief van invoerrechten (Staatsblad, 30 Juni 1955, blz. 4.210).

VIII — VERKEERSWEZEN

Wet van 23 April 1955

houdende goedkeuring der volgende internationale akten :

- a) Internationale Overeenkomst betreffende het goederenvervoer per spoorweg (C.I.M.) en bijlagen;*
- b) Internationale Overeenkomst betreffende het vervoer van reizigers en bagage per spoorweg (C.I.V.) en bijlagen;*
- c) Aanvullend Protocol bij deze akten, ondertekend op 5 October 1952, te Bern;*
- d) Reglement betreffende het centraal bureau voor het internationaal vervoer per spoorweg;*
- e) Aanvullend Protocol, ondertekend op 11 April 1953, te Bern (Staatsblad, 2 Juni 1955, blz. 3.604).*

IX — PRIJZEN EN LONEN

Koninklijk besluit van 12 Maart 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 24 Mei 1954 van het Gewestelijk Paritair Comité van de steenbakkerijen der Schelde- en Dendervallei, betreffende de vaststelling van de minimum-lonen en de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk (Staatsblad, 16 Juni 1955, blz. 3.916).

Koninklijk besluit van 13 April 1955

waarbij wordt bindend gemaakt de beslissing van 6 October 1954 van het Nationaal Paritair Comité voor de vermaakondernemingen tot wijziging der beslissingen van 18 Maart 1952, bindend gemaakt bij het koninklijk besluit van 11 Juni 1952, betreffende de vaststelling van de classificatie en de minimum-lonen van de in de bioscoopzaken tewerkgestelde arbeiders en arbeidsters, gewijzigd bij de beslissingen van 7 October 1952, bindend gemaakt bij het koninklijk besluit van 25 November 1952 en tot koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk (Staatsblad, 10 Juni 1955, blz. 3.825).

X — SOCIALE WETGEVING

(PENSIOENEN, SOCIALE VERZEKERINGEN EN DIVERSE SOCIALE VOORDELEN)

Koninklijk besluit van 10 Mei 1955

betreffende de toekening van gezinsverlofgeld in 1955 — Erratum (Staatsblad, 15 Juni 1955, blz. 3.901).

Wet van 21 Mei 1955

betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders (Staatsblad, 19 Juni 1955, blz. 3.972).

Koninklijk besluit van 16 Juni 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van het Nationaal Paritair Comité van het bouwbedrijf van 31 Maart 1955, tot wijziging van deze van 22 September 1954 van hetzelfde comité, bindend gemaakt bij koninklijk besluit van 27 September 1954, betreffende de vermindering van de werkgeversbijdrage voor het Fonds voor Bestaanszekerheid ten behoeve van de arbeiders van het bouwbedrijf (Staatsblad, 30 Juni 1955, blz. 4.203).

Koninklijk besluit van 16 Juni 1955

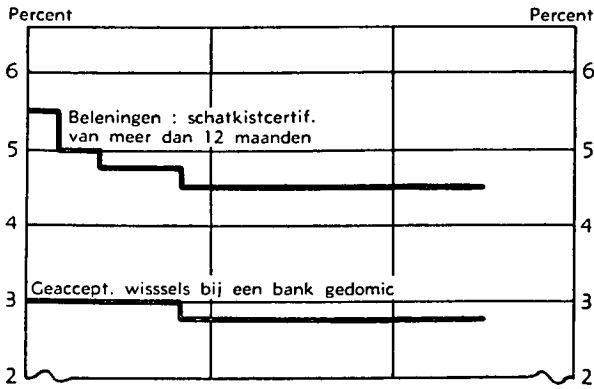
tot wijziging van het besluit van de Regent van 16 Februari 1946 houdende aanvulling en wijziging van het koninklijk besluit van 24 Juli 1939, houdende inrichting van de speciale onderlinge kassen voor kindertoeslag, wat betreft de beroepen van rondtrekkenden (Staatsblad, 23 Juni 1955, blz. 4.079).

Koninklijk besluit van 17 Juni 1955

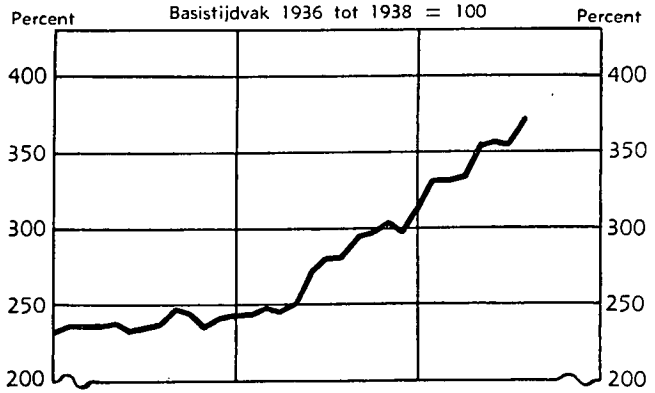
tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders (Staatsblad, 19 Juni 1955, blz. 3.980).

LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND

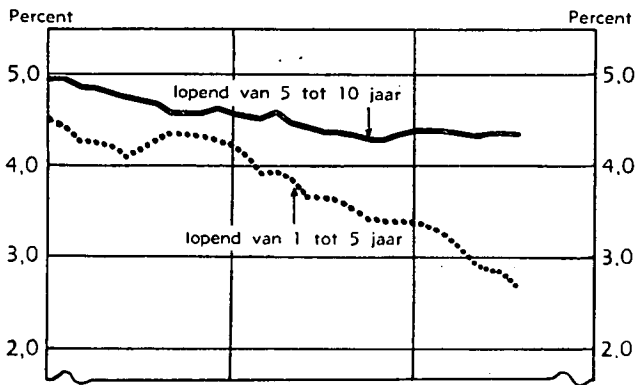
N.B.B. - RENTE VOOR DISCONTO EN BELENINGEN

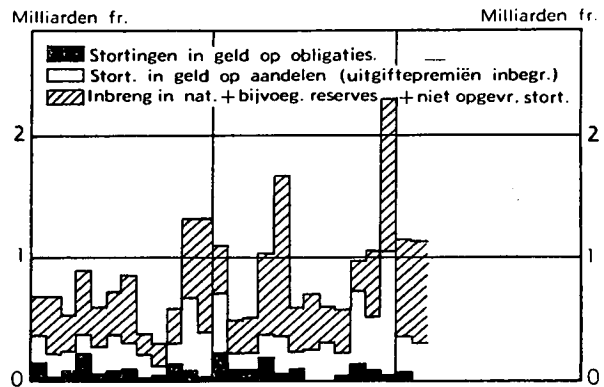
ALGEMEEN INDEXCIJFER DER AANDELEN

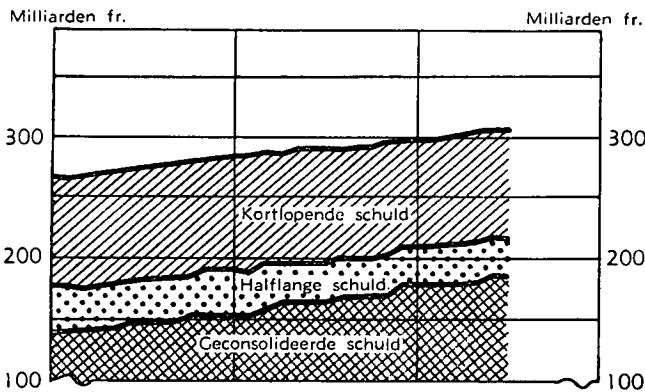
RENDEMENT VAN OBLIGATIES (1)

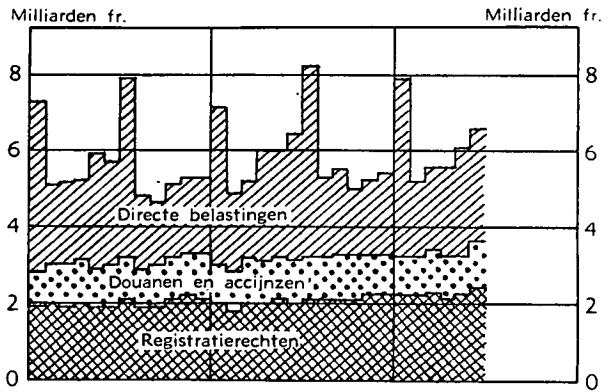
KAPITAALEMISSIONS (2)

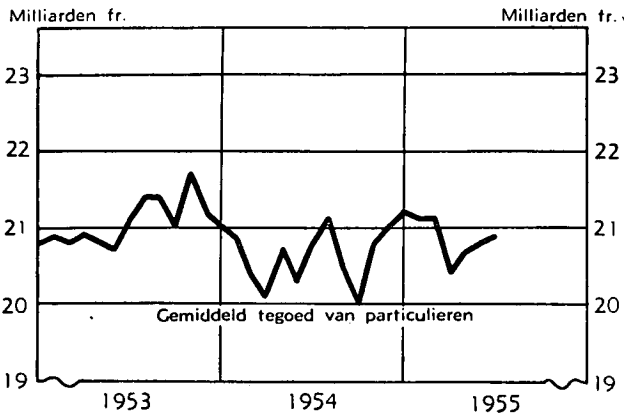
STAATSSCHULD (3)

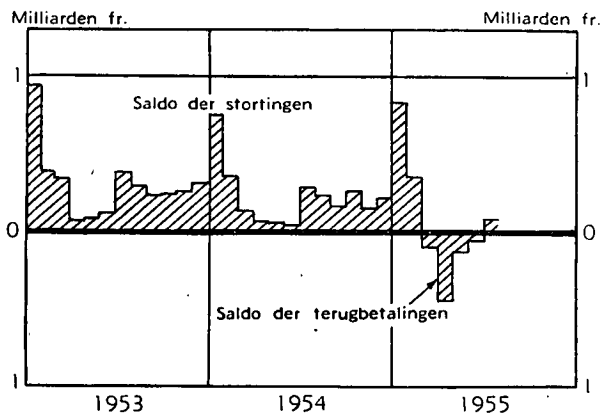
BELASTINGSONTVANGSTEN

TEGOEDEN BIJ HET BESTUUR DER POSTCHEQUES

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTOKAS

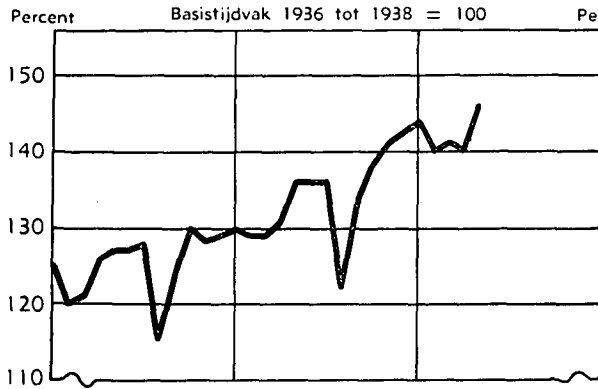
(1) Kasbons 4 1/2 % (parastatalen) voor welke rente en aflossing door de Staat gewaarborgd zijn

(2) Belgische naamloze vennootschappen, commanditaire op aandelen, P.V.B.A. en Congolese vennootschappen.

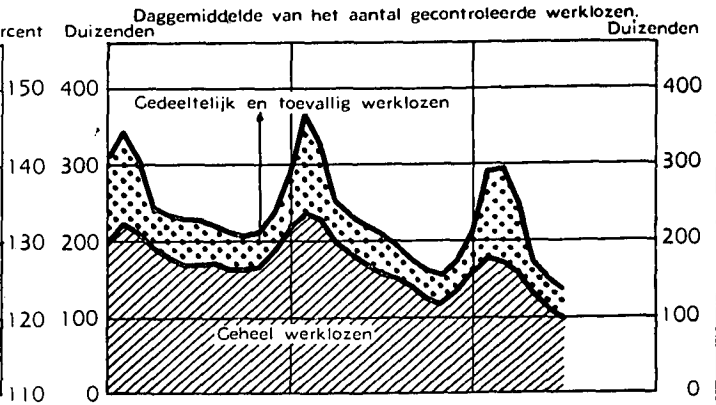
(3) Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden.

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

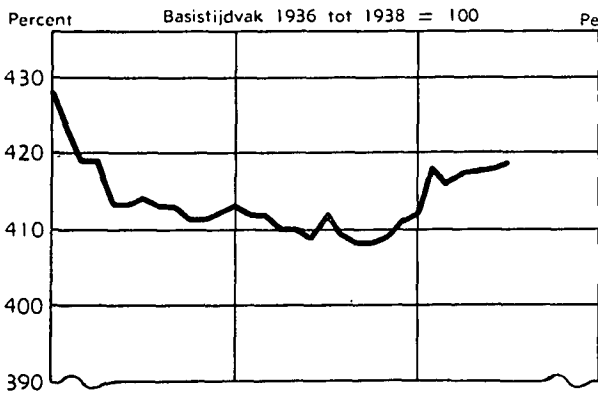
INDEXCIJFER DER INDUSTRIELE PRODUKTIE

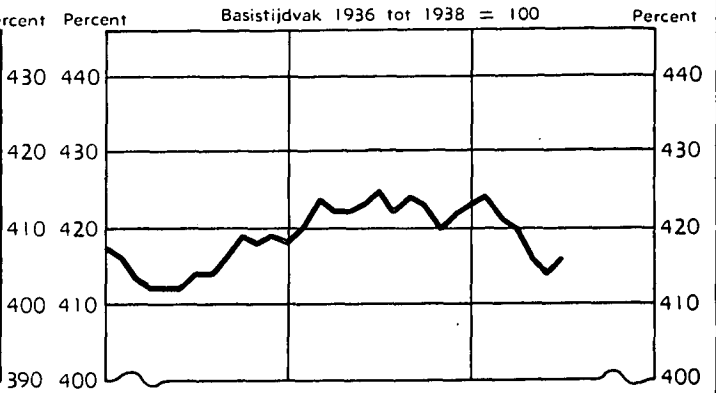
WERKLOOSHEID

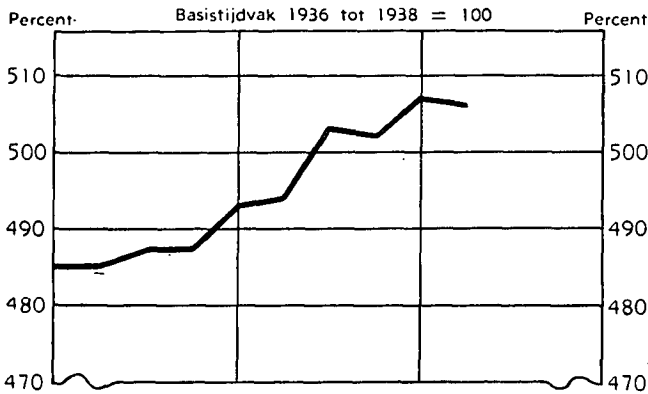
ALG. INDEXCIJFER DER GROOTHANDELSPRIJZEN

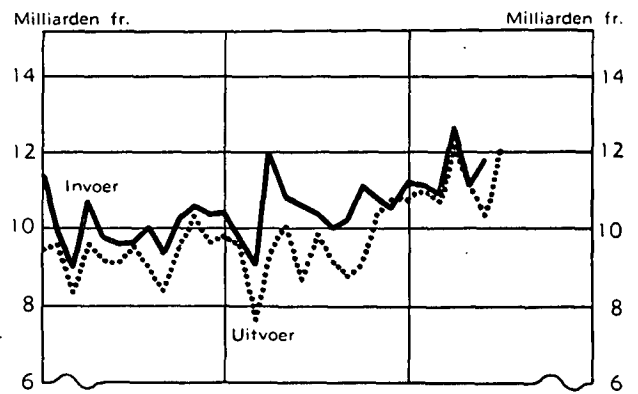
ALG. INDEXCIJFER DER KLEINHANDELSPRIJZEN

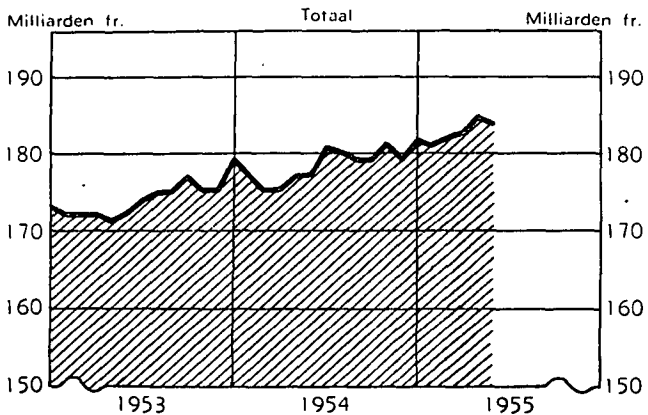
GEMIDDELD UURLOONINDEXCIJFER

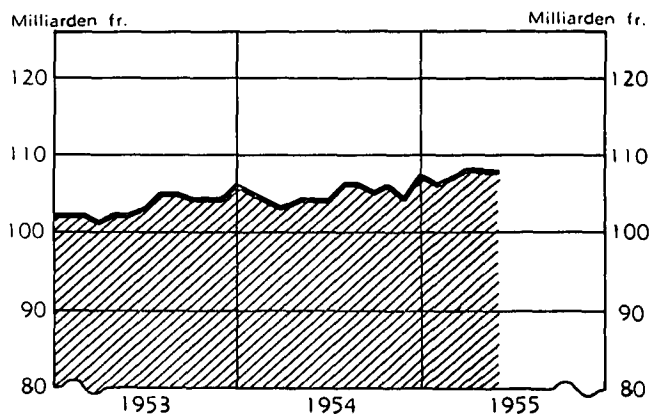
BUITENLANDSE HANDEL

GELDVOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN

VOORRAAD CHARTAALGELD

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

I. — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pCt)

2

Tijdvak	Officiële rentetarieven van de Nationale Bank van België										Callgeld		
	Disconto				Beleningen van en voorschotten op ¹ *						Mobilisatie van speciale reken. E.B.U. (besluiten 22-8-62 en 26-7-62)	In verrekingskamer	Buiten verrekening
	Geaccepteerd in een bank gedomic. papier, warrants en bankaccepten vooraf door de N.B.B. geïseerd	Geaccepteerd niet in een bank gedomicilieerd papier	Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Schatkiscertificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd	Schatkiscertificaten met ten hoogste 8 maanden looptijd	Schatkiscertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkiscertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden en leningen op halflange termijn	Ander overheidsfondsen				
1953 Gemiddelde ...	2,96	3,46	4,46	4,89	2,—	2,1875	2,375	4,89	4,89	3,34	1,25	1,25	
1954 Gemiddelde ..	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75 ²	1,25	1,25	
1954 April	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
Mei	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
Juni	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
Juli	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
Augustus	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
September ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
October	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
November ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
December ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
1955 Januari	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Februari	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Maart	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
April	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Mei	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Juni	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	

¹ Vanaf 15 April 1954 aanvaardt de Nationale Bank van België de speciale schatkiscertificaten E.B.U. tot onderpand van voorschotten in rekening-courant en van leningen op korte termijn. De rentevoet van deze verrichtingen bedraagt respectievelijk 2,80 %, 3,20 % en 3,50 % voor certificaten op 12, 18 en 24 maand.

² Gemiddelde van de laatste negen maanden.

* Quotiteit van het voorschot op 30 Juni 1955 :

Schatkiscert. uitgegeven op korte termijn	max. 95 pCt	4 pCt Schatkiscertificaten 1949	max. 90 pCt
Schatkiscertificaten uitgegeven op 2 of 3 jaar	» 90 pCt	4 pCt Schatkiscertificaten 1954, op 5 jaar	» 90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1951 op 10 of 15 jaar	» 90 pCt	8,75 pCt Schatkiscertificaten 1954 op 5 jaar	» 90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1952-1962 op 10 jaar	» 90 pCt	4 pCt Schatkiscertificaten 1950 Belgisch Congo	» 90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1952-1964 op 12 jaar	» 90 pCt	Obligaties 4 pCt 1950-1960 Belgisch Congo	» 90 pCt
8 ½ pCt Schatkiscert. met ten hoogste 15 jaar loopt. 1942 ...	» 90 pCt	Obligaties 3 ½ pCt Muntaneringssl., 2 ^e reeks onp.	» 90 pCt
4 pCt Schatkiscertificaten 1943 met 20 jaar looptijd	» 90 pCt	Obligaties 3 ½ pCt Muntaneringssl., 3 ^e reeks p. en onp. ...	» 90 pCt
4 pCt Schatkiscert. met 5 of 10 jaar looptijd 1947	» 90 pCt	Ander overheidspapier	» 80 pCt
4 pCt Schatkiscert. met 5 of 10 jaar looptijd 1948	» 90 pCt	Speciale E.B.U. Schatkiscertificaten	» 50 pCt

II. — RENTETARIEF VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDEN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

4

Tijdvak	Banken — Depositoreringen [*]					Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)		
	onmiddellijk opvraagbaar	15 dagen vooropzegging	1 maand	8 maanden	6 maanden	tot fr. 75.000	fr. 75.001 tot 150.000	boven fr. 150.000
1953 Gemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1954 Gemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1954 April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
October	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
November	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
December	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1955 Januari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50

* Gemiddelde van vier banken.

¹ Vanaf 1 Januari 1955 werd de rentevoet als volgt gewijzigd : 3 pCt tot 100.000 fr.; 1,50 pCt van 100.001 tot 150.000 fr.; 0,50 pCt boven 150.000 fr.

III. — Daggeld
(millioenen franken)

Daggemiddelden	Gelden uitgeleend door de			Ontleende gelden		
	verrekenende instellingen			niet verrekenende instellingen 2	In verrekening 3	Ruiten verrekening 4
	Deposito-banken	Overige instellingen 1	Totaal			
1953	2.378	694	3.072	2.319	2.996	2.395
1954	2.330	422	2.752	2.584	2.731	2.605
1954 November .	2.548	187	2.735	3.633	2.631	3.737
December .	2.220	211	2.431	2.997	2.431	2.997
1955 Januari .	2.167	479	2.646	2.642	2.646	2.642
Februari .	2.116	384	2.500	3.185	2.500	3.185
Maart ...	2.527	231	2.758	2.943	2.758	2.943
April ...	2.176	496	2.672	2.473	2.672	2.473
Mei	2.469	361	2.830	3.229	2.830	3.229
Juni :	2.240	125	2.365	3.253	2.365	3.253
27/5 tot 2 .	2.159	61	2.220	3.178	2.220	3.178
3 tot 9 .	2.055	104	2.159	3.435	2.159	3.435
10 tot 16 .	2.365	93	2.458	3.543	2.458	3.543
17 tot 23 .	2.239	187	2.426	3.088	2.426	3.088
24 tot 30 .	2.317	141	2.458	2.998	2.458	2.998
Juli :						
1 tot 7 .	2.605	328	2.833	2.750	2.833	2.750
8 tot 14 .	2.117	473	2.590	3.511	2.590	3.511

Notering der edele metalen 1

Daggemiddelden	Londen 1		Bombay 2	
	Goud in sh. en d. per oz. fijn	Goud Omrekening in sh. en d. per oz. fijn	Zilver Omrekening in ponce per oz. fijn	
1953		345/9	75	
1954	249/9½ 3	350/11	76	
1954 April	248/8½	371/9	82	
Mei	248/10½	365/6	79	
Juni	248/10½	341/0	75	
Juli	248/11½	340/0	74	
Augustus .	249/2	351/6	74	
September .	250/5½	349/11	75	
October ...	250/9½	350/9	76	
November .	250/10½	353/0	76	
December .	251/4½	350/7	74	
1955 Januari .	251/7	361/3	76	
Februari .	251/9½	371/6	79	
Maart ...	251/2	373/3	80	
April ...	250/8	383/8	80	
Mei	250/8	375/0	79	
Juni	251/2	374/7	76	

1 Incl. het Gemeentekrediet van België en de Centrale Bank van Belgisch Congo en Ruanda-Urundi.

2 Incl. de Algemene Spaar- en Lijfrentekas en de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.

3 Incl. het Herdiscontering- en Waarborginstituut en de Nationale Delcredere dienst.

4 Incl. het Rentenfonds en het Centraal Bureau voor Hypotheekair Krediet.

1 Prijs van een oz. fijn goud : 10) te New-York : 85 \$ vanaf 1 Februari 1934; 20) te Londen : 248 sh. vanaf 18 September 1949 tot 19 Maart 1954. — Heropening van de vrije goudmarkt op 22 Maart 1954.

2 Oorspronkelijke noteringen in roepieën en annas per fine tola en per 100 fine tola resp.

3 Gemiddelde van de 9 laatste maanden.

VALUTAMARKT

I. — Officiële wisselkoersen per 30 Juni 1955 vastgesteld door de Nationale Bank van België krachtens besluit n° 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944 10¹
(« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, n° 22)
(Belgische franken)

Valuta	Contractuële of gemiddelde koers	Transfers	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers
100 Congolese frank	—	100,—	100,—
100 Luxemburgse frank	—	100,—	100,—
100 Tsjechoslowaakse kronen	694,44225	692,50	696,50
100 Oostenrijkse schillingen	192,30769	191,72	192,90

II. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers 10²
(Belgische franken)

Gemiddelden	Zwitserse frank	1 dollar U.S.A.	100 Franse frank	1 Canadese dollar	1 Pond Sterling	100 Escudos	1 Nederl. gulden	1 Zweedse kroon	1 Deense kroon	1 Deutsche Mark	1 Noorse kroon	\$ B.L.E.U. Argentinië Akk.
1954	11,46	50,05	14,27	51,44	140,05	174,04	13,18	9,64	7,21	11,94	7,00	—
1954 April	11,50	50,32	14,27	51,23	140,62	174,04	13,20	9,66	7,23	11,97	7,03	—
Mei	11,49	50,22	14,27	51,03	140,65	174,04	13,22	9,67	7,23	11,96	7,03	—
Juni	11,49	49,90	14,29	50,85	140,46	174,04	13,21	9,69	7,22	11,96	7,02	—
Juli	11,49	49,97	14,28	51,27	140,26	174,04	13,20	9,66	7,22	11,96	7,01	—
Augustus .	11,47	50,01	14,25	51,55	139,93	174,04	13,17	9,64	7,21	11,94	6,99	—
September .	11,46	49,99	14,31	51,56	139,91	174,03	13,18	9,65	7,20	11,92	6,99	—
October	11,44	50,05	14,28	51,62	139,93	174,03	13,17	9,63	7,20	11,90	6,99	—
November .	11,41	50,04	14,24	51,64	139,74	174,03	13,16	9,60	7,19	11,87	6,98	—
December .	11,39	50,10	14,24	51,77	139,49	174,02	13,17	9,60	7,19	11,86	6,97	—
1955 Januari .	11,38	50,10	14,28	51,87	139,35	174,03	13,17	9,60	7,19	11,86	6,96	—
Februari .	11,37	50,16	14,28	51,37	139,30	174,04	13,15	9,60	7,19	11,84	6,96	—
Maart	11,38	50,36	14,29	51,18	139,66	174,04	13,14	9,60	7,20	11,84	6,98	49,99 ⁶
April	11,40	50,26	14,26	50,99	140,05	174,05	13,15	9,63	7,22	11,88	7,00	49,86
Mei	11,42	50,26	14,29	50,96	139,96	174,04	13,17	9,64	7,21	11,91	6,99	49,90
Juni	11,45	50,32	14,31	51,11	139,92	174,05	13,16	9,68	7,21	11,94	6,99	49,96

1 Gemiddelde van 26 Januari tot 31 December 1953. — 2 Gemiddelde van 23 Februari tot 31 December 1953. — 3 Gemiddelde van 18 Mei tot 31 December 1953. — 4 Gemiddelde van 4 Mei tot 31 December 1953. — 5 Gemiddelde van 14 tot 31 December 1953. — 6 Vanaf 1 Maart 1955.

KAPITAALMARKT

I. — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

Aard der effecten	Notering voor	Notering per				
		1 Maart 1955	1 April 1955	2 Mei 1955	1 Juni 1955	1 Juli 1955
I. — Rechtstr. Belg. binnenl. Staatssch. (Rente bij te rek.).						
3 ½ pCt Schuld 1937 ^{1 2}	100,—	85,25	85,70	86,—	86,45	87,15
3 ½ pCt Schuld 1943 ^{1 2}	100,—	86,80	87,40	87,30	87,85	88,55
4 pCt Geünificeerde Schuld 1 ^e reeks ^{1 2}	100,—	96,50	96,90	96,20	96,25	96,60
4 pCt Bevrijdingslening, 1945 ²	100,—	93,45	93,75	93,35	93,75	94,45
4 ½ pCt Lening, 1951 ²	100,—	101,10	101,30	101,05	100,75	100,90
4 ½ pCt Lening, 1952, op 10 jaar ²	100,—	101,55	101,60	101,40	102,—	102,10
4 ½ pCt Lening, 1952-1964, op 12 jaar ²	100,—	100,85	101,15	100,60	101,65	101,60
4 ½ pCt Lening, 1953, op 20 jaar ²	100,—	100,35	100,25	99,85	100,—	100,—
4 ½ pCt Lening, 1953-1968, op 15 jaar ²	100,—	100,40	99,90	99,55	99,70	99,65
4 ½ pCt Lening, 1954-1972, op 18 jaar ²	100,—	100,15	99,75	99,20	99,55	99,55
4 ¼ pCt Lening, 1954-1974, 1 ^e reeks ²	100,—	97,45	97,70	97,20	97,20	97,30
4 ¼ pCt Lening, 1954-1974, 2 ^e reeks ²	100,—	97,20	97,25	97,20	97,10	97,20
3 ½ pCt met ten hoogste 15 j. loopt. Schatkistc. 1942, 1 ^e r. ^{1 2}	100,—	113,70	113,75	113,70	114,30	114,20
3 ½ pCt Schatkistcert. met ten hoogste 20 j. loopt., 1943, 1 ^e r. ^{1 2 3}	100,—	108,65	109,—	109,—	109,—	109,15
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1947 ²	100,—	105,40	105,45	105,30	105,80	105,90
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1948 ²	100,—	108,10	108,15	108,15	108,50	108,15
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1949 ²	100,—	104,—	104,—	103,40	103,45	104,05
4 pCt Vijfjaarschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	100,75	101,20	101,—	101,05	100,95
3 ¾ pCt Vijfjaarschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	100,10	100,40	100,35	100,10	99,80
4 pCt Lotenlening 1938	500,—	511,—	512,—	507,—	508,—	509,—
Lotenlening 1941 (4 pCt sedert 1951)	1.000,—	1.007,—	1.008,—	1.002,—	1.008,—	1.001,—
Lotenlening 1953 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1967) ²	1.000,—	1.027,—	1.026,—	1.028,—	1.028,—	1.027,—
II. — Indr. en gewaarb. Staatsschuld (Rente bij te rek.).						
4 pCt Lotenlening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	537,—	537,—	537,—	538,—	533,—
Len. tot Wederopb. 1 ^{ste} schijf 1947 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1957) ²	1.000,—	1.037,—	1.026,—	1.016,—	1.013,—	1.015,—
Len. tot Wederopb. 2 ^e schijf 1949 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1958) ²	1.000,—	1.057,—	1.044,—	1.033,—	1.031,—	1.029,—
Len. tot Wederopb. 3 ^e schijf 1950 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1960) ²	1.000,—	1.069,—	1.058,—	1.050,—	1.049,—	1.050,—
4 pCt pref. aandelen van de N.M.B.S. (Belgische Schijf) ^{1 2}	500,—	499,—	498,—	493,—	497,—	495,—
5 pCt Zelfst. Kas voor Oorlogsschade - 1 ^e schijf 1953 ²	100,—	102,60	104,60	104,15	103,90	103,55
4 ½ pCt Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 1 ^e r. ²	100,—	100,90	101,20	101,10	101,10	101,10
4 ½ pCt Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 2 ^e r. ²	100,—	100,45	101,10	101,10	101,10	101,10
4 ¼ pCt Twintigjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1954, 1 ^e r. ²	100,—	97,75	97,65	97,25	96,90	97,25
4 ½ pCt Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1953-1965 ²	100,—	101,25	101,55	101,05	101,15	101,20
4 ½ pCt Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1954-1972 ²	100,—	100,10	100,20	99,50	99,25	99,55
4 ¼ pCt Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1954-1974 ²	100,—	97,80	97,20	97,—	97,—	96,85
4 ½ pCt Tienjaarslen. v.d. Nat. M. v ^r Kred. a.d. Nijv. 1951 ²	100,—	101,85	102,55	102,20	102,—	102,10
4 ½ pCt Tienjaarsl. v.d. Nat. M. v ^r Kr. a.d. Nijv. 2 ^e r. 1952 ²	100,—	102,—	103,10	102,75	102,70	102,75
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenlening 1888	100,—	263,—	265,—	264,—	263,—	259,—
<i>Rente bij te rekenen :</i>						
4 pCt Koloniale Schuld 1936	100,—	94,—	94,80	95,10	95,10	95,10
4 pCt Koloniale Schuld 1950-1960 ²	100,—	100,15	100,25	100,15	100,—	99,70
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1950 ²	100,—	104,10	104,10	103,60	103,55	103,35

¹ Effecten waarover een operatie in uitvoering is, krachtens de besluiten van 6 October 1944. — ² Effecten na 6 October 1944 gecreëerd. — ³ De rentevoet werd met ingang van 14 October 1948 op 4 pCt. gebracht.

II. — MAANDINDEXCIJFERS DER AANDELENNOTERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

15¹

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Datum	Indexcijfers t.o.v. de noteringen der voorgaande maand																			
	Algemeen indexcijfer	Verzekering-maats., banken, beleggingsmaats.	Ouroverende en hypoth. ondern.	Hotelbedrijven	Spoorwegen en vervoer te water	Tramwegen, buurtspoorwegen en vervoer	Frans van tram-weg- en electriciteitsbedr.	Gas- en electriciteits-ondernemingen	Water-verdeling	Metaal-industrieën	Zink- en loodbedriven, mijnen	Chemicaliën	Steenkolennijn- en cokerevens	Spiegelglas-fabrieken	Glasfabrieken	Bouwbedrijf	Textiel- en zijdenijverheid	Koloniale ondernemingen	Aanplantingen	Voeding
1955 1 Juni ...	99	99	97	97	97	95	97	101	97	100	97	102	96	95	98	96	100	97	100	97
1 Juli	105	107	103	99	99	102	99	97	100	101	99	104	107	104	102	94	110	106	101	101
Indexcijfers t.o.v. de periode 1936 tot 1938																				
1954 1 Juli	281	298	145	340	77	145	243	61	208	317	204	208	100	133	254	149	582	57	165	309
2 Aug.	296	317	148	344	79	162	256	62	220	333	214	229	104	133	271	150	610	58	173	304
1 Sept. ...	297	312	151	362	85	161	261	62	221	337	212	222	110	142	274	154	608	55	175	312
1 Oct. ...	302	325	155	346	82	160	247	69	217	378	214	216	115	146	279	155	629	55	175	330
2 Nov.	298	322	151	352	83	155	232	65	216	388	209	208	122	140	275	152	620	57	178	334
1 Dec. ...	310	326	151	373	80	152	222	63	228	396	213	219	140	156	277	156	669	61	192	343
1955 4 Jan.	331	356	153	387	89	158	245	67	241	437	228	244	153	173	285	172	709	81	195	355
1 Februari ..	331	347	154	396	91	158	247	65	251	429	223	244	152	176	294	170	700	75	195	362
1 Maart ...	333	354	153	398	94	161	245	66	250	459	231	248	146	166	293	166	702	67	191	375
1 April ...	352	366	154	401	92	178	258	73	247	503	231	244	148	176	303	161	763	68	191	406
2 Mei	358	369	156	419	96	192	266	67	252	500	242	243	155	176	304	157	762	72	201	450
1 Juni ...	354	367	151	405	93	182	259	68	245	498	234	248	149	167	297	150	764	70	201	435
1 Juli	373	391	155	402	92	186	257	66	244	505	231	257	160	174	302	141	840	74	203	438

III. — OMZET TER BEURZE VAN BRUSSEL

15

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

Tijdvak	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen		Totaal	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)
1953	248	135	130	12.484	16.443	12.619	16.573
1954	249	129	127	20.654	27.191	20.783	27.318
1954 Juni	21	12	11	1.692	2.218	1.704	2.229
Juli	20	10	10	1.992	2.705	2.002	2.715
Augustus ...	21	10	10	1.982	2.102	1.992	2.112
September ...	22	11	11	1.895	2.622	1.846	2.633
October	21	10	10	1.455	2.118	1.465	2.128
November ...	19	12	12	1.784	2.397	1.796	2.409
December ...	23	11	11	2.312	3.046	2.323	3.057
1955 Januari	20	10	10	2.607	3.239	2.617	3.249
Februari ...	20	11	11	1.963	2.779	1.974	2.790
Maart	23	12	12	2.085	3.217	2.097	3.229
April	19	11	11	2.166	3.625	2.176	3.635
Mei	19	9	9	1.649	2.635	1.658	2.644
Juni	22	9	9	1.771	2.798	1.780	2.807

IV. — RENDEMENT DER VAST RENTENDE EFFECTEN

16

1. — Geünificeerde Schuld en ineens op vaste data aflosbare leningen

Begin der maand	Geünificeerde schuld 4 %	Ineens op vaste data aflosbare leningen												
		Vervaldag op 1 tot 5 jaar								Vervaldag op 5 tot 10 jaar				Vervaldag op 10 tot 20 jaar
		Staat		Parastatale		Steden		Vennoot- schappen	Staat	Parastatale	Steden	Vennoot- schappen		
		3 ¼ %	4 %	4 %	4 ½ %	4 %	4 ½ %	4 ½ %	4 %	4 %	4 ¼ %	4 ¼ %	4 en 4 ½ %	
1954 Mei	4,32	3,56	3,79	3,58	3,68	3,95	4,06	5,04	4,44	4,36	4,44	4,58	5,13	
Juni	4,30	3,57	3,68	3,21	3,65	3,96	4,03	5,19	4,40	4,22	4,42	4,54	4,97	
Juli	4,25	3,44	3,56	3,25	3,63	3,96	3,96	5,21	4,33	4,24	4,41	4,49	4,91	
Augustus ...	4,26	3,34	3,56	3,98	3,52	3,96	3,86	4,71	4,29	4,29	4,34	4,45	4,77	
September ...	4,22	3,28	3,46	3,93	3,41	3,84	3,73	4,36	4,10	4,15	4,28	4,40	4,72	
October	4,22	3,38	3,47	3,92	3,40	3,77	3,61	4,77	4,17	4,22	4,29	4,31	4,72	
November ...	4,21	3,38	3,52	4,01	3,41	3,89	3,58	4,67	4,27	4,33	4,32	4,30	4,78	
December ...	4,21	3,44	3,68	4,08	3,42	3,96	3,72	4,77	4,35	4,36	4,36	4,36	4,66	
1955 Januari	4,20	3,62	3,64	4,07	3,36	3,91	3,71	5,11	4,36	4,42	4,38	4,50	4,98	
Februari	4,17	3,48	3,58	3,90	3,28	3,84	3,60	4,49	4,24	4,14	4,37	4,49	4,73	
Maart	4,15	3,41	3,49	3,93	3,15	3,72	3,48	4,61	4,05	3,94	4,33	4,46	4,69	
April	4,13	3,36	3,41	3,89	2,98	3,60	3,27	4,58	4,02	3,94	4,30	4,45	4,79	
Mei	4,16	3,41	3,34	3,99	2,84	3,56	3,21	4,57	4,10	4,14	4,31	4,46	4,92	
Juni	4,16	3,12	3,32	4,00	2,81	3,51	3,15	4,52	4,10	4,22	4,32	4,38	4,89	
Juli	4,14	3,17	3,32	3,98	2,68	3,40	3,07	4,06	4,10	4,09	4,30	4,37	4,97	

2. — Met annuïteiten aflosbare leningen en lotenleningen

Begin der maand	Met vaste annuïteiten aflosbare leningen							Lotenleningen	
	Vervaldag op 1 tot 5 jaar	Vervaldag op 5 tot 10 jaar		Vervaldag op 10 tot 20 jaar			Vervaldag op meer dan 20 jaar	Vervaldag op meer dan 20 jaar	
	Vennoot- schappen	Steden	Vennoot- schappen	Kolonie	Steden	Vennoot- schappen	Steden	Directe Staatsschuld	Indirecte Staatsschuld
	4 ½ en 5 %	4 %	4 tot 5 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %
1954 Mei	4,72	4,90	5,15	4,53	4,89	5,50	4,86	4,53	5,20
Juni	4,71	4,88	5,17	4,54	4,90	5,63	4,86	4,49	5,16
Juli	4,78	4,81	5,13	4,56	4,90	5,58	4,86	4,48	5,10
Augustus ...	4,34	4,72	5,04	4,57	4,89	5,40	4,85	4,41	5,03
September ...	4,25	4,38	4,87	4,57	4,83	5,30	4,83	4,38	4,96
October	4,33	4,30	4,86	4,57	4,79	5,08	4,78	4,38	4,90
November ...	4,37	4,30	4,91	4,56	4,73	5,10	4,55	4,38	4,91
December ...	4,48	4,30	4,88	4,56	4,69	5,19	4,50	4,42	4,91
1955 Januari	4,26	4,32	4,81	4,56	4,69	5,01	4,50	4,43	4,88
Februari	4,18	4,29	4,59	4,56	4,67	4,78	4,43	4,38	4,79
Maart	3,84	4,30	4,48	4,53	4,61	4,62	4,38	4,36	4,79
April	3,90	4,29	4,45	4,45	4,58	4,52	4,36	4,38	4,78
Mei	4,18	4,29	4,49	4,42	4,58	5,12	4,35	4,41	4,82
Juni	4,23	4,29	4,72	4,42	4,59	4,75	4,59	4,42	4,97
Juli	4,04	4,29	4,59	4,42	4,58	4,80	4,32	4,43	4,83

N. B. — Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voortlichting Aprilnummer 1953, op blz. 281.

Retrospectief overzicht

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Oprichting van vennootschappen			Kapitaalverhogingen				Obligatie-uitgiffen		Gezamenlijke uitgiffen	Uitgiftepremiën	Stortingen andere dan in geld		Netto uitgiffen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Nominaal bedrag		1	2	

A. — Belgische vennootschappen (naamloze en commanditaire op aandelen, personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)

1953	2.209	1.736	1.546	647	6.040	2.924	2.593	73	1.496	6.156	19,5	1.713	1.288	2.627
1954	2.181	1.835	1.628	757	12.670	5.722	5.094	30	1.069	8.626	537,7	1.672	2.467	4.189
1954 2 eerste m.	411	328	285	80	378	436	368	7	337	1.101	—	249	76	665
1955 2 eerste m.	437	424	289	90	1.383	918	812	3	31	1.373	—	242	620	270
1954 Februari	198	149	128	42	194	165	106	2	100	414	—	127	14	193
Maart	238	220	185	54	244	162	152	2	80	462	—	171	43	203
April	194	133	120	71	1.401	561	520	4	158	852	—	149	347	302
Mei	183	274	262	67	819	1.120	943	2	23	1.417	1,5	194	314	221
Juni	186	106	100	62	163	151	132	3	100	357	—	80	79	173
Juli	156	103	92	58	511	447	439	—	—	550	—	140	198	193
Augustus	114	99	86	28	153	147	144	—	—	246	3,0	77	66	90
September	156	159	142	55	2.493	246	172	2	31	436	0,9	148	54	144
October	158	129	106	61	1.491	554	543	3	130	813	—	80	38	661
November	146	66	62	73	1.604	512	418	2	106	684	108,0	71	130	493
December	239	217	188	148	3.413	1.387	1.263	3	36	1.640	424,5	312	623	976
1955 Januari	222	260	173	49	1.172	363	258	3	31	654	—	162	99	201
Februari	215	163	116	41	211	556	554	—	—	719	—	80	521	69
Maart	178	155	155	—	—	546	475	—	—	724	—	393	121	116
April	157	123	123	—	—	744	741	—	113	1.014	30,0	166	246	595

B. — Congolese vennootschappen (aandelen- en personenvennootschappen)

1953	253	1.047	785	103	3.029	2.185	1.480	4	130	3.362	8,1	332	227	1.844
1954	287	1.259	789	85	1.602	1.217	1.120	2	25	2.501	9,0	619	182	1.142
1954 2 eerste m.	45	273	173	16	223	209	188	—	—	482	—	85	7	269
1955 2 eerste m.	43	217	157	16	708	650	315	1	25	892	18,0	85	25	403
1953 December	28	100	96	6	95	130	85	—	—	230	—	33	—	148
1954 Januari	25	211	116	11	205	201	180	—	—	412	—	61	6	229
Februari	20	61	56	5	19	8	8	—	—	69	—	23	1	40
Maart	20	43	30	4	10	26	26	—	—	69	—	22	2	32
April	27	176	79	6	12	5	5	1	5	186	—	20	—	69
Mei	27	130	97	13	214	95	95	1	20	245	9,0	78	15	128
Juni	27	104	46	6	123	100	71	—	—	204	—	54	1	62
Juli	27	111	83	4	37	20	20	—	—	131	—	33	10	60
Augustus	26	57	38	8	368	295	266	—	—	352	—	37	15	252
September	28	88	78	4	66	43	43	—	—	131	—	58	—	63
October	16	77	52	8	235	99	90	—	—	176	—	26	47	69
November	18	144	67	7	238	133	130	—	—	277	—	116	32	49
December	26	56	45	9	75	189	185	—	—	245	—	90	52	88
1955 Januari	16	42	40	8	516	410	129	1	25	477	18,0	21	24	167
Februari	26	175	117	8	191	240	187	—	—	415	—	66	2	236

1 In de gestorte bedragen niet begrepen.

2 In de oprichtingen en kapitaalverhogingen begrepen.

3 In de kapitaalverhogingen begrepen.

4 Omvatten de gestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiffen, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN 17⁴
 Ingedeeld naar de ligging en naar de grootte van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal
 (millioenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Omschrijving	Oprichtingen van vennootschappen						Kapitaalverhogingen (naamloze vennootsch.) (comm. ven. op aand.) (personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.)				Obligatie- uitgiften			Stortingen andere dan in geld		Ontbin- dingen		Kapitaalverminderingen Bedrag	
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	waarvan conversielemingen	Uitgiftepremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	Inbreng in natura	Bijroeging van reserves	Liquidaties		Samensmeltingen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde													

1. — Naar hun geographische ligging

JANUARI 1955

België	58	87,3	81,9	163	73,1	71,1	48	1171,6	361,9	257,5	3	31,1	—	—	161,5	98,2	63,7	25,0	87,0
Buitenland	1	100,0	20,0	—	—	—	1	0,6	0,8	0,8	—	—	—	—	—	0,8	—	—	—
Totalen ...	59	187,3	101,9	163	73,1	71,1	49	1171,6	362,7	258,3	3	31,1	—	—	161,5	99,0	63,7	25,0	87,0

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 mill. en minder ...	46	17,2	15,3	149	38,8	37,5	24	9,3	9,3	9,0	2	1,1	—	—	34,0	2,1	—	—	—
van 1 tot 5 mill.	10	29,1	25,6	13	22,3	21,6	16	40,2	40,4	29,2	—	—	—	—	40,4	10,0	—	—	—
van 5 tot 10 mill.	1	6,0	6,0	—	—	—	5	233,1	36,0	34,8	—	—	—	—	7,0	16,9	—	—	—
van 10 tot 20 mill.	—	—	—	1	12,0	12,0	1	150,0	15,0	15,0	—	—	—	—	25,0	—	—	—	—
van 20 tot 50 mill.	1	35,0	35,0	—	—	—	1	9,0	41,0	24,8	1	30,0	—	—	55,1	—	—	—	—
van 50 tot 100 mill.	1	100,0	20,0	—	—	—	1	30,0	70,0	70,0	—	—	—	—	—	70,0	—	—	—
meer dan 100 mill.	—	—	—	—	—	—	1	700,0	151,0	75,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	59	187,3	101,9	163	73,1	71,1	49	1171,6	362,7	258,3	3	31,1	—	—	161,5	99,0	63,7	25,0	87,0

1. — Naar hun geographische ligging

FEBRUARI 1955

België	56	100,2	54,8	159	63,0	60,9	41	211,4	555,5	554,0	—	—	—	—	80,4	521,3	26,3	1,1	13,0
Buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	56	100,2	54,8	159	63,0	60,9	41	211,4	555,5	554,0	—	—	—	—	80,4	521,3	26,3	1,1	13,0

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 mill. en minder ...	39	15,8	13,7	146	37,8	36,1	25	12,3	9,6	8,1	—	—	—	—	28,0	2,7	15,1	1,1	1,0
van 1 tot 5 mill.	16	34,4	31,1	13	25,2	24,8	12	46,2	28,8	28,8	—	—	—	—	52,4	1,5	11,2	—	12,0
van 5 tot 10 mill.	—	—	—	—	—	—	2	5,1	14,9	14,9	—	—	—	—	—	14,9	—	—	—
van 10 tot 20 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 20 tot 50 mill.	1	50,0	10,0	—	—	—	1	20,0	30,0	30,0	—	—	—	—	—	30,0	—	—	—
van 50 tot 100 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
meer dan 100 mill.	—	—	—	—	—	—	1	127,8	472,2	472,2	—	—	—	—	—	472,2	—	—	—
Totalen ...	56	100,2	54,8	159	63,0	60,9	41	211,4	555,5	554,0	—	—	—	—	80,4	521,3	26,3	1,1	13,0

VI. — LENINGEN UITGE- 18
 GEVEN DOOR DE OVER-
 HEID EN DOOR INSTELLINGEN
 VAN OPENBAAR NUT ¹

(op lange en halflange termijn)

Tijdvak	Openbare uitgiften in België	Leningen in het buitenland
	(millioenen franken)	
1953	20.896	{ Cong. fr. 265 Zw. fr. 60
1954	37.721	{ Zw. fr. 129 Guldens 132,5
1954 Juni	650	—
Juli	7.535	Guldens 100
Augustus	—	—
September	1.650	Guldens 12,5
October	24	—
November	8.854	Guldens 20
December	800	—
1955 Januari ...	—	\$ 30
Februari	—	\$ 20
Maart	950	Guldens 100
April	6.565	—
Mei	—	—
Juni	400	—

VII. — BANKOPERATIES 19
 VAN HET GEMEENTEKREDIET

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen
 aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen
 van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

Tijdvak	Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven
	Beschik- kingen over rekeningen ²	Netto- terugbetaald	
(millioenen franken)			
1953 Gemiddelde	415	57	233
1954 Gemiddelde	474	86	209
1954 Juni	417	14	204
Juli	473	19	206
Augustus	439	24	260
September	652	14	155
October ...	695	137	126
November	439	23	87
December	570	41	183
1955 Januari	520	610	241
Februari	453	37	251
Maart ...	431	37	250
April	329	28	171
Mei	567	18	353
Juni	591	11	270

VIII. — HYPOTHEEK-
 INSCHRIJVINGEN ³

Tijdvak	Bedrag naar de gofnde inschrij- vingsrechten
(millioenen franken)	
1953 Gemiddelde	1.466
1954 Gemiddelde	1.652
1954 Juni	1.751
Juli	1.939
Augustus	1.541
September	1.879
October ...	1.769
November	1.499
December	1.727
1955 Januari	1.599
Februari	1.387
Maart ...	1.624
April	1.585
Mei	1.497
Juni	1.732

¹ Leningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (Excl. de voortdurende uitgaven en de leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid).

² Incl. de bedragen afgehaald op de door de provincie en de Staat verleende toelagen.

³ Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheken.

RIJKSFINANCIËN
I. — STAND VAN DE STAATSSCHULD
(*millioenen franken*)

25¹

Einde maand	Geconsolideerde schuld				Halflange schuld ³			Kortlopende schuld ⁴			Partic. tegoeden op post-chèque-rekening	Gezamenlijke schuld ⁵
	binnenlandse			buitenlandse ^{1 2}	binnenlandse	buitenlandse ²	totale	binnenlandse ²	buitenlandse ²	totale		
	directe	indirecte	totale									
1954 April	140.493	8.576	149.069	14.687	29.564	2.591	32.155	69.875	4.567	74.442	19.791	290.144
Mei	140.387	8.565	148.952	14.616	30.619	4.059	34.678	68.887	4.808	73.695	19.470	291.411
Juni	141.026	8.558	149.584	14.504	30.520	2.057	32.577	68.294	4.146	72.440	20.450	289.555
Juli	146.408	8.553	154.961	14.660	28.560	2.054	30.614	64.955	3.834	68.789	20.387	289.411
Augustus	147.605	8.553	156.158	15.469	25.845	2.050	27.895	67.862	3.267	71.129	19.841	290.492
September	147.504	8.545	156.049	15.478	25.808	2.050	27.858	67.284	4.470	71.754	19.523	290.662
October	147.155	9.935	157.090	15.598	25.809	2.045	27.854	70.068	4.462	74.530	20.118	295.190
November	155.604	9.929	165.533	15.713	25.815	2.041	27.856	62.415	4.459	67.324	20.867	296.943
December	155.163	9.920	165.083	15.666	25.818	2.038	27.856	62.307	4.600	66.907	22.376	297.888
1955 Januari	153.914	9.896	163.810	16.393	26.020	2.787	28.807	64.193	4.234	68.427	20.560	297.997
Februari	153.533	10.039	163.572	16.387	26.028	2.789	28.817	66.515	4.233	70.748	20.647	300.171
Maart	153.429	10.332	163.761	17.045	26.036	2.795	28.831	67.734	4.232	71.966	19.830	301.433
April	155.431	10.323	165.754	17.663	26.042	2.794	28.836	67.461	4.228	71.582	20.282	304.224
Mei	159.640	10.316	169.956	17.692	26.049	2.802	28.851	64.353	3.869	68.222	20.411	305.132
Juni	159.107	10.304	169.411	17.520	26.057	2.809	28.866	64.518	3.197	67.715	20.710	304.222

¹ Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden. — ² Het bedrag der buitenlandse schulden is berekend naar de wisselkoers op de aangegeven datum. — ³ Schatkistcertificaten met meer dan één jaar looptijd. — ⁴ Certificaten met ten hoogste één jaar looptijd. — ⁵ Excl. de Dotatie der Oudstrijders.

II. — BEZIT AAN OVERHEIDSFONDSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË
(*millioenen franken*)

25²

Einde maand	Ten hoogste 120 dagen looptijd	Met meer dan vijf jaar looptijd		Totaal
	Schatkistcertificaten ¹	Geconsolideerde vordering op de Staat ²	Nationale overheidsfondsen ³	
1951 December	6.529	34.860	1.221	42.610
1952 Maart	7.178	34.763	1.269	43.210
Juni	8.865	34.763	1.435	45.063
September	8.953	34.763	1.475	45.191
December	6.260	34.763	1.478	42.501
1953 Maart	7.819	34.660	1.565	44.044
Juni	6.009	34.660	1.653	42.322
September	8.965	34.660	1.678	45.303
December	8.040	34.660	1.678	44.378
1954 Maart	5.449	34.660	1.781	41.890
Juni	7.983	34.660	1.790	44.433
September	8.681	34.660	1.792	45.133
December	7.939	34.660	1.792	44.391
1955 Maart	7.882	34.660	1.902	44.444
Juni	7.669	34.660	1.901	44.230

¹ Overeenkomst van 14 September 1948 afgesloten krachtens art. 13 van de organieke wet der Nationale Bank van België. — ² Art. 3, § b), van de wet van 28 Juli 1948 betreffende de sanering van de balans der Nationale Bank van België. — ³ Art. 14 van de organieke wet der Nationale Bank van België.

III. — OVERZICHT VAN DE UITVOERING DER BEGROTINGEN (zonder onderscheid van dienstjaar)
(*millioenen franken*)

25³

Bron : *Belgisch Staatsblad*.

Ontvangsten	Van 1/I tot 31/V/1955	Uitgaven	Van 1/I tot 31/V/1955
Rijksmiddelen :		Gewone uitgaven :	
Belastingen	30.547	Rijksschuld	5.385
Taksen, tolgelden en cijzen	1.177	Pensioenen	4.809
Patrimoniums-inkomsten	655	Dotatiën	138
Terugbetalingen	394	Kwade posten en terugbetalingen	482
Diverse opbrengsten	192	Algemeen bestuur { bezoldigingen ...	8.414
Muntsaneringsbelastingen	127	{ materieel	2.812
Ontvangsten voortvloeiende uit de oorlog	201	Toelagen	11.697
		Werken	413
		Andere uitgaven	1.587
Totaal ...	33.293	Totaal ...	35.737
Buitengewone ontvangsten :		Buitengewone uitgaven :	
Opbrengsten van gevestigde leningen	8.234	Dienst van de Rijksschuld	—
Diversen	115	Kredieten betreffende voorschotten	468
		Kredieten betreffende participaties	12
		Kred. betreff. { nieuwe beleggingen	5.246
		{ herst. v. openb. dom.	386
		Andere uitgaven	—
		Opslorping van de werkloosheid	460
		Tegenwaardefondsen van E.R.P. hulp 1950/1951	21
Totaal ...	8.349	Totaal ...	6.593
EINDTOTAAL ...	41.642	EINDTOTAAL ...	42.330
		Mali ...	688

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

Tijdvak	Directe belastingen 1	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Totale ontvangsten 1	Gecumuleerde ontvangsten sedert Januari 1
1953 Maandgemiddelde	2.568	1.081	1.997	5.646	—
1954 Maandgemiddelde	2.711	1.122	2.057	5.890	—
1954 April	2.861	1.116	1.978	5.955	23.968
Mei	2.885	1.081	2.074	6.040	29.408
Juni	3.366	1.131	1.992	6.489	35.897
Juli	4.998	1.122	2.072	8.192	44.089
Augustus	2.153	1.096	2.064	5.313	49.402
September	2.297	1.168	2.135	5.600	55.002
October	1.746	1.190	2.116	5.052	60.054
November	1.980	1.107	2.191	5.278	65.332
December	1.883	1.239	2.228	5.350	70.682
1955 Januari	4.698	1.039	2.158	7.895	7.895
Februari	2.079	1.171	2.081	5.331	13.226
Maart	2.100	1.309	2.186	5.595	18.821
April	2.281	1.279	2.061	5.621	24.442
Mei	2.698	1.244	2.162	6.104	30.546
Juni	2.707	1.489	2.377	6.573	37.119

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1954 en 1955 vóór 30 Juni geïnd

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

	Begrotingsjaar 1954 2		Begrotingsjaar 1955		Juni 1955
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1955
I. Directe belastingen 1	30.325	33.712	11.524	12.779	2.707
II. Douanen en accijnzen	13.395	13.045	7.271	6.861	1.489
waarvan douanen	4.577	4.350	2.513	2.275	485
accijnzen	7.868	8.538	4.293	4.466	903
bijzondere verbruikstaxes	687		321		56
III. Registratie	24.683	25.256	13.017	12.437	2.377
waarvan registratie	2.522	2.370	1.376	1.279	344
erfenissen	1.191	1.050	602	516	140
zegel en gelijkgest. taxes	20.693	21.500	10.884	10.451	1.870
Totaal 1 ...	68.403	72.013	31.812	32.077	6.573
Verskil t.o.v. de budgetaire ramingen	— 3.610		— 265		+ 85

1 Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting.

2 Het op 1 Januari 1954 aangevangen dienstjaar 1954 werd op 31 Maart 1955 afgesloten.

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

INKOMEN EN SPAREN

30²

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Retrospectief overzicht *

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-resultaat		Betaalbaar geste'd bruto-dividend	Obligatie-schuld ¹	Bruto-obligatie-coupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
1953 ²	12.805	9.046	3.759	136.107	86.053	23.561	2.078	13.128	32.120 ³	1.493
1954	13.684	9.623	4.061	141.507	93.368	24.397	1.946	13.261	33.030 ³	1.524
1953 October	654	470	184	10.986	6.432	1.443	172	884	2.800	116
November	352	251	101	10.126	6.159	1.293	81	915	2.730	113
December	342	239	103	5.806	3.671	578	73	287	3.361	147
1954 Januari	112	82	30	2.221	734	190	19	106	3.885	171
Februari	169	123	46	649	1.466	353	13	57	2.882	124
Maart	1.576	1.160	416	12.949	10.642	2.013	189	1.146	2.718	111
April	2.613	1.904	709	22.946	13.942	3.043	285	1.769	2.850	138
Mei	2.580	1.899	681	31.047	23.023	5.255	525	2.859	2.321	110
Juni	1.347	967	380	20.942	13.182	3.436	187	1.728	2.399	114
Juli	554	420	134	14.453	7.999	4.893	62	3.326	3.331	160
Augustus	230	165	65	1.320	1.096	211	26	102	2.161	96
September	318	223	95	1.541	1.488	247	36	126	2.495	117
October	595	434	161	11.398	7.270	1.090	158	652	2.568	123
November	362	261	101	11.050	5.661	1.364	91	904	2.431	116
December	302	212	90	5.317	3.610	519	68	271	2.991	144

* De cijfers van 1954 zijn voorlopig.

¹ Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan die waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

² Na aftrek van de dubbeltellingen.

³ Op 31 December.

II. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

31

a) Inlagen op particuliere spaarboekjes bij de Spaarkas¹ (Netto-spaarbedrag) (miljoenen franken)

Tijdvak	Inlagen	Uitbetaalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het eind van het tijdvak
1953 Maandgem.	1.100	807	293	45.493 ²
1954 Maandgem.	1.115	897	218	49.459 ²
1954 April	1.023	969	54	46.772
Mei	982	942	40	46.812
Juni	1.026	1.002	24	46.836
Juli	1.306	1.015	291	47.127
Augustus	1.041	813	228	47.355
September	1.017	863	154	47.509
October	1.120	862	258	47.767
November	978	833	145	47.913
December	1.267	1.067	200	49.459 ²
1955 Januari	1.579	733	846	50.305
Februari	1.135	790	345	50.650
Maart	1.013	1.119	-106	50.544
April	972	1.434	-462	50.082
Mei	992	1.138	-146	49.936
Juni	1.002	1.052	-50	49.886

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas¹ (miljoenen franken)

Tijdvak	Wet van 1865	Gecoördineerde wetten van 1946		Bedienden (Wetten van 10-3-1925 en 18-6-1930)	Totaal
		Verplichte stortingen (arbeiders)	Vrijwillige stortingen		
1954 Maandgem.	4,7		12,3	26,3	
1954 Januari	3,4	179,0	23,1	26,2	231,7
Februari	4,9	0,6	1,0	25,2	31,7
Maart	4,6	4,4	14,0	27,1	50,1
April	4,2	3,7	13,1	26,4	47,4
Mei	5,9	3,3	13,2	26,1	48,5
Juni	5,1	2,6	12,5	25,6	45,8
Juli	3,4	2,4	12,5	27,0	45,3
Augustus	3,7	2,2	11,8	25,7	43,4
September	4,9	1,8	11,9	26,0	44,6
October	4,8	1,7	11,1	27,1	44,7
November	4,6	1,7	11,0	25,1	42,4
December	6,6	1,9	12,0	27,7	48,2
1955 Januari	5,3	1,9	12,7	25,6	45,5

* De stortingen ingeschreven op de rekeningen der « Mijnwerkers » (wetten samengesteld door koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 en besluit van 25 Februari 1947) aangesloten bij het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers bedroegen respectievelijk fr 229,0 miljoen in 1952, 227,6 miljoen in 1953 en 219,3 miljoen (voorlopig cijfer) in 1954. (Bron : Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.)

Het bedrag der stortingen bij de verzekeringsinstellingen erkend voor de uitvoering van de wet van 18 Juni 1930 betreffende de verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden, bedroeg voor de jaren 1952 en 1953, met uitsluiting van de stortingen bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, respectievelijk fr 1.225 miljoen en fr 1.236 miljoen.

¹ Incl. de spaarboekjes van de krijgsgewangenen. Aantal spaarboekjes op 31 December 1952 : 7.223.062 en op 31 December 1953 : 7.222.827.

² Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

III. — DRIEMAANDELIJKS LOONINDEXCIJFER (Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100)
 Voor de voorwaarden van gebruik en de wijze van berekening : zie Meinummer 1949, blz. 234.

32

Tijdvak	Algemeen Indexcijfer *	Indexcijfer per bedrijfsklasse																							
		Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbewerking	Metaalbedrijven					Aardewerkfabrieken, steenbakkerijen	Glasbedrijven	Chemische bedrijven	Voedingsbedrijven	Textielbedrijven			Bouwlijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Vervoer			Gas en electriciteit
				IJzer en staalnijverheid	Niet-ijzerhoudende metalen	Gietijzerij machinesbouw en metaalverwerking	Samen	Vlins, katoen, hennep en jute					Wol, tapijten, breigood	Samen	Fabrieken					Drukkerij en verwerking	Kunst- en precisiebedrijven	Havenwerkers, sleepers	Spoorwegen ¹	Samen ¹	

a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon

1940 Maart	113	117	110	123	115	114	118	107	114	114	110	112	113	112	113	109	118	110	119	106	106	112	104	106	114
1952 September	486	514	478	492	489	493	492	436	458	496	458	504	482	493	489	484	458	422	464	462	484	439	448	446	527
December	485	520	472	498	501	489	494	436	464	500	464	506	482	494	472	483	449	418	464	460	479	455	452	453	526
1953 Maart	485	497	477	493	492	493	493	440	460		464	513	486	499	463	484	453	416	464	463	474	445	454	452	530
Juni	487	505	475	493	491	497	495	440	459		467	513	493	503	459	488	458	414	464	463	496	445	453	452	528
September	487	499	480	485	497	497	492	444	464		469	512	489	501	458	488	457	414	481	461	491	449	455	454	530
December	493	507	491	493	522	496	498	447	469		478	525	501	513	459	487	458	413	494	463	484	455	459	458	538
1954 Maart	494	501	485	494	513	498	498	445	478		479	524	506	515	462	485	466	428	511	495	479	450	458	457	533
Juni	503	523	495	509	533	499	507	468	486		486	530	513	521	480	494	472	440	514	497	496	459	460	460	556
September	502	516	505	499	519	507	507	465	477		480	531	508	519	496	487	473	429	516	499	493	461	461	461	554
December	v507	531	507	509	529	510	512	468	497		v488	536	516	526	499	485	475	428	516	503	493	472	463	465	558
1955 Maart	v506	515	496	510	522	v504	v508	468	491		v490	532	v510	v521	v504	v486	468	432	530	508	487	465	465	465	556

b) Indexcijfer der lonen van geschoolde of gespecialiseerde werklieden

1940 Maart	115	113	112	126	117	114	119	107	111	115	110	112	111	111	114	109	120	112	118	107	126	113	—	—	115
1952 September	470	456	440	446	481	468	461	415	452	469	445	490	494	492	479	443	467	420	472	491	457	410	—	—	528
December	469	449	438	457	489	467	466	412	452	470	449	490	494	492	461	444	456	421	472	490	451	410	—	—	530
1953 Maart	470	444	448	453	482	469	465	411	449		448	492	497	494	461	445	463	420	472	492	455	410	—	—	529
Juni	470	448	448	445	471	472	462	413	449		449	496	499	498	458	446	466	419	472	493	470	410	—	—	529
September	470	445	448	440	478	472	461	411	457		453	490	506	498	458	442	459	419	472	491	458	410	—	—	531
December	475	446	454	447	483	472	464	406	458		458	511	518	515	453	446	461	419	489	493	462	410	—	—	531
1954 Maart	478	458	454	452	481	474	466	408	468		463	507	524	515	462	440	465	431	499	516	459	410	—	—	539
Juni	483	465	457	462	485	477	472	428	469		467	512	523	518	476	448	472	431	502	520	468	410	—	—	553
September	484	465	464	455	483	484	473	428	469		467	513	520	516	493	447	473	432	503	510	452	410	—	—	555
December	v488	467	463	464	492	488	479	426	469		v472	516	530	523	493	438	472	431	503	519	465	410	—	—	555
1955 Maart	v487	469	464	464	488	v488	v479	423	469		v470	509	v526	v518	v497	v441	467	431	527	528	448	410	—	—	565

c) Indexcijfer der lonen van niet geschoolde noch gespecialiseerde werklieden

1940 Maart	113	112	112	125	117	109	116	106	113	116	111	112	112	112	113	106	116	113	118	106	119	108	—	—	116
1952 September	468	454	462	467	505	468	472	475	432	442	428	480	498	489	469	482	418	431	430	442	477	449	—	—	479
December	468	452	461	470	522	466	475	475	432	441	429	478	496	487	458	482	414	431	430	443	486	449	—	—	481
1953 Maart	468	447	468	470	513	469	475	475	427		430	481	495	488	452	485	418	431	430	443	496	457	—	—	485
Juni	470	451	464	465	507	473	474	475	427		432	486	501	494	456	488	423	431	430	444	501	457	—	—	485
September	469	448	464	457	505	477	473	475	432		435	483	498	490	456	481	418	431	430	443	499	457	—	—	486
December	475	449	476	466	514	476	477	475	432		442	495	516	506	456	486	424	431	452	444	495	457	—	—	486
1954 Maart	475	452	473	470	515	479	480	475	444		446	493	513	503	456	485	429	442	462	467	487	457	—	—	495
Juni	479	457	473	477	524	481	485	495	444		448	492	514	503	475	471	433	442	465	476	495	457	—	—	510
September	483	457	479	476	512	494	490	495	444		449	491	514	503	496	477	435	442	466	480	509	457	—	—	510
December	v490	460	481	483	523	496	495	500	466		v450	515	527	521	497	482	433	442	466	505	520	457	—	—	511
1955 Maart	v493	462	484	483	518	v498	v495	500	469		v453	521	v523	v522	v501	v483	436	442	472	508	511	457	—	—	507

* Het algemeen indexcijfer houdt rekening met de lonen in de steenkolenmijnen.

¹ Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der lonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon is ons bekend.

LOOP DER ZAKEN

I. — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

35

Debetverrichtingen

Tijdvak	Aantal kamers einde tijdvak	Hoofdbank										Bijbanken en Agent-schappen			Totaal		
		Callgeld 1		Effecten, overheidspapier en coupons		Overschr., cheq. wisselbr., prom., kwijtschr. enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal		duizen- den	milliard- franken	duizen- den	milliard- franken	duizen- den	milliard- franken
		duizen- den	milliard- franken	duizen- den	milliard- franken	duizen- den	milliard- franken	duizen- den	milliard- franken	duizen- den	milliard- franken						
1953 Gemiddelde	38	2,4	154,8	1,8	8,4	159,4	75,6	2,6	3,2	166,2	242,0	185,3	56,1	351,5	298,1		
1954 Gemiddelde	38	2,4	138,1	1,6	8,5	169,8	79,8	2,6	3,3	176,5	229,7	199,6	55,2	376,1	285,0		
1954 April	38	2,2	151,6	1,7	7,5	163,8	82,8	2,6	3,4	170,3	245,3	195,2	53,9	365,5	299,2		
Mei	38	2,3	131,9	1,7	7,2	165,0	74,2	2,6	3,8	171,6	217,1	195,6	51,4	367,2	268,5		
Juni	38	2,2	119,5	1,8	6,1	169,6	78,3	2,5	3,9	176,1	207,8	199,3	53,2	375,4	261,0		
Juli	38	2,6	117,8	2,1	10,9	175,4	90,4	2,8	3,8	182,9	222,9	202,3	56,1	385,2	279,0		
Augustus	38	2,5	115,8	1,7	7,8	163,7	76,8	2,4	2,9	170,3	203,3	187,3	50,6	357,6	253,9		
September	38	2,5	124,4	1,4	5,0	169,2	74,3	2,5	3,0	175,6	206,7	201,0	54,1	376,6	260,8		
October	38	2,5	139,8	1,5	7,8	172,5	82,8	2,8	3,3	179,3	233,7	201,9	58,1	381,2	291,7		
November	38	2,2	130,6	1,4	11,6	175,2	81,7	2,4	2,7	181,2	226,6	210,2	53,6	391,4	280,2		
December	38	2,6	126,5	1,9	8,9	196,0	88,7	3,1	3,9	203,6	228,0	225,3	62,6	428,9	290,6		
1955 Januari	38	2,4	131,5	1,5	7,7	177,9	87,2	2,8	3,4	184,5	229,8	205,2	54,4	389,7	284,3		
Februari	38	2,3	120,1	1,2	6,5	168,6	73,7	2,5	2,9	174,6	203,2	196,0	49,2	370,6	252,3		
Maart	38	2,9	149,3	1,6	10,2	185,7	80,8	3,2	4,1	193,4	244,4	216,7	56,4	410,0	300,8		
April	38	2,3	127,2	1,6	9,6	178,3	84,9	2,9	4,5	185,0	226,2	205,3	53,1	390,3	279,3		
Mei	38	2,2	130,7	1,8	8,7	175,4	80,9	2,8	4,0	182,1	224,3	199,3	52,6	381,4	276,9		
Juni	38	2,5	123,0	1,8	7,5	195,0	81,7	2,8	3,7	202,1	216,0	223,7	57,5	425,8	273,4		

¹ Incl. de terugbetaalde kapitalen die de vorige dag als callgeld werden uitgeleend.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

36

(milliarden franken)

Tijdvak	Duizenden rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed (Daggemiddelde)	Tegoed van particulieren *	Credit		Debet		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van chartaal- geld pCt.	Omloop- snelheid ²
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1953 Gemiddelde ...	664 ¹	27,8	21,1	28,7	71,9	28,6	71,9	201,1	92	3,80
1954 Gemiddelde .	678 ¹	27,8	20,6	29,7	74,1	29,5	74,1	207,4	91	3,86
1954 April	669	27,7	20,7	29,9	75,6	30,9	75,6	212,0	92	4,04
Mei	670	28,0	20,3	27,5	71,8	28,3	71,8	199,4	92	3,92
Juni	671	28,1	20,7	29,3	70,4	26,2	70,4	196,3	91	3,61
Juli	672	30,6	21,1	34,4	84,5	36,8	84,5	240,2	91	3,97
Augustus	673	27,4	20,5	28,2	70,8	28,5	70,8	198,3	91	3,65
September ...	675	27,2	20,0	28,5	71,3	28,0	71,3	199,1	91	3,67
October	676	27,0	20,8	30,8	77,3	31,7	77,3	217,2	91	4,06
November ...	677	27,3	21,0	28,6	71,3	27,5	71,3	198,6	91	3,93
December ...	678	27,6	21,2	33,0	78,3	30,0	78,3	219,5	91	3,94
1955 Januari	680	29,6	21,1	31,6	82,8	34,5	82,8	231,7	90	4,13
Februari	681	28,3	21,1	27,1	68,6	27,1	68,6	191,4	91	3,67
Maart	680	27,3	20,4	28,9	74,5	29,1	74,5	206,9	91	3,66
April	682	27,4	20,7	30,8	73,6	29,9	73,6	207,9	90	3,94
Mei	683	29,2	20,8	27,8	71,7	29,2	71,7	200,4	91	3,75
Juni	683	28,5	20,9	30,7	74,9	28,7	74,9	209,2	91	3,64

¹ Op 31 December.

² Verhouding per type-maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

* Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden en de effecten van de Muntsaneringslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

PRIJZEN

α) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vet-stoffen	Minerale producten						Scheikundige producten			Huiden en leder
					Algem. indexcijfer van de groep	Steen-kool	Bijpro-ducten uit steen-kool	Petro-leum producten	Ertsen en ruwe metalen	Groove-producten	Algem. indexcijfer van de groep	Scheikundige producten	Scheikundige meststoffen	
Aantal producten	135	13	14	2	19	4	4	3	5	3	11	8	3	5
1953 Gemiddelde	415	387	475	344	430	552	455	280	420	458	303	315	276	366
1954 Gemiddelde	410	384	458	334	422	550	438	278	410	450	304	317	271	341
1954 April	410	373	488	343	422	550	438	284	406	446	303	315	273	352
Mei	409	357	494	333	423	550	438	280	410	450	301	316	265	352
Juni	412	369	486	332	422	550	438	277	410	450	302	317	266	350
Juli	409	390	433	329	421	550	438	277	407	450	302	316	266	337
Augustus	408	399	420	322	423	550	438	279	411	449	302	317	267	329
September	408	385	426	320	423	550	438	274	417	449	303	317	267	326
October	409	383	426	324	424	550	438	272	422	448	306	322	267	329
November	411	387	432	332	424	550	438	272	422	448	306	322	268	326
December	412	391	433	340	424	550	438	275	423	448	307	322	272	322
1955 Januari	418	390	439	341	429	550	443	281	429	448	314	327	282	323
Februari	416	378	427	338	428	550	443	284	429	438	315	328	282	322
Maart	417	370	418	330	434	550	468	287	431	441	320	336	282	324
April	418	370	415	334	434	550	468	287	430	443	318	336	274	328
Mei	418	373	429	340	434	550	468	280	433	446	320	339	274	325
Juni	419	366	450	348	432	551	456	279	434	446	315	339	257	324

α) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE (vervolg)

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielproducten						Bouw-materiaal	Metalen en metaalproducten			
				Algem. indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunstmatige vezels		Algem. indexcijfer van de groep	Metaal-nijverheid	Metaal-fabrik.	Niet-ijzerhou-dende
Aantal producten	1	6	4	21	5	5	6	2	3	13	26	9	13	4
1953 Gemiddelde	232	625	427	384	457	329	478	341	259	447	438	487	402	456
1954 Gemiddelde	233	629	465	379	436	325	483	347	252	464	427	471	392	450
1954 April	215	615	462	377	442	314	475	368	253	461	422	461	390	449
Mei	220	614	463	375	448	315	459	361	253	463	425	464	392	452
Juni	230	625	463	382	463	331	472	331	253	463	427	469	392	457
Juli	242	625	465	382	456	329	480	335	252	463	428	472	392	455
Augustus	234	632	469	382	450	328	484	340	252	465	427	473	391	451
September	246	632	472	381	433	328	493	345	252	468	430	474	393	463
October	261	632	475	382	427	332	496	349	251	469	430	475	392	462
November	284	645	475	380	412	329	499	371	250	469	435	485	396	465
December	312	654	480	377	413	316	498	373	250	469	434	486	394	459
1955 Januari	351	677	483	385	412	322	496	461	250	469	441	504	395	465
Februari	336	681	484	388	416	322	493	488	249	470	445	505	397	483
Maart	310	682	486	386	420	319	491	476	250	470	453	520	402	488
April	312	682	486	386	420	322	487	473	246	470	459	524	409	492
Mei	317	682	486	380	415	316	486	444	244	470	456	518	409	488
Juni	380	682	486	378	416	314	487	432	242	470	456	517	409	491

b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN **45²**
IN BELGIE EN IN HET BUITENLAND

Basistijdvak : 1948 = 100

Tijdvak	België (Ministerie van Economische Zaken)	Vere-nigde Staten (Department of Labor, Bureau Labor Statistics)	Frank-rijk (Statistique générale de la France)	Neder-land (Centr. Bureau voor de Statistiek)	Vere-nigd Konink-rijk (Board of Trade)	Zweden (Handels-dienst)	Zwitser-land (Office fédéral de l'Industrie, des Arts et Métiers et du Travail)
1953 Gemiddelde ...	107	105	138	134	149	139	98
1954 Gemiddelde ...	105	105	136	136	150	139	99
1954 April	106	105	139	136	150	139	99
Mei	105	105	139	137	151	138	99
Juni	106	104	135	137	152	139	99
Juli	105	105	134	134	152	139	99
Augustus ...	105	105	136	134	150	138	99
September ...	105	104	135	134	150	138	99
October	105	104	134	136	150	138	99
November ...	106	104	135	136	151	139	100
December ...	106	104	135	136	153	140	100
1955 Januari	107	105	136	138	154	140	100
Februari ...	107	105	135	137	154	141	99
Maart	107	104	135	136	153	142	99
April	107	105	135	136	152	140	99
Mei	107		137		152		99
Juni			133				

¹ Basistijdvak : 1949 = 100.

c) INDEXCIJFERS DER KLEIN-
HANDELSRIJZEN IN BELGIE **46**

Basistijdvak : 1936-1938 = 100

Tijdvak	Alge-meen index-cijfer	Voedings-waren	Produ-ten excl. voedings-waren
Aantal producten	56	34	22
1953 Gemiddelde	415	395	446
1954 Gemiddelde	422	407	444
1954 April	422	406	445
Mei	423	408	445
Juni	424	410	445
Juli	422	407	444
Augustus	424	409	444
September	423	407	444
October	420	403	444
November	422	406	444
December	423	408	444
1955 Januari	424	409	444
Februari	421	405	443
Maart	420	404	442
April	416	399	442
Mei	414	395	441
Juni	416	397	442

PRODUCTIE

I. — STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

55¹

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Steenkolenmijnen									Gemiddeld aantal extractie-dagen	Voorraad einde tijdvak (duis. tonnen)
	Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders (duizenden)		Netto-hoeveelheid opgedolven steenkool per bekken (duizenden tonnen)						Totaal		
	onder-grondse	onder- en bovengrondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen				
1936-1938 Gemiddelde	87	125	408	353	640	451	541	2.425 ¹	24,0	1.502	
1953 Gemiddelde	95	132	385	307	606	417	790	2.505	24,3	3.074	
1954 Gemiddelde	91	126	356	300	596	414	771	2.437	24,0	2.815	
1954 April	94	129	370	316	618	434	748	2.486	24,0	3.729	
Mei	94	130	339	279	581	412	688	2.299	22,0	3.899	
Juni	93	129	359	303	625	433	718	2.438	23,5	4.085	
Juli	89	124	283	230	479	342	735	2.069	21,1	4.095	
Augustus	85	119	354	296	564	386	728	2.328	24,7	4.067	
September	86	121	343	311	593	417	763	2.427	25,1	4.055	
October	88	123	363	329	619	428	765	2.504	25,3	3.874	
November	90	124	341	306	585	400	814	2.446	23,8	3.490	
December	91	125	372	319	619	426	843	2.579	24,8	2.815	
1955 Januari	86	120	349	309	595	405	845	2.503	24,9	2.273	
Februari	86	119	312	278	549	385	809	2.333	23,3	1.898	
Maart	86	118	370	316	626	445	908	2.665	26,7	1.467	
April	86	120	339	300	592	414	848	2.493	24,7	1.367	
Mei	86	119	326	288	583	397	816	2.410	23,8	1.294	
Juni	0		357	316	626	408	878	2.585		1.241	

¹ Inbegrepen 82.000 ton voortkomende van het bekken van Namen. De koolmijnen, die deel uitmaken van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi.

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Cokes		Briketten		Hoogovens in werking (einde tijdvak)	Voortbrenging der metaalnijverheid (duizenden tonnen)		
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gletijzer	Ruw staal	Afgewerkt ijzer en staal
1936-1938 Gemiddelde	435	3.831	142	855	37	261	253	202
1953 Gemiddelde	496	4.736	110	585	42	351	366	280
1954 Gemiddelde	512	4.592	115	560	47	385	413	302
1954 Maart	507	4.636	115	580	43	372	405	300
April	486	4.635	91	550	45	361	393	284
Mei	497	4.627	95	559	47	376	391	278
Juni	509	4.644	104	520	46	391	420	290
Juli	507	4.635	86	516	44	377	393	263
Augustus	526	4.772	102	505	44	397	421	292
September	522	4.485	124	549	45	404	438	333
October	545	4.478	134	576	44	416	450	344
November	528	4.483	129	571	45	399	440	328
December	558	4.482	140	578	47	427	462	354
1955 Januari	565	4.300	140	610	49	431	468	348
Februari	517	4.320	126	572	51	419	458	343
Maart	577	4.374	157	610	51	477	522	403
April	558	4.352	125	572	51	451	493	363
Mei	558	4.309	97	v 572	v 51	v 449	v 471	v 346

II. — TEXTIELNIJVERHEID

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

Tijdvak	Spinnerij (tonnen)							Productie van rayonne (tonnen)	Productie van ruwe weefsels van getouw gevallen (voor eigen rekening, voor openbare loondiensten en voor orders) (tonnen)				
	vlas- garen	jute- garen	hennep- garen	katoengaren		wollen garen			vlas	jute 1	katoen	wol 2	rayonne
				fijn- spinnerij	kaard- spinnerij	kamwol	kaardwol						
1953 Gemiddelde	760	5.973	152	6.875	533	1.843	1.292	2.268	618	3.654	5.553	2.013	523
1954 Gemiddelde	729	6.062	181	7.662	565	1.831	1.371	2.597	629	3.284	6.425	2.091	604
1954 Maart ...	714	6.632	203	8.633	693	1.900	1.363	2.589	570	3.282	7.062	2.226	694
April	669	6.364	188	7.457	593	1.629	1.246	2.605	557	3.102	6.573	1.928	603
Mei	628	5.637	158	7.217	563	1.626	1.334	2.706	582	3.060	5.903	1.815	591
Juni	592	6.023	157	7.831	571	1.805	1.409	2.614	621	3.456	6.291	1.834	635
Juli	555	5.273	185	4.974	401	1.442	1.154	2.011	595	3.270	5.143	1.746	477
Augustus .	723	5.479	178	7.367	463	1.537	1.483	2.762	567	3.279	5.921	2.031	541
September .	758	6.203	166	8.719	566	2.017	1.513	2.543	659	3.437	7.146	2.411	655
October .	861	6.631	164	8.413	595	2.135	1.697	2.754	762	3.351	7.189	2.453	659
November .	781	5.857	228	7.680	608	2.057	1.576	2.664	708	3.420	6.746	2.337	599
December .	898	6.456	186	8.731	620	2.260	1.261	2.901	760	3.565	7.073	2.406	639
1955 Januari	823	6.328	223	7.783	576	1.984	1.367	2.766	662	3.190	6.213	2.203	609
Februari ...	813	6.316	215	7.727	524	1.876	1.385	2.555	678	3.287	6.203	2.301	663
Maart ...	886	7.170	202	8.629	590	1.999	1.495	2.761	697	3.667	6.964	2.437	598
April	823	6.221	225	6.952	515	1.810	1.466		580	3.262	6.034	2.369	559
Mei		6.324		6.552	455		1.297		584	3.128	5.605	2.273	491

¹ Incl. de jutetapijten.² Incl. wollen dekens en tapijten.

III. — DIVERSE PRODUCTIES

56²

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek en Bestuur der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Cement	Kalk	Kalksteen	Synthetische ammoniak en derivaten		Samengestelde meststoffen	Papier		Baksteen		Suiker				Brouwerijen ⁴	Distilleerderijen (duizenden hectoliters)	Lucifers (miljoenen stukken)	Visserij Verkoop van vis ⁵	
				Primaire stikstof	Stikstof in de afgevoerde meststoffen		Papier	Karton	Gewone baksteen	i/d. dag. komende steen	Voortbrengst		In consumptie gebracht	Hoeveelh. (duizenden tonnen)				Waarde (miljoenen frankes)	
											Ruwe suiker	Geraffineerde suiker							
1936-1938 Gemiddelde	250 ¹	117 ²	154 ²	15,2	13,8	7,7	20,1	3,3	172	12,0	17,5	17,2	159	20,7	16,4	35,0	4.421	2,3	7,2
1953 Gemiddelde	386	125	163	15,2	13,8	7,7	20,1	3,3	172	12,0	31,9	16,4	253	19,5	12,4	23,1	4.694	3,7	31,8
1954 Gemiddelde	365	130	146	18,6	17,2	10,8	21,6	3,8	174	12,5	26,6	14,5	254	20,8	12,6	19,7	4.757	3,4	34,0
1954 April	392	124	171	18,6	16,8	7,3	22,3	3,7	144	12,8	—	13,6	169	18,4	15,0	12,3	5.171	3,3	35,3
Mei	427	125	178	18,7	17,0	1,4	21,1	3,7	199	13,4	—	12,3	153	18,2	13,6	10,3	4.643	3,7	29,7
Juni	415	120	182	18,3	16,9	4,2	22,3	4,0	220	14,0	—	10,3	114	22,8	14,3	23,8	5.066	3,1	31,6
Juli	430	124	166	17,8	17,1	3,8	17,9	3,0	231	14,6	—	11,8	99	25,9	14,4	19,6	4.451	2,5	24,7
Augustus	415	132	192	19,6	18,2	9,6	18,7	3,7	214	14,1	0,2	11,7	69	22,2	13,0	17,8	4.371	3,1	29,5
September	403	143	161	17,9	16,6	10,1	22,9	3,7	227	15,7	0,3	13,0	94	26,1	11,8	31,7	3.630	2,9	30,5
October	403	135	167	20,1	18,9	17,9	23,3	4,1	203	13,9	104,3	22,4	105	17,0	12,1	15,7	4.697	3,4	35,9
November	347	142	137	19,7	18,7	17,3	21,9	3,9	174	12,7	171,2	27,2	232	22,9	11,7	13,4	4.513	4,1	39,4
December	331	145	101	20,2	19,1	15,0	24,9	4,2	145	12,1	43,5	15,6	254	18,8	13,1	29,8	4.732	3,1	35,9
1955 Januari	217	139	88	20,3	19,2	6,9	22,5	3,6	110	10,9	1,4	11,6	236	22,6	9,9	29,0	4.651	3,9	37,6
Februari	255	141	102	18,1	17,1	12,5	22,5	4,0	93	9,5	5,0	12,1	209	17,1	10,9	14,0	4.478	4,5	36,5
Maart	237	159	147	20,1	18,9	18,2	25,7	4,6	99	10,2	—	14,1	186	19,6	12,0	18,4	5.046	5,5	44,3
April	425	139	137	19,8	18,7	15,9	23,2	4,4	131	12,2	—	12,8	145	18,3	15,3	25,6	4.527	4,3	37,3
Mei	436			19,1	18,0	2,2	21,9	3,7	211	12,6	0,1	12,6	121	18,8	13,8	13,1	4.365		
Juni	477										—	12,4	106	23,4	15,1	24,1			

¹ Gemiddelde 1938.

² Gemiddelde 1937-1938-1939.

³ Einde tijdvak.

⁴ Aangegeven grondstoffen (hoeveelheid meel en suiker). Incl. het Groothertogdom Luxemburg.

⁵ In de vismijnen te Oostende, Nieuwpoort, Zeebrugge en Blankenberge; in 1936-1938 : enkel verkoop op de vismijn te Oostende. Excl. haring, sprot en garnalen.

IV. — ELECTRISCHE ENERGIE *

58

(miljoenen kWh)

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Bestuur van Energie.

Tijdvak	Voortbrenging ¹			Totaal voor België (4) = (1) + (2) + (3)	Invoer (5)	Uitvoer (6)	Totale stroomhoeveelheid opgenomen door het net (7) = (4) + (5) - (6)
	Centralen van de voortbrengers-verdelers		Centralen van de industriële zelfvoortbrengers (3)				
	Gemeentebedrijven (1)	Particuliere maatschappijen (2)					
1936-1938 Gemiddelde	20,4	190	228	438	5,5	2,2	441
1953 Gemiddelde	32,7	400	384	817	17,8	17,9	817
1954 Gemiddelde	35,0	442	404	881	16,6	16,3	881
1954 Maart	40,6	454	422	916	11,9	22,1	906
April	35,1	416	398	849	15,1	18,6	846
Mei	25,7	416	392	834	18,9	24,1	829
Juni	25,6	397	392	814	19,3	7,7	826
Juli	22,6	379	361	763	19,7	4,3	778
Augustus	33,3	411	379	823	24,9	1,6	847
September	34,6	437	394	866	22,2	4,3	884
October	40,2	472	417	929	23,5	7,5	945
November	39,5	471	430	941	15,4	10,6	945
December	44,4	518	446	1.008	13,0	14,3	1.007
1955 Januari	42,4	503	434	979	22,8	4,6	997
Februari	40,1	451	401	892	23,7	1,7	914
Maart	42,1	478	468	988	20,3	5,9	1.003
April	33,6	432	430	896	30,8	6,9	920
Mei	30,6	415	426	871	27,5	2,3	896

* Aantal centralen in werking in het begin van het jaar 1953 : 221; begin 1954 : 218.

¹ Bruto-voortbrenging aan de klemmen der generatoren verminderd met het verbruik der hulpringen in de centralen hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kW.

V. — GAS
(Productie, Invoer en Uitvoer) ¹
(miljoenen kubieke meters)

59

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Bestuur van Brandstof en Energie.

Tijdvak	Productie der gasfabrieken		Productie der cokesfabrieken			Productie van de steenkolenmijnen	Totaal in België geproduceerd gas (7) = (1) + (2) + (8) + (4) + (5) + (6)	Invoer	Uitvoer	Saldo : Invoer min uitvoer (10) = (8) - (9)	Totaal in België beschikbaar gas (11) = (7) + (10)
	Regie-bedrijven en verenigingen van gemeenten (1)	Particul. vennootschappen (2)	Regie-bedrijven (8)	Private vennootsch.							
				Productie bestemd voor de openbare voorzieningen. (4)	Productie bestemd voor de nijverheid (5)						
1953 Gemiddelde	0,05	1,06	5,25	57	75	8,81	147	0,45	2,36	-1,91	145
1954 Gemiddelde	0,05	1,05	3,87	65	84	8,94	162	0,07	3,62	-3,55	159
1954 Februari	0,04	2,30	5,60	66	73	8,87	156	0,03	3,54	-3,51	153
Maart	0,04	1,01	5,35	65	83	8,70	163	0,05	3,45	-3,40	160
April	0,04	1,00	4,83	62	80	8,76	156	0,05	3,47	-3,42	153
Mei	0,05	1,17	3,17	62	82	9,06	158	0,07	3,30	-3,23	154
Juni	0,05	1,09	3,04	64	81	9,07	158	0,05	3,41	-3,36	155
Juli	0,06	1,13	2,98	61	79	8,27	153	0,05	3,73	-3,68	149
Augustus	0,05	0,86	3,31	63	85	7,82	160	0,07	2,60	-2,53	157
September	0,05	0,82	3,33	64	87	8,34	163	0,05	3,89	-3,84	159
October	0,04	0,76	3,20	66	91	8,99	170	0,05	4,13	-4,08	166
November	0,04	0,73	2,91	66	91	9,58	171	0,08	4,09	-4,01	167
December	0,04	0,75	2,82	68	92	10,92	175	0,24	4,28	-4,04	171
1955 Januari	0,04	0,83	2,50	73	94	12,10	182	0,41	4,78	-4,37	178
Februari	0,03	0,71	2,29	66	89	11,34	170	0,03	0,29	-0,26	169
Maart	0,04	0,85	2,56	74	102	12,22	192	0,09	4,80	-4,71	187
April	0,04	0,76	2,26	63	96	11,20	174	0,05	4,14	-4,09	170

¹ Deze statistiek betreft de gasproductie verkregen door droge distillatie van de steenkolen in de gas- en cokesfabrieken, gas waarbij gebeurlijk watergas, luchtgas, restgas uit de scheikundige binding, gas uit de hoogovens en metaan worden gevoegd. Zij omvat eveneens de productie van metaan dat rechtstreeks uit de steenkolenmijnen komt, alsook het vloeibaar gemaakte petroleumgas dat in pijpleidingen wordt vervoerd; al die gassen dienen voor de openbare gasverdeling.

Onderhavige statistiek omvat niet de hoeveelheden watergas, luchtgas, restgas, gas uit de hoogovens, metaangas of vloeibaar gemaakt gas, die buiten de producerende fabriek worden vermengd met gas voortkomend uit de droge distillatie van steenkolen met uitzondering van het gas dat rechtstreeks aan de openbare distributie wordt geleverd. Zij omvat niet het gas dat door de cokesfabrieken wordt geproduceerd of ontvangen, noch het kolengas of het andere gas, die voor de dekking van de eigen behoeften, voor het stoken der ovens, enz. worden gebruikt.

N. B. — a) De gasproductie vermeld in de kolommen (1) (2) (8) (4) (6) is voor de openbare voorziening bestemd.

b) De gasproductie vermeld in de kolom (5) is bestemd voor de rechtstreekse leveringen aan andere afdelingen van de vennootschappen waartoe de betrokken cokesfabrieken behoren of aan andere juridisch onafhankelijke nijverheidsvennootschappen.

c) Het gasvolume voortgebracht door de cokesfabrieken en steenkolenmijnen wordt herleid tot 4.250 kcal., 0° C., 760 mm Hg.

d) De cokesfabrieken welke gas zowel voor de openbare verdeling als voor het directe industriële verbruik voortbrengen zijn begrepen in het aantal cokesfabrieken overeenstemmend met kolom 5. Het totaal aantal cokesfabrieken (particuliere maatschappijen die in 1953 en 1954 gas produceerden) bedraagt 18.

VERBRUIK *

I. — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

65¹

A. — Maandelijke verkoopsindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100

Bron : Nationale Bank van België.

Maand	Grootwarenhuizen						Winkels met bijhuizen		Coöperaties en patroonswinkels					
	Kleding		Meubilering		Huishoudelijke artikelen en diversen		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954
Mei	486	499	570	599	659	655	403	403	229	229	551	620	449	471
Juni	419	435	538	537	619	642	402	411	243	236	551	620	388	404
Juli	496	520	558	621	726	793	434	438	235	241	586	667	397	403
Augustus	346	353	507	536	688	699	423	419	227	227	557	616	375	413
September	447	464	605	620	672	695	396	408	233	235	562	637	546	541
October	558	560	585	574	715	701	411	427	241	244	600	650	542	595
November	498	524	507	544	920	995	392	433	221	226	565	638	465	515
December	521	576	579	605	1.087	1.160	493	505	248	256	710	781	472	533
	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955
Januari	445	388	546	543	576	616	447	431	220	223	650	674	623	716
Februari	336	347	537	550	550	604	420	423	217	220	610	647	456	527
Maart	476	450	629	626	644	661	402	446	244	247	618	698	588	574
April	521	472	641	530	683	604	415	445	240		625		549	
Mei	499		599	527	655	585	403	424	229		620		471	

* Voor het verbruik van suiker, zie tabel nr 56².

B. — Maandelijkse verkoopsindexcijfers : basis maandgemiddelde 1953 = 100

65³

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand	Grootwarenhuizen met menigvuldige afdelingen																					
	Algemeen indexcijfer	Voeding				Kleding					Meubilering			Huishouden			Tabak	Boek-papierhandel		Parf.	Spalen, spiegels, sport, reis	
		Bederfelijk	Niet bederfelijk	Restaurant	Totaal	Stoffen per meter	Bovenkleding heren	Bovenkleding dames	Linnen, ondergoed, hemden en hoeden	Totaal ¹	Textiel	Meubelen, luchters	Totaal	Huishoud-artikelen	Huishoudkeestellen, electriciteit	Totaal	Roekgerief	Boekhandel	Papierhandel	Totaal		Toilet
1954 Mei	101	104	99	102	110	120	120	105	108	99	115	106	104	98	103	90	71	77	76	99	63	
1954 Juni	94	98	97	98	90	102	93	106	96	88	106	97	99	87	97	101	73	70	70	86	73	
1954 Juli	114	108	106	117	108	89	129	115	144	119	119	128	123	119	106	117	102	82	85	129	105	
1954 Augustus	93	94	94	107	95	65	77	81	86	81	91	104	97	104	104	104	84	146	137	104	64	
1954 September	100	101	103	105	102	93	97	96	88	93	109	121	115	106	130	110	80	158	147	100	43	
1954 October	108	118	107	110	113	106	146	130	102	114	97	100	98	100	143	107	105	94	92	102	84	
1954 November	121	114	122	118	117	98	126	102	109	111	96	97	96	92	125	98	117	216	126	139	102	336
1954 December	146	148	174	134	155	91	120	114	141	133	99	111	105	129	163	135	231	238	202	207	151	220
1955 Januari	102	116	107	109	112	94	86	88	125	104	124	89	108	92	121	97	104	83	97	95	96	32
1955 Februari	90	117	109	96	112	81	50	58	79	73	91	105	97	94	117	98	96	76	81	80	91	42
1955 Maart	105	131	125	111	127	113	93	88	91	94	114	108	111	107	111	108	107	88	90	101	48	
1955 April	118	131	127	121	129	116	166	139	115	122	113	114	113	110	125	113	109	99	91	92	114	74
1955 Mei	109	117	110	113	114	102	135	119	112	111	104	119	111	110	129	113	99	87	88	110	68	

¹ Dit totaal omvat daarenboven de rubrieken : naaigereedschap, handwerken, linten en patronen; schoeisel; allerlei opschikartikelen.

65³

Maand	Grote ondernemingen gespecialiseerd in kleding			Coöperaties											Winkels met bijhuizen		Groot-handel
	Heren	Dames	Ondergoed en bijkom. kledingstukken	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voeding (behalve bakkerij)	Kleding	Meubilering	Huishouden	Tabak	Boekhandel, papierhandel	Parfumerie, veed-artikelen	Restaurant tea-room	Verscheidende	Onderg., bijkom. kledingstukken, opschikartikelen	Schoenen	
1954 Mei	135	104	101	106	98	107	104	115	109	92	107	88	115	116	109	113	102
1954 Juni	105	83	79	103	102	107	87	93	91	99	99	84	105	107	111	117	110
1954 Juli	104	102	120	109	103	114	83	140	99	106	122	90	106	121	121	100	111
1954 Augustus	68	55	51	104	97	107	81	93	94	91	188	90	99	137	86	89	110
1954 September	98	80	72	110	100	112	105	146	98	93	111	114	120	119	86	91	111
1954 October	128	125	87	112	105	115	117	117	101	100	148	79	101	105	98	115	100
1954 November	109	90	67	107	98	110	111	128	106	97	90	93	103	92	88	90	104
1954 December	103	86	82	126	113	136	115	95	105	122	117	125	132	108	131	103	120
1955 Januari	108	82	131	116	97	124	109	108	92	81	65	88	75	119	92	101	99
1955 Februari	73	41	41	107	96	113	101	97	97	86	50	85	72	109	78	74	100
1955 Maart	109	91	90	117	108	122	111	130	108	96	68	105	108	118	84	70	115
1955 April	176	145	104	111	106	116	117	134	98	94	74	90	94	81	109	118	127
1955 Mei																	

II. — TABAKSVERBRUIK (Productie en invoer)

66

Bron : Administratie der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Sigaren	Sigarillo's	Sigaretten	Rook-snuif en pruim-tabak
	(miljoenen stuks)			(tonnen)
1936-1938 Gemid.	16,2	49,4	430	1.097
1953 Gemiddelde	10,9	36,9	684	834
1954 Gemiddelde	12,3	42,4	688	819
1954 Juni	8,5	44,5	784	925
1954 Juli	12,1	43,0	733	745
1954 Augustus	12,8	50,4	639	827
1954 September	16,2	43,9	729	825
1954 October	14,6	41,9	635	794
1954 November	15,0	53,6	657	873
1954 December	14,8	55,4	718	812
1955 Januari	12,1	37,6	638	720
1955 Februari	9,5	32,9	635	709
1955 Maart	9,5	39,6	684	831
1955 April	10,8	39,3	717	789
1955 Mei	11,4	46,8	715	815
1955 Juni	12,6	55,3	825	865

III. — SLACHTINGEN IN DE 12 VOOR- 67
NAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

Tijdvak	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, varzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
	(duizenden)				
1936-1938 Gemid.	16,5	0,7	12,2	26,7	6,5
1953 Gemiddelde	18,8	3,5	10,2	33,9	5,6
1954 Gemiddelde	20,1	4,1	11,1	31,6	6,1
1954 April	19,2	3,7	12,7	31,0	3,4
1954 Mei	18,6	3,7	12,1	34,0	2,4
1954 Juni	21,1	3,8	13,6	36,7	2,1
1954 Juli	17,5	3,6	9,7	28,7	1,8
1954 Augustus	19,5	3,8	10,8	30,5	2,0
1954 September	21,7	4,6	11,9	32,0	5,4
1954 October	19,5	4,0	9,6	30,0	9,1
1954 November	22,2	4,5	10,0	31,0	12,4
1954 December	23,1	4,8	10,8	33,9	12,4
1955 Januari	21,4	4,2	9,6	31,3	11,1
1955 Februari	20,8	3,9	10,5	30,2	6,5
1955 Maart	23,0	3,9	13,6	32,5	4,1
1955 April	19,4	3,1	12,7	29,1	2,8

VERVOER

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN 70¹

c) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken)

Tijdvak	Ontvangsten				Uitgaven	Overschot der totale ontvangsten op de uitgaven	Bedrijfs-coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen ²	Totaal			
1938 Gemiddelde ¹	74	147	5	226	239	— 13	106
1953 Gemiddelde	286	560	87	933	935	— 2	100
1954 Gemiddelde	291	557	107	955	956	— 1	100
1954 Januari	283	512	102	897	979	— 82	109
Februari	234	567	92	893	939	— 46	105
Maart	278	578	102	958	981	— 23	102
April	293	514	99	906	948	— 42	105
Mei	290	508	99	897	939	— 42	105
Juni	299	552	111	962	946	16	98
Juli	346	511	110	967	951	16	98
Augustus	351	523	111	985	948	37	96
September	306	569	112	987	947	40	96
October	283	612	113	1.008	963	45	96
November	258	602	114	974	933	41	96
December	266	631	123	1.020	991	29	97
1955 Januari	313	567	98	978	950	28	97
Februari	265	541	87	893	904	— 11	101
Maart	296	623	88	1.007	952	55	94

¹ Nord-Belge inbegrepen.

² Incl. de toelagen van de Staat als vergoeding voor de ontoereikende tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen.

b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd ¹

c) Transportstatistiek 1° Algemeen spoorverkeer

70²

Tijdvak	A	B	C	A + C	Reizigers		Wagenladingen ²				
					Aantal	Reizigers-km.	Vervoerde tonnen	Ton-km.			Totaal
								België binnel. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	
(duizenden)				(millioenen)		duizenden	(millioenen)				
1938 Gemiddelde ³	389	115	91	480	16,8	535	6.169	186	154	88	428
1953 Gemiddelde	274	95	55	328	18,9	627	5.150	171	201	105	477
1954 Gemiddelde	264	97	58	322	18,9	630	5.104	162	218	90	470
1954 Februari	244	103	60	304	17,9	548	4.853	163	207	114	484
Maart	276	99	59	335	19,6	616	5.215	168	207	93	468
April	248	83	51	299	19,6	648	4.582	146	189	76	411
Mei	243	81	53	296	19,2	625	4.617	147	191	83	422
Juni	262	89	53	315	18,6	643	4.961	157	213	76	445
Juli	241	81	58	298	17,4	663	4.590	142	210	82	434
Augustus	259	93	54	313	18,4	688	4.952	155	219	81	455
September	280	95	63	343	19,1	638	5.280	172	233	87	492
October	299	106	64	363	19,0	620	5.811	186	239	93	518
November	292	108	61	353	19,7	626	5.832	186	239	89	514
December	290	123	67	357	19,7	641	5.961	180	266	115	562
1955 Januari	261	117	60	321	v19,8	v634	5.393	160	248	110	518
Februari	251	106	60	311	v19,1	v602	5.163	148	255	98	501
Maart	285	118	70	355	v19,8	v627	5.866	162	280	110	551
April	280	101	68	348	v19,4	v643	5.760				543

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

¹ Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

² Militair vervoer niet inbegrepen.

³ Nord-Belge inbegrepen, behalve wat de tonnen-km. betreft.

1. — **BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN** (vervolg)

c) **Transportstatistiek**

70³

2° **Vervoer der voornaamste zware goederen**

A. — **Gezamenlijk verkeer** ¹

Tijdvak	Tonnen-km.	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen, oliën en vetten	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, producten der groef- bedrijven	Textiel	Chemische producten	Diversen
	(millioenen)									
1953 Gemiddelde	477	5.149	232	2.154	802	694	969	24	254	20
1954 Gemiddelde	470	5.103	194	2.239	794	681	894	27	254	20
1954 Januari	430	4.592	114	2.254	718	616	584	19	271	16
Februari	484	4.853	163	2.354	687	683	589	22	335	20
Maart	468	5.214	151	2.292	763	691	953	26	317	21
April	411	4.582	121	1.923	734	630	943	20	192	19
Mei	422	4.617	119	1.915	745	600	991	17	210	20
Juni	445	4.961	90	2.080	845	672	993	15	247	19
Juli	434	4.590	83	1.893	794	632	905	14	249	20
Augustus	455	4.952	82	2.111	883	642	950	29	238	17
September	492	5.280	102	2.219	847	709	1.040	93	251	19
October	518	5.811	428	2.431	837	780	1.028	32	253	22
November	514	5.832	613	2.524	815	711	901	20	229	19
December	562	5.961	263	2.877	863	805	854	19	259	21
1955 Januari	518	5.393	112	2.752	852	755	623	22	259	18
Februari	501	5.163	108	2.486	861	761	669	20	239	19
Maart	551	5.866	127	2.879	908	872	767	22	268	23

¹ Militair vervoer niet inbegrepen.

B. — **Belgisch binnenlands verkeer** ¹

70⁴

Tijdvak	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen, oliën en vetten	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, producten der groef- bedrijven	Textiel	Chemische producten	Diversen	II
										Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg. Vervoerde T.-km. (duizend.)
1953 Gemiddelde	2.994	121	1.581	171	261	711	6	138	5	2.019
1954 Gemiddelde	2.867	100	1.546	171	268	636	8	135	3	1.423
1954 Januari	2.598	32	1.642	141	241	402	2	136	2	970
Februari	2.604	35	1.714	109	236	369	2	137	2	940
Maart	2.991	37	1.623	169	289	691	2	174	5	1.158
April	2.665	31	1.383	178	259	694	1	116	3	1.027
Mei	2.690	29	1.352	185	246	756	2	117	3	1.127
Juni	2.844	32	1.433	197	280	746	2	151	3	1.036
Juli	2.488	36	1.247	169	247	656	1	129	3	975
Augustus	2.779	32	1.441	192	266	700	14	132	3	1.063
September	2.931	38	1.483	184	290	733	58	141	4	1.173
October	3.299	323	1.646	179	301	705	10	132	3	2.745
November	3.345	468	1.694	168	272	609	2	127	3	3.434
December	3.182	114	1.896	178	291	567	1	132	3	1.429
1955 Januari	2.833	32	1.834	162	279	391	2	130	3	791
Februari	2.636	30	1.626	146	287	417	1	127	3	716
Maart	2.956	32	1.796	151	343	487	2	141	4	691

¹ Militair vervoer niet inbegrepen.

* De cijfers voor April belopen 898.

III. — HAVENVERKEER

71¹

a) Haven van Antwerpen

Bronnen : Havendienst der stad Antwerpen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart					
	Aangekomen			Vertrokken			Aangekomen			Vertrokken		
	Aantal schepen	Belgische netto tonne-maat (duisend. register-tonnen)	Goederen (duisend. metrieke tonnen) ¹	Aantal schepen		Goederen (duisend. metrieke tonnen) ¹	Aantal schepen	Laad-vermogen (duisend. m ³)	Goederen (duisend. metrieke tonnen) ²	Aantal schepen	Laad-vermogen (duisend. m ³)	Goederen (duisend. metrieke tonnen) ²
				geladen	op balast							
1953 Gemiddelde	1.084	2.538	1.201	925	156	1.147	3.678	1.565	713	3.677	1.573	817
1954 Gemiddelde	1.075	2.634	1.276	924	150	1.091	3.563	1.561	679	3.575	1.570	853
1954 Juni	1.009	2.433	1.222	891	156	1.093	3.632	1.573	735	3.775	1.612	890
Juli	1.114	2.793	1.334	943	159	1.035	3.834	1.665	764	3.882	1.705	911
Augustus	1.109	2.672	1.286	946	155	1.083	3.667	1.579	666	3.685	1.607	919
September	1.076	2.756	1.498	895	168	1.065	3.616	1.597	699	3.556	1.577	936
October	1.075	2.823	1.545	927	159	1.170	3.799	1.723	778	3.927	1.803	983
November	1.140	2.697	1.212	1.014	130	1.192	3.636	1.646	748	3.694	1.651	916
December	1.103	2.726	1.287	951	116	1.182	3.710	1.663	717	3.713	1.677	965
1955 Januari	1.143	2.837	1.371	986	138	1.381	3.584	1.612	746	3.518	1.585	877
Februari	1.047	2.465	1.159	960	119	1.170	3.203	1.454	651	3.237	1.476	777
Maart	1.232	2.926	1.348	1.081	150	1.331	3.953	1.795	794	3.701	1.652	868
April	1.162	2.790	1.201	1.025	144	1.391	3.719	1.662	827	3.850	1.727	863
Mei	1.145	2.926		941	164		3.665	1.644	701	3.671	1.671	948
Juni	1.069	2.650		930	159		3.609	1.636	726	3.569	1.606	923

¹ Internationaal verkeer. — ² Internationaal en binnenlands verkeer.

b) Haven van Gent

71²

Bronnen : Havendienst van Gent en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart	
	Aangekomen			Vertrokken			Goederen ¹	
	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden register-ton.)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) ¹	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden register-ton.)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) ¹	Geloot	Geladen
1953 Gemiddelde	156	116	117	156	117	76	118	46
1954 Gemiddelde	146	119	113	144	115	85	133	62
1954 Juni	126	91	94	126	88	79	125	63
Juli	144	125	126	139	115	51	166	66
Augustus	165	120	110	159	118	114	188	51
September	155	134	148	151	123	75	174	90
October	155	141	137	157	149	119	181	67
November	156	134	142	153	127	92	127	93
December	138	123	102	133	116	98	112	94
1955 Januari	169	158	135	167	157	173	113	94
Februari	161	149	115	152	145	159	121	104
Maart	166	129	83	165	139	130	101	84
April	175	140	126	182	137	98	144	169
Mei	176	142		168	140			
Juni	225	157		218	137			

¹ Internationaal verkeer.

IV. — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHIEPVAART

72

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Geladen schepen																			
	Binnen-verkeer		Invoer		Uitvoer		Door-voer		Gehele verkeer		Binnen-verkeer		Invoer		Uitvoer		Door-voer		Gehele verkeer	
	Aantal				Duisenden metrieke tonnen				Millioenen ton-km.											
1953 Gemiddelde	7.177	3.152	2.615	400	13.344	1.778	1.039	877	94	3.788	181,3	71,1	57,4	13,4	323,2					
1954 Gemidd.	6.838	3.672	2.914	580	14.004	1.745	1.317	1.062	134	4.258	169,7	86,2	69,3	17,8	343,0					
1954 Maart	7.562	4.302	3.189	672	15.725	1.947	1.584	1.146	158	4.836	191,5	96,2	75,9	21,6	385,2					
April	6.948	3.986	2.930	748	14.612	1.784	1.422	1.004	174	4.384	171,3	95,9	67,1	21,4	355,7					
Mei	7.188	4.249	3.223	629	15.289	1.760	1.513	1.101	145	4.520	171,5	102,8	75,5	19,4	369,2					
Juni	7.204	4.010	3.205	680	15.099	1.822	1.449	1.129	152	4.552	177,7	97,0	75,3	20,4	370,4					
Juli	7.146	4.363	3.247	796	15.552	1.859	1.571	1.135	180	4.745	187,7	104,7	77,2	23,2	392,8					
Augustus	7.194	4.240	3.075	706	15.215	1.853	1.491	1.126	163	4.633	183,9	98,1	74,1	21,2	377,3					
September	7.275	4.373	3.111	467	15.226	1.865	1.561	1.175	108	4.709	183,0	95,2	72,8	14,9	365,9					
October	7.396	4.017	3.251	634	15.298	1.899	1.471	1.243	145	4.758	185,4	93,8	78,9	20,4	378,5					
November	7.306	3.652	3.142	543	14.643	1.844	1.314	1.226	130	4.514	171,9	87,0	76,7	17,8	353,4					
December	6.820	3.203	3.180	607	13.810	1.757	1.225	1.307	141	4.430	177,2	81,8	85,9	18,6	363,5					
1955 Januari	6.011	2.757	2.622	469	11.859	1.653	1.094	1.138	109	3.994	165,3	67,2	75,2	15,6	323,3					
Februari	5.936	3.118	2.769	536	12.359	1.599	1.177	1.140	128	4.044	166,2	73,3	75,0	17,2	331,7					
Maart	6.417	3.578	3.036	596	13.627	1.792	1.283	1.276	143	4.494	178,7	83,7	81,8	19,4	363,6					

BUITENLANDSE HANDEL

VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE

NOMENCLATUUR DER AFDELINGEN VAN DE BIJZONDERE HANDEL VOLGENS DE TYPE-CLASSIFICATIE VAN DE INTERNATIONALE HANDEL (T.C.I.H.)

75

Tijdvak	(0) Voedings- waren	(1) Dran- ken en tabak	(2) Niet eetbare grond- stoffen, behalve brand- stoffen	(3) Mine- rale brand- stoffen, smeer- middel, en der- gelijke prod.	(4) Olfen en vetten van dierlijke of plant- aardige oor- sprong	(5) Schei- kundige produc- ten	(6) Fabri- katen hoofdza- kelijk gerang- schikt volgens grond- stof	(7) Ma- chines en vervoer- materiaal	(8) Diverse fabri- katen	(9) Niet elders genoem- de goe- deren	Totaal	Gemid- delde prijs per ton (fran- ken)	Uitvoer-(+) of invoersaldo (-) van de han- delsbalans (miljoenen franken)	Verhou- ding van uitvoer tot invoer in pCt
Waarde (miljoenen franken)														
<i>Invoer.</i>														
1954 Juni	1.554	180	2.147	1.034	113	543	2.528	1.894	442	102	10.537	2.879		
Juli	1.496	160	2.383	1.115	131	569	1.941	1.710	437	90	10.032	2.570		
Augustus ...	1.495	148	2.426	1.009	138	493	2.461	1.545	447	89	10.251	2.616		
September ...	1.740	182	2.789	1.238	90	570	2.427	1.575	559	86	11.256	2.706		
October	1.694	192	2.413	1.148	110	566	2.417	1.609	564	110	10.823	2.631		
November ...	1.669	185	2.616	913	129	590	2.335	1.574	508	83	10.602	2.903		
December ...	1.790	224	2.557	1.146	117	577	2.493	1.759	488	84	11.235	3.069		
1955 Januari	1.636	154	3.010	1.093	158	550	2.336	1.729	386	79	11.131	3.140		
Februari	1.599	154	2.539	1.041	169	570	2.556	1.735	455	63	10.881	3.184		
Maart	1.731	173	2.762	1.234	215	681	2.965	2.198	591	128	12.678	3.308		
April	1.338	172	2.495	1.092	233	668	2.485	1.990	546	115	11.134	2.872		
Mei	1.448	174	2.368	1.314	208	586	3.052	2.011	504	67	11.732	2.815		
Juni											11.075	2.604		
<i>Uitvoer.</i>														
1954 Juni	371	16	825	674	60	688	5.708	1.097	356	80	9.875	4.493	— 662	93,7
Juli	356	14	717	552	62	654	5.051	1.296	369	67	9.138	4.571	— 894	91,1
Augustus ...	291	17	639	603	62	765	4.904	954	425	63	8.723	3.833	— 1.528	85,1
September ...	335	13	688	623	66	726	5.314	833	405	52	9.055	4.273	— 2.201	80,4
October	453	13	798	682	74	744	6.271	926	463	65	10.489	4.481	— 334	96,9
November ...	552	16	971	779	53	740	6.175	1.068	442	85	10.881	4.448	+ 279	102,6
December ...	457	18	958	832	84	706	6.139	1.004	430	56	10.684	4.364	— 551	95,1
1955 Januari	356	13	850	859	86	792	6.092	1.468	400	93	11.009	4.341	— 122	98,9
Februari	352	20	861	708	101	811	6.295	1.058	391	88	10.685	4.774	— 196	98,2
Maart	384	15	981	784	115	894	7.017	1.426	430	75	12.121	4.628	— 557	95,6
April	376	19	840	617	150	806	6.388	1.333	406	149	11.084	4.715	— 50	99,6
Mei	321	19	795	568	103	795	5.904	1.136	390	144	10.175	4.674	— 1.557	86,7
Juni											11.962			
Gewicht (duizenden tonnen)														
<i>Invoer.</i>														
1954 Juni	276	9,9	1.978	1.088	8,7	117	142	33,6	4,8	1,6	3.660			
Juli	277	8,9	2.168	1.166	11,4	109	118	39,2	4,9	1,6	3.904			
Augustus ...	268	7,7	2.245	1.086	11,5	111	149	33,9	4,6	1,5	3.918			
September ...	314	9,1	2.264	1.269	7,2	116	141	30,8	5,6	2,0	4.159			
October	342	10,1	2.200	1.218	9,4	141	149	36,6	5,6	1,5	4.113			
November ...	350	10,0	2.011	969	11,7	120	146	27,9	5,1	1,5	3.652			
December ...	319	11,2	1.850	1.175	10,0	112	145	33,0	4,9	1,3	3.661			
1955 Januari	246	8,6	1.863	1.135	13,5	117	126	30,2	3,8	1,5	3.545			
Februari	234	8,4	1.828	1.060	13,6	97	137	33,7	4,1	1,4	3.417			
Maart	242	9,8	2.033	1.211	17,6	125	149	36,4	5,4	2,4	3.832			
April	188	9,9	2.199	1.127	19,0	141	150	36,6	5,2	1,6	3.877			
Mei	240	9,9	2.259	1.348	16,8	109	145	32,7	5,2	1,1	4.167			
Juni											4.254			
<i>Uitvoer.</i>														
1954 Juni	38	1,0	365	742	4,0	243	731	31,3	4,4	38,8	2.198			
Juli	34	0,8	339	603	4,4	254	698	29,5	4,5	31,9	1.999			
Augustus ...	40	1,3	441	724	4,5	304	691	24,0	4,5	41,9	2.276			
September ...	49	0,7	361	706	4,8	268	672	17,4	4,6	35,2	2.119			
October	73	0,5	346	801	5,9	282	765	18,2	4,9	44,3	2.341			
November ...	82	0,9	356	908	4,2	269	742	25,1	4,6	54,3	2.446			
December ...	76	1,0	310	989	6,8	281	722	21,2	4,6	36,4	2.448			
1955 Januari	51	0,6	270	1.059	6,7	303	754	31,4	4,7	55,7	2.536			
Februari	62	0,7	236	888	7,2	292	684	22,6	4,7	40,6	2.238			
Maart	56	0,6	343	977	8,6	307	839	33,0	4,6	50,2	2.619			
April	57	0,8	401	695	10,6	304	791	37,3	4,7	49,3	2.351			
Mei	56	1,2	400	592	7,4	303	739	29,6	4,4	44,2	2.177			
Juni											2.749			

WERKLOOSHEID

I. — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

81¹

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Aantal gecontroleerde werklozen						Verloren werkdagen		
	Ingeschreven tijdens de maand			Daggemiddelden			geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal			
	(duizenden)						(duizenden)		
1954 Juni	191	174	365	159	48	207	3.650	1.106	4.756
Juli	185	164	349	154	44	198	3.548	1.010	4.558
Augustus	186	146	332	140	37	177	4.209	1.111	5.320
September	163	135	298	125	37	162	3.004	881	3.885
October	159	157	316	119	38	157	3.465	1.103	4.568
November	167	135	302	134	43	177	3.096	974	4.070
December	186	159	345	155	54	209	3.420	1.180	4.600
1955 Januari	215	280	495	178	118	296	5.345	3.521	8.866
Februari	195	256	451	170	128	298	4.078	3.074	7.152
Maart	191	231	422	156	86	242	3.750	2.051	5.801
April	161	127	288	130	41	171	2.987	933	3.920
Mei				112	39	151			
Juni				98	39	137			

II. — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

81²

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Week		Aantal werkdagen	Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Henegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
	van	tot											

Daggemiddelde der maand

1954 Juni	—	—	23	206,8	45,0	33,6	33,9	47,6	21,1	13,3	8,5	0,7	3,1
Juli	—	—	23	198,2	43,6	31,9	31,9	45,9	19,7	13,0	8,6	0,8	2,8
Augustus	—	—	30	177,3	39,6	29,6	27,2	41,5	17,4	12,4	6,2	0,7	2,7
September	—	—	24	162,0	38,2	25,5	25,5	37,4	15,2	11,7	5,6	0,6	2,3
October	—	—	29	157,4	37,6	23,5	26,4	36,0	14,6	11,6	4,9	0,6	2,2
November	—	—	23	176,8	42,8	26,1	32,5	39,5	15,6	11,9	5,0	0,9	2,5
December	—	—	22	208,7	46,7	30,4	39,4	48,6	18,6	13,7	6,2	2,0	3,1
1955 Januari	—	—	30	295,8	62,8	44,6	54,3	65,7	26,1	19,2	12,5	4,6	6,0
Februari	—	—	24	297,5	60,6	45,6	53,4	64,2	28,4	20,2	12,9	5,3	6,9
Maart	—	—	24	242,4	50,5	37,9	43,9	54,0	20,8	16,4	10,2	3,8	4,9
April	—	—	23	170,6	37,0	26,3	32,7	42,4	14,7	9,9	4,8	0,5	2,3
Mei	—	—	28	151,0	31,7	22,9	29,3	38,9	13,0	9,2	3,7	0,3	2,0
Juni	—	—	24	136,9	28,2	21,1	25,1	36,5	12,3	8,6	3,0	0,3	1,8

Daggemiddelde der week

1955 Juni	5	11	6	140,2	29,3	21,7	25,5	37,3	12,3	8,7	3,8	0,3	1,8
	12	18	6	139,2	29,5	21,5	25,2	36,7	12,4	8,7	3,1	0,3	1,8
	19	25	6	136,1	28,2	20,9	24,8	36,6	12,1	8,5	2,9	0,3	1,8
	26	2	6	132,3	26,0	20,5	24,8	35,5	12,3	8,4	2,6	0,3	1,9

III. — DAGGEMIDDELDE DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN

81³

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Totaal			Volledig werklozen			Gedeeltelijk werklozen		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
	(duizenden)								
1953 Gemiddelde	158,0	87,8	245,8	116,6	67,0	183,6	41,4	20,8	62,2
1954 Gemiddelde	147,7	77,1	224,8	107,4	59,5	166,9	40,3	17,6	57,9
1954 Juni	129,2	77,6	206,8	99,6	59,0	158,6	29,6	18,6	48,2
Juli	125,4	72,8	198,2	98,4	55,9	154,3	27,0	16,9	43,9
Augustus	110,3	67,0	177,3	87,2	53,1	140,3	23,1	13,9	37,0
September	98,4	63,6	162,0	74,7	50,5	125,2	23,7	13,1	36,8
October	93,9	63,5	157,4	69,5	49,8	119,3	24,4	13,7	38,1
November	109,2	67,6	176,8	82,5	51,9	134,4	26,8	15,6	42,4
December	134,5	74,2	208,7	102,1	53,1	155,2	32,5	21,0	53,5
1955 Januari	217,9	77,9	295,8	123,1	55,3	178,4	94,8	22,6	117,4
Februari	228,2	69,3	297,5	118,3	51,6	169,9	109,9	17,8	127,7
Maart	177,9	64,5	242,4	108,7	47,7	156,4	69,2	16,8	86,0
April	107,6	63,0	170,6	84,7	45,1	129,8	22,9	17,9	40,8
Mei	90,6	60,4	151,0	69,1	42,8	111,9	21,5	17,6	39,1
Juni	79,4	57,5	136,9	58,4	39,4	97,8	21,0	18,1	39,1

IV. — INDELING DER INGESCHREVEN WERKLOZEN NAAR BEDRIJFSGROEP

81⁴

(Daggemiddelde van het aantal gecontroleerde werklozen) (duizenden)

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Landbouw	Bosbouw, jacht, visvangst	Mijnen	Steen	Aardewerk, glas	Diamant	Bouw-nijverheid	Hout, ameublement	Metaal	Chemie	Papier	Boek	Textiel	Kleding	Leder, huiden, schoen-nijverheid	Voeding tabak	Verkeer	Haven-arbeiders	Scheeps-herstellers	Hotels- en spijshuizen	Huis-personeel	Verzorging	Bedienden	Kunstenaars	Totaal
Volledig werklozen																									
1954 April	13,8	1,0	1,5	1,5	3,8	3,6	28,5	7,8	23,7	2,6	1,5	1,2	25,4	12,1	4,3	12,0	15,5	—	—	5,3	5,2	0,4	12,2	1,0	181,9
Mei	10,1	1,0	1,5	1,4	3,3	3,3	22,8	7,1	22,6	2,5	1,5	1,2	25,1	11,7	4,2	10,8	14,8	—	—	5,1	5,0	0,4	12,1	1,2	168,7
Juni	10,0	1,1	1,5	1,3	3,1	3,0	20,5	6,4	20,7	2,4	1,4	1,1	24,5	11,5	4,2	9,6	14,0	—	—	4,4	4,9	0,3	11,6	1,1	158,6
Juli	12,3	1,1	1,5	1,3	3,0	3,0	18,7	6,2	19,7	2,3	1,4	1,1	23,1	12,0	4,1	8,9	13,5	—	—	3,8	4,6	0,3	11,3	1,1	154,3
Augustus	9,6	1,0	1,3	1,2	2,9	2,9	15,1	5,8	18,4	2,2	1,3	1,1	20,5	10,9	3,7	8,5	12,9	—	—	3,9	4,7	0,3	11,1	1,0	140,3
September	6,1	0,7	1,1	0,9	2,9	2,1	14,3	5,1	16,6	1,8	1,2	1,0	18,9	9,5	3,0	7,4	11,5	—	—	4,5	4,5	0,3	10,9	0,9	125,2
October	3,9	0,6	1,1	0,9	4,0	1,9	13,5	4,9	15,1	1,7	1,1	1,0	18,4	8,6	3,0	7,0	11,0	—	—	5,3	4,5	0,3	10,8	0,7	119,3
November	9,1	0,6	1,1	1,0	4,9	1,9	17,2	5,6	15,8	2,0	1,1	1,0	19,1	9,7	3,4	7,4	11,5	—	—	5,6	4,5	0,4	10,7	0,8	134,4
December	12,9	0,6	1,3	1,3	5,8	1,9	24,8	7,0	17,4	1,9	1,2	1,0	20,9	11,4	4,0	8,1	12,1	—	—	5,4	4,4	0,3	10,7	0,8	155,2
1955 Januari	14,7	0,7	1,4	1,6	6,9	2,1	34,4	8,4	19,2	2,0	1,3	1,1	23,0	13,0	4,1	9,3	13,3	—	—	5,4	4,4	0,4	10,9	0,8	178,4
Februari	14,3	0,7	1,3	1,4	6,6	2,1	33,1	7,8	18,2	1,8	1,3	1,1	22,5	10,9	3,5	9,2	12,8	—	—	5,3	4,3	0,4	10,5	0,8	169,9
Maart	13,2	0,7	1,3	1,3	5,5	2,1	29,1	7,3	16,9	1,8	1,2	1,0	21,6	9,1	3,2	9,1	11,9	—	—	5,0	4,0	0,3	10,0	0,8	156,4
April	10,4	0,5	1,1	1,0	3,0	1,9	18,4	5,8	14,8	1,6	1,1	1,0	20,4	7,9	2,9	8,5	10,8	—	—	4,1	3,8	0,3	9,5	1,0	129,8

Gedeeltelijk en toevallig werklozen

1954 April	0,5	0,3	3,7	0,3	0,5	0,6	2,3	1,3	5,3	0,6	0,3	0,2	14,3	4,6	2,5	2,3	2,5	6,3	0,5	0,3	0,3	0,1	0,5	0,1	50,2
Mei	0,7	0,4	6,2	0,2	0,4	0,4	2,1	1,1	4,7	0,6	0,3	0,2	15,3	4,4	2,5	2,0	2,2	5,3	0,4	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	50,4
Juni	1,2	0,3	4,0	0,2	0,5	0,3	1,8	1,1	3,8	0,4	0,3	0,2	13,5	5,4	4,4	1,6	2,0	5,5	0,6	0,3	0,3	0,1	0,4	0,0	48,2
Juli	1,0	0,3	3,9	0,2	0,4	0,3	1,7	1,0	3,3	0,3	0,3	0,2	12,9	5,4	3,1	1,4	2,0	4,4	0,8	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	43,9
Augustus	0,8	0,3	2,0	0,2	0,4	0,3	1,9	0,9	3,2	0,3	0,3	0,2	10,2	4,3	2,7	1,3	1,8	3,9	1,0	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	37,0
September	0,7	0,4	2,4	0,3	0,6	0,2	2,1	0,9	2,8	0,4	0,3	0,1	9,5	4,1	1,8	1,4	1,7	4,8	1,3	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	36,8
October	0,8	0,4	2,0	0,3	0,5	0,2	2,9	1,1	3,1	0,5	0,3	0,2	8,9	4,7	2,6	1,8	1,8	4,3	0,7	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	38,1
November	0,9	0,4	0,2	0,4	0,4	0,3	3,9	1,5	3,3	0,5	0,3	0,2	9,1	6,4	3,3	1,8	1,9	4,7	1,8	0,3	0,3	0,1	0,4	0,0	42,4
December	1,0	0,7	0,4	0,7	0,5	0,3	6,4	2,3	4,1	0,7	0,3	0,1	11,3	9,4	4,3	2,3	2,3	4,1	1,0	0,4	0,4	0,1	0,4	0,0	53,5
1955 Januari	2,5	1,8	0,3	2,5	1,3	0,4	54,3	6,0	6,6	0,7	0,5	0,2	14,1	9,7	2,6	3,1	4,8	3,4	1,1	0,4	0,4	0,1	0,6	0,0	117,4
Februari	3,2	2,9	0,2	5,2	1,6	0,3	64,0	7,1	6,5	0,5	0,4	0,2	13,6	6,7	1,9	2,8	5,0	3,6	0,5	0,4	0,4	0,1	0,6	0,0	127,7
Maart	1,7	1,6	0,1	1,8	1,0	0,4	35,9	4,7	4,7	0,5	0,3	0,2	12,8	5,6	2,4	2,5	3,6	4,3	0,4	0,4	0,4	0,1	0,6	0,0	86,0
April	0,4	0,2	0,1	0,2	0,5	0,5	1,7	1,2	3,0	0,4	0,3	0,2	14,7	4,9	2,4	2,3	2,1	4,2	0,1	0,4	0,4	0,1	0,5	0,0	40,8

Totaal gecontroleerde werklozen

1954 April	14,3	1,3	5,2	1,8	4,3	4,2	28,9	9,1	29,0	3,2	1,8	1,4	39,7	16,7	6,8	14,3	17,9	6,3	0,5	5,6	5,5	0,5	12,7	1,1	232,1
Mei	10,8	1,3	7,7	1,7	3,7	3,7	24,8	8,3	27,2	3,1	1,9	1,4	40,4	16,1	6,7	12,7	17,0	5,3	0,4	5,4	5,3	0,4	12,6	1,2	219,1
Juni	11,2	1,4	5,5	1,5	3,5	3,3	22,3	7,4	24,4	2,8	1,8	1,3	38,0	17,0	8,6	11,3	16,0	5,5	0,6	4,7	5,2	0,4	12,0	1,1	206,8
Juli	13,3	1,4	5,4	1,5	3,4	3,3	20,4	7,2	23,0	2,6	1,7	1,3	36,0	17,4	7,2	10,3	15,5	4,4	0,8	4,1	4,9	0,3	11,7	1,1	198,2
Augustus	10,4	1,3	3,3	1,4	3,3	3,2	17,0	6,7	21,6	2,5	1,6	1,3	30,7	15,2	6,4	9,8	14,7	3,9	1,0	4,2	5,0	0,3	11,5	1,0	177,3
September	6,8	1,1	3,5	1,2	3,5	2,3	16,4	6,0	19,4	2,2	1,5	1,1	28,4	13,6	4,8	8,8	13,2	4,8	1,3	4,8	4,8	0,3	11,3	0,9	162,0
October	4,7	1,0	3,1	1,2	4,5	2,1	16,4	6,0	18,2	2,2	1,3	1,1	27,3	13,3	5,6	8,8	12,8	4,3	0,7	5,6	4,8	0,4	11,3	0,7	157,4
November	10,0	1,0	1,3	1,4	5,3	2,2	21,1	7,1	19,1	2,5	1,4	1,2	28,2	16,1	6,7	9,2	13,4	4,7	1,8	5,9	4,8	0,5	11,1	0,8	176,8
December	13,9	1,3	1,7	2,0	6,3	2,2	31,2	9,3	21,5	2,6	1,5	1,1	32,2	20,8	8,3	10,4	14,4	4,1	1,0	5,8	4,8	0,4	11,1	0,8	208,7
1955 Januari	17,2	2,5	1,6	4,2	8,2	2,4	88,7	14,5	25,8	2,7	1,7	1,3	37,1	22,7	6,7	12,4	18,1	3,4	1,1	5,8	4,8	0,5	11,5	0,9	295,8
Februari	17,5	3,6	1,5	6,6	8,2	2,3	97,1	14,9	24,7	2,4	1,6	1,3	36,1	17,6	5,4	12,0	17,8	3,6	0,5	5,7	4,6	0,5	11,1	0,8	297,5
Maart	14,9	2,3	1,4	3,1	6,5	2,5	65,0	12,0	21,6	2,3	1,5	1,2	34,4	14,7	5,6	11,6	15,5	4,3	0,4	5,4	4,4	0,4	10,6	0,8	242,4
April	10,8	0,7	1,2	1,2	3,4	2,4	20,1	7,1	17,8	2,0	1,4	1,2	35,0	12,8	5,3	10,8	12,9	4,2	0,1	4,5	4,3	0,4	10,0	1,0	170,6

BANK- EN GELDSTATISTIEKEN

I. — BELGIE EN BELGISCH-CONGO ALGEMENE STATEN DER BANKEN ¹ (millioenen franken)

85¹

Posten	1954 30 October	1954 30 november	1954 31 December	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei
ACTIVA								
A. Spaargelden (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :								
Kas, Nationale Bank, Postrekening ...	2.470	2.583	4.961	2.462	2.279	3.910	2.587	2.560
Daggeld	2.948	2.427	1.507	2.013	1.922	1.607	2.397	2.112
Bankiers	3.602	4.117	3.887	3.928	4.021	4.127	4.739	4.038
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	513	687	724	810	788	784	741	896
Andere te innen waard. op korte term.	3.456	3.271	3.286	2.961	3.337	3.645	4.549	3.927
Wissels	44.002	40.331	39.002	40.927	41.929	44.896	44.063	43.624
a) Handelswissels ²	13.120	12.204	11.742	12.343	13.013	14.437	13.225	13.242
b) Overheidsf. herdiscont. bij N.B.B.	12.093	11.288	9.102	9.053	9.514	9.115	8.934	8.790
c) Overheidsf. mob. bij N.B.B. tot beloop van 95 pCt	18.789	16.839	18.158	19.531	19.402	21.294	21.904	21.592
Prolongaties en voorschot. op effecten	985	1.465	1.447	1.515	1.190	1.124	1.156	1.425
Debiteuren wegens verstrekte accept.	8.508	8.456	8.913	8.946	8.981	9.121	8.867	8.713
Diverse debiteuren	16.753	16.968	17.108	17.242	17.336	17.365	17.937	18.273
Effecten	20.339	21.403	22.027	21.982	21.967	21.593	22.372	21.984
a) Belegde wettelijke reserve	250	250	247	247	247	248	279	280
b) Belgische overheidsfondsen	17.543	18.710	18.982	18.948	19.049	19.072	19.617	19.390
c) Buitenlandse overheidsfondsen .	396	283	131	221	263	147	319	63
d) Bankaandelen	1.073	1.073	1.083	1.062	1.064	1.060	1.064	1.074
e) Andere fondsen	1.077	1.087	1.584	1.504	1.344	1.066	1.093	1.177
Diversen	786	704	717	843	806	1.217	726	755
Niet gestort kapitaal	4	4	4	4	4	4	5	4
Totaal beschikbare en vlottende middelen	104.366	102.416	103.583	103.633	104.560	109.393	110.139	108.311
C. Vastgelegde middelen :								
Oprichtings- en eerste inrichtingskost.	6	6	7	7	6	6	7	7
Gebouwen	874	884	885	906	909	910	933	937
Part. in dochtermaatsch. voor immobil.	257	257	257	257	257	257	257	257
Vord. op dochtermaatsch. voor immob.	276	279	279	278	280	283	280	284
Materieel en meubilair	119	123	119	120	119	122	124	125
Totale vastgelegde middelen...	1.532	1.549	1.547	1.568	1.571	1.578	1.601	1.610
Totaal der activa...	105.898	103.965	105.130	105.201	106.131	110.971	111.740	109.921
PASSIVA								
A. Spaargelden (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Opraagbaar :								
Bevoorr. of gewaarborgde schuldeisers	2.063	446	368	595	508	460	1.213	400
Daggeld	3	17	2	15	14	—	5	33
Bankiers	6.738	7.177	6.728	6.933	6.834	8.344	8.001	7.215
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	1.454	1.360	1.495	1.355	1.526	1.822	1.948	1.958
Geaccepteerde wissels	8.508	8.456	8.913	8.946	8.981	9.121	8.868	8.713
Andere te bet. waarden op korte term.	2.150	1.768	1.655	1.714	1.755	2.177	2.595	1.903
Crediteuren wegens wissels ter incasso	615	607	560	539	800	765	802	859
Deposito's en crediteuren	71.605	71.221	72.339	71.621	72.547	75.317	74.951	75.230
a) Dad. opvr. en op ten h. 30 d. ³	61.572	60.600	61.870	61.963	62.289	64.421	63.983	64.270
b) Op meer dan 30 dagen	10.053	10.621	10.469	9.658	10.258	10.896	10.968	10.960
Obligaties en kasbons	2.770	2.798	2.894	2.970	3.079	3.188	3.249	3.301
Nog te storten bedr. op fonds. en part.	642	641	989	989	854	636	645	722
Diversen	2.718	2.835	2.482	2.849	2.551	2.410	2.650	2.720
Totaal oprraagbaar...	99.266	97.326	98.425	98.526	99.449	104.240	104.927	103.054
C. Niet oprraagbaar :								
Kapitaal	3.989	3.996	3.979	3.958	3.958	3.962	3.966	4.006
Niet beschikb. res. wegens uitgiftepr.	110	109	157	157	157	160	166	179
Wettelijke res. (art. 13, kon. besl. 185)	253	253	251	251	251	252	283	284
Beschikbare reserve	2.202	2.202	2.224	2.236	2.242	2.277	2.320	2.317
Reservefonds	78	79	94	73	74	80	78	81
Totaal niet oprraagbaar...	6.632	6.639	6.705	6.675	6.682	6.731	6.813	6.867
Totaal der passiva...	105.898	103.965	105.130	105.201	106.131	110.971	111.740	109.921

¹ De globale staat bevat, wat betreft de banken, welke hun bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels. De saldi van de rekeningen geopend door deze lantste op naam van de in het buitenland of in de kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, Filialen en Dochtermatschappijen ».

² De portefeuille van de Nationale Bank van België en de parastatale instellingen aan wissels door de banken geherdisconteerd, beloop op 30 October, 30 November, 31 December 1954, 31 Januari, 28 Februari, 31 Maart, 30 April en 31 Mei 1955 respectievelijk 7.035, 7.693, 9.126, 7.430, 6.859, 6.054, 6.544 en 7.102 millioenen frank, die niet bevat zijn in de handelswissels.

³ Incl. de deposito's ingeschreven in boekjes waarover slechts kan beschikt worden ten belope van 5.000 frank per periode van veertien dagen en ten belope van ten hoogste 50.000 frank per periode van veertien dagen, mits een vooropzeg van ten minste veertien dagen. Voor de maanden Januari, Februari, Maart, April en Mei 1955 beliepen deze deposito's respectievelijk 9.859, 9.946, 9.999, 9.988 en 9.948 millioenen frank.

WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

85²

(millioenen franken)

Posten	1955 26 Mei	1955 2 Juni	1955 9 Juni	1955 16 Juni	1955 23 Juni	1955 30 Juni	1955 7 Juli	1955 14 Juli
ACTIVA								
Goudvoorraad	42.390	42.503	42.161	42.162	41.936	41.936	42.236	42.236
Tegoed op het buitenland	2.240	2.123	1.917	1.990	1.971	1.799	1.821	1.494
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsaccorden :								
a) E.B.U.	9.341	9.302	9.302	9.400	9.400	9.311	9.311	9.311
b) landen, leden van de E.B.U.	663	685	700	188	233	302	395	469
c) andere landen	567	533	473	460	482	514	530	564
Deb. weg. termijnverk. v. dev. en goud	375	375	300	225	225	225	225	225
Handelspapier op België	6.883	7.218	7.182	6.843	7.081	8.286	8.776	10.324
Voorschotten op overheidsfondsen	513	639	329	527	314	970	298	298
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14 September 1948 en 15 April 1952) :								
a) schatkistcertificaten	6.120	6.845	7.660	6.320	6.605	7.500	8.545	7.505
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	375	766	57	720	620	970	453	168
c) andere Belgische overheidseffecten .	162	144	137	116	151	169	161	400
Deel- en pasmunt	700	690	703	733	739	721	688	682
Tegoed bij de Dienst der Postchecks	2	2	2	2	2	2	2	2
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 Juli 1948)	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	1.902	1.902	1.902	1.904	1.904	1.901	1.907	1.911
Gebouwen, materieel en meubelen	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	775	779	776	777	777	778	776	777
Diversen	434	484	446	539	523	589	499	624
	109.162	110.710	109.767	108.626	108.683	111.693	112.343	112.710

PASSIVA

Bankbiljetten in omloop	103.096	104.512	103.936	102.984	102.936	105.269	106.401	106.501
Rekeningen-courant :								
Schatkist { gewone rekening	7	5	6	2	3	6	2	7
rekeningen Accoord voor Econ. Samenwerking .	76	76	76	68	68	68	68	68
Banken in het buitenl. : gew. rekening.	198	218	199	236	292	309	218	222
Diverse rekeningen-courant	1.372	1.504	1.244	1.168	1.091	1.888	1.277	1.369
Verbintenissen tegenover het buitenland in het kader van betalingsaccorden :								
Landen, leden van de E.B.U.	457	436	386	209	247	266	422	544
Andere landen	489	482	481	479	446	496	513	535
Totaal der verbintenissen op zicht	105.695	107.233	106.328	105.146	105.083	108.302	108.901	109.246
Speciale provisie (overeenk. v. 14-9-1954) :								
N.M.K.N.	—	75	125	125	125	125	125	125
Te leveren deviezen en goud	498	420	326	358	465	245	280	275
Pensioenkas van het Personeel	775	779	776	777	777	778	776	777
Diversen	276	285	294	302	315	325	343	369
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518
	109.162	110.710	109.767	108.626	108.683	111.693	112.343	112.710

VAN DE CENTRALE BANK VAN BELGISCH-CONGO EN RUANDA-URUNDI

(millioenen franken)

Posten	1954 31 October	1954 30 November	1954 31 December	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei
ACTIVA								
Goudvoorraad	5.779	5.742	5.735	5.739	5.744	5.749	5.754	5.758
Tegoed in deviezen omzetbaar in goud ...	3.876	3.951	3.942	3.982	3.922	3.931	3.977	3.894
Tegoed in Belgische franken :								
Banken en diverse organismen	1	1	105	112	16	1	63	2
Certificaten der Belgische Schatkist ...	1.732	1.667	1.566	1.404	1.306	1.656	1.531	1.256
Andere tegoeden	1.414	1.247	1.632	1.599	1.563	1.261	1.206	848
Tegoed in andere deviezen	46	57	34	45	32	30	33	27
Deb. wegens termijnverk. v. dev. en goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelspapier op Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi	38	59	70	62	44	30	26	44
Voorsch. op overheidsf. en edele stoffen	7	23	24	45	—	—	—	31
Tegoed bij de diensten der Postchecks ...	11	13	12	6	31	13	8	18
Overheidseffecten (art. 6, § 1, litt. 3a der statuten) uitgegeven door Belg. Congo	—	—	—	100	100	—	—	—
Belgische overheidseff. uitgog. in Cong. fr.	4.436	4.436	4.436	4.436	4.436	3.993	3.993	3.993
Overheidsfondsen (art. 6, § 1, litt. 12 en 13 der Statuten)	535	554	542	513	526	505	502	534
Gebouwen, materieel, meubelen	120	124	137	138	140	146	151	148
Diversen	77	95	47	40	51	59	80	81
	18.072	17.969	18.282	18.221	17.911	17.374	17.324	16.634

PASSIVA								
Biljetten en metalen in omloop	4.556	4.512	4.785	4.724	4.687	4.628	4.567	4.536
Rekeningen-courant en div. crediteuren :								
Belgisch-Congo	4.842	5.316	4.884	4.889	5.581	5.872	5.955	6.036
Ruanda-Urundi	620	551	541	522	406	409	395	392
Diverse rekeningen-courant	2.976	3.397	3.732	4.181	3.605	3.403	3.873	3.560
Te betalen waarden	289	204	399	194	216	233	183	154
Totaal der verbintenissen op zicht	13.283	13.980	14.341	14.510	14.495	14.545	14.973	14.678
Verbintenissen in Belgische franken :								
Op zicht	649	683	847	836	731	644	518	760
Op termijn	2.705	1.990	1.970	1.847	1.677	1.340	1.075	630
Verbintenissen in buitenlandse deviezen :								
In omzetbare deviezen	899	762	649	533	413	269	164	8
In andere deviezen	7	8	13	6	6	12	7	6
Te leveren buitenlandse deviezen en goud	53	56	44	39	125	85	90	41
Diversen	286	300	228	260	274	289	307	242
Kapitaal	150	150	150	150	150	150	150	150
Reserve- en afschrijvingsfonds	40	40	40	40	40	40	40	119
	18.072	17.969	18.282	18.221	17.911	17.374	17.324	16.634

GELDOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN ¹

85⁴

(millioenen franken)

Einde maand	Ter beschikking van de Belgische economie									Dadelijk opeisbare rekening-tegoeden in Belgische franken van het buitenland
	Chartaalgeld			Giraalgeld				Geldvoorraad ter beschikking van de Belgische economie	pCt van het chartaalgeld in de totale geldvoorraad	
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Voorraad chartaalgeld *	Rekening-courantsaldi van de Nationale Bank van België *	Tegoed op Postrekening *	Dadelijk en op ten hoogste één maand opeisbare deposito's bij de banken en parastatale instell. *	Voorraad giraalgeld			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7) = (4) + (5) + (6)	(8) = (3) + (7)	(9) = (8) / (8)	(10)	
1953 Mei	5.490	97.802	101.930	570	20.154	49.469	70.193	172.123	59,2	7.464
1954 Maart	5.575	98.813	102.941	489	21.229	50.528	72.246	175.187	58,8	8.429
April	5.600	99.862	104.087	473	20.972	51.785	73.230	177.317	58,7	9.007
Mei	5.588	99.645	103.831	482	20.480	52.599	73.561	177.392	58,5	9.394
Juni	5.588	100.190	104.315	688	22.120	53.379	76.187	180.502	57,8	8.673
Juli	5.640	102.295	106.411	667	21.417	51.275	73.359	179.770	59,2	8.380
Augustus ...	5.574	101.489	105.641	629	20.969	51.934	73.532	179.173	59,0	7.639
September ...	5.535	101.162	105.198	516	20.666	52.415	73.597	178.795	58,8	7.855
October	5.501	101.617	105.684	496	20.853	53.966	75.315	180.999	58,4	7.778
November ...	5.429	100.476	104.369	495	21.686	52.001	74.182	178.551	58,4	7.941
December ...	5.387	102.679	106.661	567	22.280	52.732	75.579	182.240	58,5	7.783
1955 Januari	5.331	102.013	105.841	525	21.696	52.737	74.958	180.799	58,5	7.624
Februari ...	5.248	102.976	106.803	531	21.781	52.643	74.955	181.758	58,8	7.628
Maart	5.160	104.039	107.567	419	20.567	54.406	75.392	182.959	58,8	7.665
April	5.099	104.599	108.096	484	21.738	54.705	76.927	185.023	58,4	8.374
Mei	5.061	104.435	107.910	465	21.346	54.508	76.319	184.229	58,6	7.854

* Na aftrekking van de kasmiddelen van het bankwezen.

¹ Cf. Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, Decembern timer 1949, vol. II nr 6 : « Berekening van de geldvoorraad in de Belgische economie », blz. 337 en volgende.

SNELHEID VAN DE GIRALE GELDOMLOOP IN BELGIE

85⁵

Maand	Postrekeningen ¹	Maand	Dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken ²
1954 April	4,04	1954 Maart	1,86
Mei	3,92	April	1,78
Juni	3,61	Mei	1,71
Juli	3,97	Juni	1,84
Augustus	3,65	Juli	1,95
September	3,67	Augustus	1,70
October	4,06	September	1,78
November	3,93	October	1,81
December	3,94	November	1,89
1955 Januari	4,13	December	2,15
Februari	3,67	1955 Januari	1,90
Maart	3,66	Februari	1,75
April	3,94	Maart	1,93
Mei	3,75	April	1,96
Juni	3,64	Mei	1,88

¹ Zie tabel nr 30.

² Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting Octobertimer 1950, op blz. 222.

N. B. — De coëfficiënten van omloopsnelheid der postrekeningen en der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken kunnen niet met elkaar vergeleken worden daar zij niet op dezelfde grondslagen berekend worden. De coëfficiënten betreffende de bankrekeningen zijn nauwkeuriger.

II. — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

BANQUE DE FRANCE
(milliarden franse frank)

86¹

Posten	1954 9 December	1955 6 Januari	1955 10 Februari	1955 10 Maart	1955 7 April	1955 5 Mei	1955 9 Juni	1955 7 Juli
ACTIVA								
Goudvoorraad	201	201	201	201	201	201	201	201
Dad. opeisbare tegoeden in het buitenl. en tegoeden bij de Europese Betalingsunie	58	58	64	72	100	127	171	184
Deelmunten	16	13	12	11	11	12	14	15
Postrekeningen	31	35	27	32	25	26	36	34
Voorsch. a/h Fonds v. stab. der Wisselk. ¹	101	140	176	212	197	198	198	197
Verhandelbare Schatkistbon : Verplichting v.d. Staat betreffende het gouddeposito van de Nationale Bank van België ...	4	4	4	4	4	4	4	4
Renteloze leningen aan de Staat ²	50	50	50	50	50	50	50	50
Voorlopige buitengewone voorschotten a.d. Staat van 25-8-1940 tot 20-7-1944 ³ ...	426	426	426	426	426	426	426	426
Voorlopige voorschotten aan de Staat ⁴ ...	195	190	190	190	190	190	190	190
Bijzondere voorschotten aan de Staat ⁵	158	124	138	139	118	110	120	99
Discontoportefeuille	1.113	1.169	1.105	1.129	1.221	1.112	1.065	1.125
Gedisconteerde binnenlandse wissels ...	583	614	579	607	645	589	585	644
Gedisconteerde buitenlandse wissels ...	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Wissels door het « Office des Céréales » gewaARBORGd ⁶	52	49	45	37	33	29	23	17
Wissels ter mobilis. van halflange kred.	478	506	481	485	543	494	457	404
In het binnenl. aangek. verhandelb. pap. ⁷	205	223	196	155	152	197	192	231
Voorsch. met 30 d. loopt. op overheidsafsen	12	16	16	12	16	20	11	19
Voorschotten op effecten	8	9	9	9	9	10	8	9
Voorschotten op goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Bankgebouwen en -meubelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renten met bijzondere bestemming ⁸ ...	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wissels welke worden geïncasseerd	13	20	19	17	13	20	14	15
Diversen	49	48	48	48	48	48	47	46
Totaal	2.635	2.726	2.681	2.707	2.781	2.751	2.747	2.845

PASSIVA								
Dadelijk opeisbare verbintenissen :								
Bankbiljetten in omloop	2.452	2.541	2.502	2.534	2.601	2.566	2.549	2.645
Rekeningen-courant	114	117	113	110	120	121	131	134
Rekening-courant van de Schatkist	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Rekeningen-courant akkoorden voor economische samenwerking	3	4	0,1	4	7	11	12	11
Rekeningen-courant der Franse en buitenlandse banken en financiële instellingen	49	50	49	48	49	48	50	49
Andere rekeningen-courant en gelddeposito's; andere dadelijk opeisbare verplichtingen	62	63	64	58	64	62	69	74
Kapitaal	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Bij het kapitaal gevoegde winsten ⁹	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Wettelijke reserves van roerende goederen ⁹	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve van onroerende goederen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	69	68	66	63	60	64	67	66
Totaal	2.635	2.726	2.681	2.707	2.781	2.751	2.747	2.845

¹ Overeenkomst van 27 Juni 1949.

² Wet van 9 Juni 1857, overeenkomst van 29 Maart 1878, wet van 18 Juni 1878, verlengd, wetten van 17 November 1897, 29 December 1911, 20 December 1918 en 25 Juni 1928, overeenkomst van 12 November 1938, decreet van 12 November 1938, overeenkomst van 27 Maart 1947, wet van 29 Maart 1947.

³ Overeenkomsten van 25 Augustus, 29 October, 12 December, 30 December 1940, 20 Februari, 30 April, 10 Mei, 11 Juni, 11 September, 27 November, 26 December 1941, 5 Maart, 30 April, 11 Juni, 17 September, 19 November 1942, 21 Januari, 31 Maart, 8 Juli, 30 September, 16 December 1943, 23 Maart, 17 Mei en 20 Juli 1944.

⁴ Overeenkomst van 29 September 1938, goedgekeurd bij decreet van 1 September 1939, overeenkomst van 29 Februari 1940, goedgekeurd bij decreet van 29 Februari 1940, overeenkomst van 9 Juni 1940, goedgekeurd bij decreet van 9 Juni 1940, overeenkomst van 8 Juni 1944, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1944, overeenkomst van 24 Juni 1947, goedgekeurd bij de wet van 26 Juni 1947, overeenkomst van 25 September 1947, goedgekeurd bij decreet van 1 October 1947, overeenkomst van 22 Januari 1953, goedgekeurd bij de wet van 23 Januari 1953.

⁵ Overeenkomst van 11 Juni 1953, goedgekeurd bij de wet van dezelfde dag.

⁶ Wet van 15 Augustus 1936, decreet van 29 Juli 1939, wet van 19 Mei 1941.

⁷ Decreet van 17 Juni 1938.

⁸ Wet van 17 Mei 1884, decreten van 27 April en 2 Mei 1848, wet van 9 Juni 1857.

⁹ Wetten van 9 Juni 1857 en 17 November 1897.

BANK OF ENGLAND
(*millioenen £*)

86²

Posten	1954 8 December	1955 5 Januari	1955 9 Februari	1955 9 Maart	1955 6 April	1955 4 Mei	1955 8 Juni	1955 6 Juli
--------	--------------------	-------------------	--------------------	-----------------	-----------------	---------------	----------------	----------------

Issue department

ACTIVA

Rijkschuld	11	11	11	11	11	11	11	11
Andere overheidsfondsen	1.710	1.760	1.710	1.710	1.735	1.760	1.810	1.810
Andere effecten	1	1	1	1	1	1	1	1
Munten andere dan goudmunten	3	3	3	3	3	3	3	3
Bedrag der uitgifte van chartaalgeld	1.725	1.775	1.725	1.725	1.750	1.775	1.825	1.825
Gouden munten en baren	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	1.725	1.775	1.725	1.725	1.750	1.775	1.825	1.825

PASSIVA

Uitgegeven bankbiljetten :								
In omloop	1.703	1.731	1.659	1.678	1.723	1.742	1.778	1.795
Bij het banking department	22	44	66	47	27	33	47	30
	1.725	1.775	1.725	1.725	1.750	1.775	1.825	1.825

Banking department

ACTIVA

Overheidsfondsen	348	273	273	289	309	283	279	275
Andere effecten :								
Disconto en voorschotten	6	66	16	27	20	20	20	29
Effecten	15	15	15	16	14	14	14	16
Bankbiljetten	22	44	66	47	27	33	47	30
Munten	2	2	2	2	2	2	2	2
	393	400	372	381	372	352	362	352

PASSIVA

Kapitaal	15	15	15	15	15	15	15	15
Reserves	3	3	4	4	3	3	3	3
Overheidsdeposito's :								
Overheidsrekeningen (incl. Schatkist, Spaarbanken, Commissarissen van de Rijkschuld en de Dividendrekeningen)	12	19	15	15	12	22	10	19
Bijzondere rekening van de Schatkist ...	10	11	5	7	4	5	7	0,5
Andere deposito's :								
Banken	289	281	267	277	272	244	248	247
Andere rekeningen	64	71	66	63	66	63	79	68
	393	400	372	381	372	352	362	352

FEDERAL RESERVE BANKS ¹

86³

(millioenen \$)

Posten	1954 8 December	1955 5 Januari	1955 9 Februari	1955 9 Maart	1955 6 April	1955 4 Mei	1955 8 Juni	1955 6 Juli
ACTIVA								
Goudcertificaten	20.164	20.165	20.174	20.178	20.183	20.128	20.145	20.156
Fonds tot terugbetaling van F.R.-biljetten	865	867	861	853	851	855	846	835
Totaal reserves goudcertificaten	21.029	21.032	21.035	21.031	21.034	20.983	20.991	20.991
F.R.-biljetten van andere banken	143	215	213	206	178	197	179	157
Andere kasmiddelen	302	382	460	420	377	375	329	312
Disconto en voorschotten	345	358	335	488	707	720	391	599
Leningen aan het bedrijfsleven	1	1	1	1	1	1	1	—
Accepten rechtstreeks aangekocht	—	—	—	—	11	16	16	15
Accepten aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	—	—	—	—	2	—	—	—
Overheidsfondsen :								
Rechtstreeks aangekocht								
Wissels	2.167	2.117	1.181	883	883	943	893	1.123
Certificaten	6.600	13.882	13.882	9.960	9.960	9.960	8.274	8.274
Biljetten	13.029	6.037	6.037	9.959	9.960	9.959	11.646	11.646
Obligaties	3.092	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802
Totaal rechtstreeks aangekocht ...	24.888	24.838	23.902	23.604	23.605	23.664	23.615	23.845
Aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	—	—	114	—	40	118	—	4
Totaal der nationale overheidsfondsen ...	24.888	24.838	24.016	23.604	23.645	23.782	23.615	23.849
Totaal der leningen en overheidsfondsen	25.234	25.197	24.352	24.098	24.366	24.519	24.023	24.463
Tegoeden op buitenlandse banken	—	—	—	—	—	—	—	—
Niet-geïnde kasmiddelen	3.568	4.149	3.635	3.715	3.686	3.982	3.811	3.941
Onroerende goederen	55	55	55	56	56	56	57	57
Andere tegoeden	214	142	177	140	131	157	170	149
Totaal activa	50.545	51.172	49.927	49.661	49.828	50.269	49.560	50.070

OPEISBAAR

F.R.-bankbiljetten in omloop	26.297	26.179	25.613	25.588	25.591	25.486	25.709	26.018
Deposito's :								
Aangesloten banken — reserve reken. .	19.072	19.566	18.838	18.521	18.791	19.123	18.483	18.475
U.S. Schatkist — algemene rekening .	350	222	307	500	443	458	289	468
Buitenlandse	358	563	471	392	351	357	402	383
Andere	380	401	457	417	445	435	393	451
Totaal deposito's	20.160	20.752	20.073	19.830	20.030	20.373	19.567	19.777
Niet onmiddellijk beschikbare kasmiddelen	2.943	3.139	3.113	3.094	3.041	3.276	3.122	3.098
Andere verplichtingen en dividenden	22	14	14	14	16	18	20	14
Totaal opeisbaar ...	49.422	50.084	48.813	48.526	48.678	49.153	48.418	48.907

KAPITAALREKENINGEN

Volstort kapitaal	284	288	291	294	291	292	294	296
Overschot (sectie 7)	625	661	661	661	661	661	661	661
Overschot (sectie 13b)	27	28	28	28	28	28	28	27
Andere kapitaalrekeningen	187	111	134	152	170	135	159	179
Totaal passiva	50.545	51.172	49.927	49.661	49.828	50.269	49.560	50.070
Eventuele verplichtingen wegens accepten voor buitenl. correspondent. aangekocht	20	19	24	29	29	28	27	25
Verpl. wegens len. a/h. part. bedrijfsleven	2	1	3	3	4	3	4	3
Verhouding der reserves goudcertificaten tot de deposito's en de F.R.-bankbilj.	45,3 %	44,8 %	46,0 %	46,3 %	46,1 %	45,8 %	46,4 %	45,8 %

¹ Algemene staat van de twaalf federal reserve banken.

NEDERLANDSCHE BANK

86⁴

(millioenen gulden)

Posten	1954 6 December	1955 10 Januari	1955 7 Februari	1955 7 Maart	1955 4 April	1955 9 Mei	1955 6 Juni	1955 4 Juli
ACTIVA								
Wissels, promessen en schuldbr. in disc. ¹	—	—	—	—	—	—	—	—
Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven, door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 ^o , van de Bankwet 1948)	—	—	—	—	—	—	—	—
Schatkistpapier, door de Bank overgen. v. de Staat ingev. overeenk. v. 26-2-1947	335	385	385	385	501	501	501	454
Voorschotten in rekening-courant op onderpand (incl. beleningen)	30	39	29	41	29	99	33	30
op effecten, enz. ²	27	36	26	39	27	97	32	29
op goederen en celen	3	3	3	2	2	2	1	1
Voorschotten aan het Rijk (art. 20 van de Bankwet 1948)	—	—	—	—	—	—	—	—
Boekvordering op de Staat ingevolge overeenkomst van 26-2-1947	400	300	300	300	300	300	300	300
Munt en muntmateriaal	3.035	3.032	3.030	3.031	3.039	3.051	3.068	3.071
Gouden munt en gouden muntmateriaal	3.015	3.014	3.015	3.015	3.023	3.031	3.046	3.046
Zilveren munt, enz.	20	18	15	16	16	20	22	25
Vorderingen en geldswaardige papieren luidende in buitenlandse geldsoorten ...	1.500	1.619	1.509	1.585	1.570	1.567	1.575	1.548
Buitenlandse betaalmiddelen	1	2	1	2	1	1	1	7
Vorderingen in guldens voortvloeiende uit betalingsaccorden	243	236	228	192	214	215	222	204
Belegging van kapitaal, reserves, pensioenfondsen en voorzieningsfondsen	187	187	188	188	188	192	192	149
Gebouwen en inventaris	1	1	1	1	1	1	1	1
Diverse rekeningen	38	40	46	46	49	28	29	32
	5.770	5.841	5.717	5.771	5.892	5.955	5.922	5.796
PASSIVA								
Kapitaal	20	20	20	20	20	20	20	20
Reservefondsen	25	25	25	25	25	26	26	26
Bijzondere reserves	101	101	101	101	101	103	103	103
Pensioenfondsen	40	40	40	40	40	45	45	—
Voorzieningsfonds personeel in tijdelijken dienst	1	1	1	2	2	2	2	2
Bankbiljetten in omloop (oude uitgiften)	29	28	28	28	28	28	28	28
Bankbiljetten in omloop (nieuwe uitg.)	3.462	3.514	3.462	3.523	3.599	3.611	3.626	3.695
Bankassignaties in omloop	—	—	—	—	—	—	—	7
Rekening-courant saldo's	1.927	1.945	1.864	1.854	1.930	1.989	1.947	1.794
's Rijks Schatkist	560	548	671	614	604	736	630	522
's Rijks Schatkist, bijzondere rekening	646	650	653	653	653	612	611	534
Saldo's van banken in Nederland	586	613	408	435	496	504	581	590
Saldo's voortvloeiende uit betalingsacc.	41	31	36	52	96	61	55	67
Andere saldo's van niet-ingezetenen ...	17	21	23	23	23	23	21	21
Andere saldo's	77	82	73	77	58	53	49	60
Saldo's luidende in buitenl. geldsoorten	116	115	113	113	91	97	90	82
Diverse rekeningen	49	52	63	65	56	34	35	39
	5.770	5.841	5.717	5.771	5.892	5.955	5.922	5.796
¹ Waarvan schatkistpapier (rechtstreeks door de Bank in disconto genomen)	—	—	—	—	—	—	—	—
² Waarvan aan Indonesië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad nr 99)	21	21	21	21	21	21	21	21
N. B. — Totaal aan Nederlands schatkistpapier, waarin gulden saldo's voortvloeiende uit betalingsaccorden zijn belegd	17	17	17	17	17	17	17	57
— Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte muntb'ij.	158	158	155	156	158	162	163	163

SVERIGES RIKSBANK
(*millioenen Kr.*)

86⁵

Posten	1954 30 November	1954 31 December	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei	1955 30 Juni
ACTIVA								
Gouden munten en -baren	543	584	584	584	584	569	580	581
Meerwaarde van het goud	731	786	786	786	786	766	781	784
Buitenlandse overheidsfondsen *	597	485	410	417	452	449	454	470
Buitenlandse wissels *	97	126	119	109	81	71	73	76
Netto-vorderingen op buitenlandse banken en bankiers *	579	493	511	447	390	338	322	370
Andere buitenlandse tegoeden	1	1	1	1	1	1	1	1
Zweedse schatkistwissels en -obligaties *	2.699	3.267	2.997	2.953	2.777	2.939	2.783	2.859
Binnenlandse wissels *	17	16	16	15	15	16	16	15
Leningen op onderpand *	34	65	14	44	185	237	303	422
Voorschotten in rekening-courant *	21	18	0,1	0,1	3	—	7	5
Leningen op afbetaling	55	55	55	55	55	55	54	54
Pensioenfonds gedeponoord bij het Bestuur der Overheidsschuld	7	7	7	7	7	7	7	7
Munten (andere dan gouden)	19	15	18	20	23	24	27	28
Binnenlandse cheques en bankwissels ...	7	10	11	6	41	5	5	10
Andere binnenlandse activa	27	55	48	50	39	36	38	33
Aandeel van Zweden in het I.M.F.	517	517	517	517	517	517	517	517
Aandeel van Zweden in het kapitaal van de I.B.H.O., volstort gedeelte	103	103	103	103	103	103	103	103
Totaal.....	6.054	6.603	6.197	6.114	6.059	6.133	6.071	6.335
PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop ¹	4.738	5.087	4.855	4.793	4.755	4.857	4.792	4.923
Bankwissels	2	4	2	1	4	3	4	3
Rekening-courant saldi	242	441	265	247	225	205	207	330
<i>Staatsinstellingen</i>	213	289	123	144	130	100	105	183
<i>Handelsbanken</i>	25	150	137	101	93	101	99	142
<i>Andere depositohouders</i>	4	2	5	2	2	4	3	5
Deposito's	100	98	98	98	98	98	97	96
Koersverschilrekening	302	302	303	303	303	339	339	339
Andere verplichtingen	57	59	11	9	11	20	23	35
Kapitaal	50	50	50	50	50	50	50	50
Fonds voor leningen op afbetaling	65	65	65	65	65	65	65	65
Reservfonds	20	20	20	20	20	20	20	20
Pensioenfonds	7	7	7	7	7	7	7	7
Overgedragen winsten	1	1	1	1	1	0,3	0,3	0,3
Winst voor 1954	—	—	51	51	51	—	—	—
Internationaal Monetair Fonds	388	388	388	388	388	388	388	388
Internationale Bank voor Herstel en Ont- wikkeling	82	81	81	81	81	81	79	79
Totaal.....	6.054	6.603	6.197	6.114	6.059	6.133	6.071	6.335

N. B. De bijkomende dekking der bankbiljetten (artikel 10 van de wet op de Riksbank) omvat de met een * aangeduide activa-rubrieken.
¹ Het maximum-bedrag der uitgifte van chartaalgeld krachtens de wet nr 326 van 4 Juni 1954 bedraagt 5.500 millioenen Kr.

BANCA D'ITALIA
(miliarden lire)

86⁶

Posten	1954 30 October	1954 30 November	1954 31 December	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei
ACTIVA								
Goudvoorraad	4	4	4	4	4	4	4	4
Goud in het buitenland, door de Staat verschuldigd	2	2	2	2	2	2	2	2
Kas ¹	9	7	7	7	6	6	6	6
Discontoportefeuille	286	284	327	313	307	283	270	264
Wissels ter incasso	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Voorschotten op effecten en op goederen en rekening-courantsaldi	93	86	94	82	128	95	124	104
Deviezen in het buitenland	82	80	72	74	74	69	66	68
Effecten uitgegeven of gewaarborgd door de Staat	31	33	49	49	48	49	47	47
Onroerende goederen	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse debiteuren	700	705	695	698	711	694	688	698
Diverse vorderingen	4	4	4	4	4	4	4	4
Voorlopige voorschotten aan de Staat ...	77	77	77	77	77	77	77	77
Buitengewone voorschotten aan de Staat	343	343	343	343	343	343	343	343
Uitgiften door de geallieerde militaire overheid of voor hun rekening	145	145	145	145	145	145	145	145
Rekening-courant der Schatkist ²	71	81	97	69	25	78	48	75
Beleggingen in effecten voor rekening van de Schatkist	291	296	296	300	300	313	303	315
Diverse diensten voor rekening van de Staat	7	13	18	20	16	16	13	16
Diverse uitgaven	19	20	25	1	2	4	5	6
Totaal activa.....	2.164	2.180	2.255	2.188	2.192	2.182	2.145	2.174
PASSIVA								
Biljettenomloop	1.403	1.403	1.538	1.444	1.436	1.434	1.422	1.421
Chèques en andere schulden op zicht ³ ...	12	14	17	13	13	15	14	17
Rekeningen-courant op zicht	44	42	63	39	43	46	47	48
Rekeningen-courant op termijn en ver- plichte reserves der banken	532	537	448	513	514	502	483	503
Diverse crediteuren	112	119	124	134	139	131	122	127
Rekeningen-courant van de Openbare Schatkist :								
gewone	—	—	—	—	—	—	—	—
bijzondere	—	—	—	—	—	—	—	—
Rekeningen-courant der akkoorden voor economische samenwerking	39	42	37	42	43	48	50	50
Kapitaal	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Gewoon reservefonds	1	1	1	1	1	1	1	1
Buitengewoon reservefonds	1	1	1	1	1	1	1	1
Winsten van het lopende dienstjaar	20	21	26	1	2	4	5	6
Totaal passiva en eigen middelen...	2.164	2.180	2.255	2.188	2.192	2.182	2.145	2.174
Deponenten van effecten en waarden (orderekening)	3.244	3.211	3.219	3.079	2.997	2.870	2.766	2.923
Gedane disconteringen	33	102	181	36	33	90	123	36
Gedane voorschotten	336	274	428	237	338	314	373	295
Contantverrichtingen door de Verreke- ningskamers vereffend	5.308	4.644	5.849	5.473	5.259	5.382	5.224	4.961
¹ Omvat de biljetten en munten voor rekening van de Schatkist	5	5	4	5	5	5	5	5
² Saldo van het speciaal fonds	2	2	2	2	2	2	2	2
³ Omvat waarden en assignaties	11	12	14	12	11	13	12	14

BANK DEUTSCHER LÄNDER

(millioenen D.M.)

867

Posten	1954 7 December	1955 7 Januari	1955 7 Februari	1955 7 Maart	1955 7 April	1955 7 Mei	1955 7 Juni	1955 7 Juli
ACTIVA								
Goud	2.568	2.625	2.752	2.983	2.998	3.061	3.106	3.195
Tegoeden bij buitenlandse banken	7.612	7.696	7.815	7.666	7.619	7.651	7.999	8.120
Vreemde deviezen, buitenlandse wissels en cheques	745	930	903	922	951	937	779	727
Tegoeden in postrekening	70	87	66	60	63	63	75	80
Binnenlandse wissels	967	1.237	842	759	873	691	737	872
Schatkistwissels en renteloze Schatkist- bons der Staatsbesturen	5	49	—	115	15	—	18	—
Duitse tekenmunten	59	79	89	85	65	69	66	61
Leningen tegen compensatievorderingen .	37	23	32	29	23	22	35	48
Voorschotten en kredieten op korte termijn	139	136	190	141	330	179	116	171
Effecten	43	47	47	47	43	35	23	23
Vorderingen op de overheid	1.743	1.312	1.266	1.320	1.892	2.006	1.528	1.528
a) compensatievorderingen	1.121	690	644	698	1.270	1.384	906	906
b) renteloze obligaties	622	622	622	622	622	622	622	622
Kredieten aan de Staat wegens deelne- ming aan het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank	391	391	391	391	391	391	391	391
Andere activa	256	89	77	79	112	115	113	116
	14.635	14.701	14.470	14.597	15.375	15.220	14.986	15.332

PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop	11.889	11.792	11.462	11.784	12.138	12.016	11.928	12.314
Deposito's :								
a) der Ländeszentralbanken	605	892	962	776	762	1.099	1.095	589
b) der Staatsbesturen	367	322	318	311	432	497	478	941
<i>tegenwaarderekeningen van de Staat</i>	347	306	300	292	299	324	301	294
<i>andere tegoeden</i>	20	16	18	19	133	173	177	647
c) geallieerde overheid	485	484	488	475	472	344	362	338
d) andere	136	147	162	119	406	176	96	88
Verplichtingen uit transacties met het buitenland	341	419	429	477	492	446	407	383
Andere passiva	490	323	327	333	351	300	278	337
a) reserves	193	179	179	179	179	211	210	181
b) andere	297	144	148	154	172	89	68	156
Maatschappelijk kapitaal	100	100	100	100	100	100	100	100
Wettelijke en andere reserves	222	222	222	222	222	242	242	242
	14.635	14.701	14.470	14.597	15.375	15.220	14.986	15.332

BANQUE NATIONALE SUISSE

(millioenen Zwitserse franken)

 86⁸

Posten	1954 7 December	1955 7 Januari	1955 7 Februari	1955 7 Maart	1955 7 April	1955 7 Mei	1955 7 Juni	1955 7 Juli
ACTIVA								
Goudvoorraad	6.321	6.323	6.298	6.268	6.257	6.184	6.150	6.200
Deviezen	479	575	585	575	561	570	628	725
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	479	575	585	575	561	570	628	725
<i>andere</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Binnenlandse wissels	86	96	87	83	81	80	83	101
<i>Wissels</i>	86	94	87	83	81	80	83	100
<i>Schatkistb. v. het Zwits. Eedgenootsch.</i>	—	2	—	—	—	—	—	1
Voorschotten op onderpand	35	36	21	21	34	35	33	64
Effecten	49	46	47	47	46	46	46	46
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	—	—	1	1	—	—	—	—
<i>andere</i>	49	46	46	46	46	46	46	46
Binnenlandse correspondenten	10	8	7	9	10	11	12	15
Andere actiefposten	35	35	28	27	25	27	29	29
Totaal.....	7.015	7.119	7.073	7.030	7.014	6.953	6.981	7.180

PASSIVA

Eigen middelen	46	46	46	46	47	47	47	47
Bankbiljetten in omloop	5.096	5.210	4.944	4.970	5.027	4.984	4.976	5.039
Andere dadelijk opvraagbare verbinteniss.	1.714	1.701	1.931	1.861	1.791	1.774	1.805	1.937
<i>Girorekeningen van handels- en industriële banken</i>	1.178	1.252	1.483	1.416	1.276	1.166	1.191	1.314
<i>Andere dadelijk opvraagbare verbintenissen</i>	536	449	448	445	515	608	614	623
Andere passiefposten	159	162	152	153	149	148	153	157
Totaal.....	7.015	7.119	7.073	7.030	7.014	6.953	6.981	7.180

DISCONTOVOET DER VOORNAAMSTE CIRCULATIEBANKEN

(op 30 Juni 1955)

(in pCt vanaf de aangeduide datum)

 86⁹

België	29 October 1953	2,75 ¹	Nederland	7 April 1953	2,50
Belg. Congo en Ruanda-Urundi	6 April 1953	3,50 ²	Noorwegen	14 Februari 1955	3,50
Canada	14 Februari 1955	1,50	Oostenrijk	20 Mei 1955	4,50
Denemarken	25 Mei 1955	6,—	Portugal	12 Januari 1944	2,50
Duitsland	20 Mei 1954	3,—	Spanje	1 Juli 1954	3,75
Finland	1 Decemb. 1954	5,—	Turkije	28 Juni 1955	4,50
Frankrijk	2 Decemb. 1954	3,—	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York) ...	15 April 1955	1,75
Griekenland	1 Januari 1955	9,—	Zweden	19 April 1955	3,75
Groot-Brittannië	24 Februari 1955	4,50	Zwitserland	26 Novemb. 1936	1,50
Ierland	25 Mei 1954	3,—			
Italië	6 April 1950	4,—			

¹ Discontovoet der bij een bank gedomicilleerde accepten en warrants. Voor de andere discontovosten, zie tabel 2.

² Discontovoet der bij een bank gedomicilleerde accepten.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL 1

87

Staten in duizenden Zwitserse goudfranken
[eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)]

ACTIVA	30 April 1955		31 Mei 1955		30 Juni 1955		PASSIVA		30 April 1955		31 Mei 1955		30 Juni 1955	
		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt
I. Gouden baren en munten	625.541	33,7	632.646	35,8	703.228	40,8	I. Kapitaal :							
II. Kasmiddelen en banktegoeden op zicht	63.953	3,4	91.423	5,2	49.485	2,9	Aandelen waarvan 25 pCt gestort	125.000	6,7	125.000	7,1	125.000	7,2	
III. Herdiscontopapier :	502.935		383.583		367.196		II. Reserves :	20.718	1,1	20.718	1,2	20.949	1,2	
1. Handelswissels en bankaccepten	43.918	2,4	41.651	2,3	39.235	2,3	1. Wettelijke Reserve	7.375		7.375		7.606		
2. Schatkistpapier	459.017	24,7	341.932	19,3	327.961	19,0	2. Algemeen Reservefonds	13.343		13.343		13.343		
IV. Diverse wissels mobiliseerbaar op aanvraag	110.742	6,0	113.644	6,4	113.665	6,6	III. Kortl. en dad. opvr. dep. (goud) :	453.144		453.161		453.155		
V. Termijngelden, voorschotten en deposito's :	187.672		209.168		169.181		1. Circulatiebanken voor eig. rek. :							
1. op ten hoogste 3 maanden	112.101	6,0	112.194	6,3	87.497	5,1	a) van 3 tot 6 maanden	—	—	—	—	13.779	0,8	
2. van 3 tot 6 maanden	—	—	—	—	—	—	b) op ten hoogste 3 maanden ...	65.438	3,5	65.446	3,7	51.654	3,0	
3. van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—	c) dadelijk opvraagbaar	382.175	20,6	382.184	21,6	382.191	22,2	
4. van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	6.442	0,4	2. Andere depos. : dad. opvraagb.	5.531	0,3	5.531	0,3	5.531	0,3	
5. op meer dan één jaar	75.571	4,1	96.974	5,5	75.242	4,4	IV. Kortl. en dad. opvraagb. depos. :	1.117.603		1.027.521		982.014		
VI. Effecten en diverse beleggingen :	297.923		268.418		251.073		(geld) :							
1. Schatkistpapier :							1. Circulatiebanken voor eig. rek. :							
a) op ten hoogste 3 maanden ...	122.981	6,6	100.870	5,7	87.647	5,1	a) op meer dan één jaar	53.361	2,9	89.171	5,0	75.508	4,4	
b) van 3 tot 6 maanden	28.203	1,5	28.282	1,6	15.343	0,9	b) van 9 tot 12 maanden	1.428	0,1	1.430	0,1	13.248	0,8	
c) van 6 tot 9 maanden	15.518	0,8	15.566	0,9	—	—	c) van 6 tot 9 maanden	49.197	2,6	31.318	1,8	1.432	0,1	
d) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	15.343	0,9	d) van 3 tot 6 maanden	46.412	2,5	64.428	3,7	59.939	3,5	
e) op meer dan één jaar	31.438	1,7	31.623	1,8	30.708	1,8	e) op ten hoogste 3 maanden ...	867.420	46,7	716.851	40,5	724.657	42,0	
2. Ander papier en div. belegg. :							f) dadelijk opvraagbaar	63.232	3,4	98.459	5,6	84.637	4,9	
a) op ten hoogste 3 maanden ...	96.880	5,2	75.173	4,2	85.027	4,9	2. Circulatiebanken andere dep. :							
b) van 3 tot 6 maanden	357	0,0	—	—	1.071	0,0	a) op ten hoogste 3 maanden ...	—	—	—	—	—	—	
c) van 6 tot 9 maanden	1.082	0,1	1.085	0,1	—	—	b) dadelijk opvraagbaar	—	—	—	—	—	—	
d) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	3. Andere depositanten :							
e) met meer dan één jaar loopt.	1.464	0,1	15.819	0,9	15.934	0,9	a) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	
VII. Diverse activa	560	0,0	1.044	0,1	1.466	0,1	b) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	
VIII. Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. v. Den Haag van 1930 voor belegg. in Duitsland	68.291	3,7	68.291	3,9	68.291	3,9	c) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—	
Totaal activa...	1.857.617	100,0	1.768.217	100,0	1.723.585	100,0	d) van 3 tot 6 maanden	—	—	—	—	—	—	
							e) op ten hoogste 3 maanden ...	16.453	0,9	9.316	0,5	4.407	0,3	
							f) dadelijk opvraagbaar	20.100	1,1	16.549	0,9	18.186	1,1	
							V. Diversen	19.300	1,0	12.450	0,7	13.258	0,8	
							VI. Betaalbaar dividend op 1 Juli 1955	—	—	—	—	4.274	0,2	
							VII. Verlies- en Winstrekening :	3.803	0,2	8.418	0,5	3.987	0,2	
							Overdr. v. h. boekj. afgesl. 31-3-54	3.803	—	3.803	—	—	—	
							Winst v. h. boekj. afgesl. 31-3-55	—	—	4.615	—	—	—	
							Overdracht	—	—	—	—	3.987	0,2	
							VIII. Fonds voor eventuele lasten	118.049	6,4	120.949	6,8	120.948	7,0	
Totaal passiva...	1.857.617	100,0	1.768.217	100,0	1.723.585	100,0								

Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :

In Duitsland belegde gelden : (zie noot 2)						Deposito's op lange termijn :				
1. Vord. op de Reichsbank en de Golddiskontbank; wissels v. de Golddiskontbank en v. het best. der Spoorw.; bons van het best. van het Postwezen (vervallen) .	221.019		221.019		221.019	1. Deposito's van de Regeringen schuldeisers op rekening van de Annuiteiten-Trust (zie noot 3)	152.606		152.606	152.606
2. Schatkistwissels en -bons van de Duitse Regering (vervallen) ...	76.181		76.181		76.181	2. Deposito van de Duitse Regering	76.303		76.303	76.303
Totaal...	297.200		297.200		297.200	Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. (zie hierboven)	68.291		68.291	68.291
						Totaal...	297.200		297.200	297.200

Noot 1. — Zijn in deze staat niet begrepen, het « earmarked » goud en de waarden die voor rekening der circulatiebanken en andere depositanten worden bewaard. Zijn hierin niet begrepen de gelden en waarden aangehouden door de Bank in hoedanigheid van Agent van de Europese Organisatie van Economische Samenwerking (Europese Betalingsunie), van Overeengekomen Derde luidens het contract van inpandgeving afgesloten met het Hoge Gezagsorgaan van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, alsook van lasthebber-trustees of financieel Agent voor internationale leningen.

Noot 2. — Luidens een Overeenkomst van 9 Januari 1953, afgesloten tussen de regering van de Duitse Bondsrepubliek en de Bank, en die deel uitmaakt van het Akkoord over de Duitse buitenlandse schulden van 27 Februari 1953, werd overeengekomen dat de Bank niet vóór 1 April 1966 de terugbetaling zou eisen van de Duitse Bondsrepubliek, die hierboven aangegeven zijn, met inbegrip van de desbetreffende achterstallige interesten per 31 December 1952.

Noot 3. — Op het totaal der deposito's van de Regeringen, die een vordering bezitten in de Rekening van de Annuiteiten-Trust, gelijkwaardig aan 152.606.250,— Zwitserse goudfranken, ontving de Bank van de Regeringen wier deposito's gelijk zijn aan de tegenwaarde van 149.920.380,— Zwitserse goudfranken, bevestiging dat zij haar niet uit hoofde van deze deposito's de transfer mogen vresen van hogere bedragen dan die waarvan zij zelf de terugbetaling en de overmaking door Duitsland in de door de Bank erkende munten zal kunnen verkrijgen.

IV. — EUROPESE BETALINGSUNIE

88¹

Samenvattende tabel van de stand bij het begin der verrichtingen en bij het einde van elke verrekeningsperiode in miljoenen rekeneenheden — iedere eenheid is gelijk aan 0,88867088 gram fijn goud

ACTIVA	Begin der verricht. 1-7-1950	Na de verrichtingen voor elke verrekeningsperiode									
		Juni 1951	Dec. 1951	Juni ² 1952	Dec. 1952	Juni 1953	Dec. 1953	Juni 1954	Dec. 1954	Mei 1955	
I. Beschikbare middelen.											
a) Bedrag verschuld. door de reg. der V.S.A. (\$)	350,0	286,1	111,9	123,3	123,3	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5
b) Goud in staven	—	—	100,3	149,5	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0
c) Saldo in rekening-courant (dollars)	—	65,9	4,6	78,4	96,7	17,1	20,1	174,7	46,2	54,2	86,2
d) Schatkistpapier V.S.A. aan kostende prijs ...	—	—	—	—	—	142,6	177,9	92,4	100,2	86,2	—
II. Nog uitstaande aanvangsdebetsaldi toegekend voor het boekjaar eindigende 30-6-51.	350,0	352,0	216,8	351,2	373,0	436,2	474,5	543,6	422,9	416,9	—
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	44,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zweden	21,2	21,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verenigd-Koninkrijk	150,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	215,3	21,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Door Denemarken verschuldigde goudstorting die werd verdaagd kracht. het besluit van 30-6-1952	—	—	—	1,9	2,6	—	—	—	—	—	—
IV. Bijzonder aan Turkije verstrekt cred. (19-9-50)	—	—	—	—	3,4	—	—	—	—	—	—
V. Aan verdragsl. part. verstrekte len. (19-9-1950) .											
Denemarken	—	61,1	38,5	27,0	29,7	40,4	62,5	97,6	97,4	109,4	—
Duitsland	—	182,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frankrijk	—	—	168,0	270,6	312,0	312,0	312,0	312,0	241,4	150,9	—
IJsland	—	—	—	1,8	1,6	1,8	3,4	5,6	4,5	4,5	—
Italië	—	—	—	—	—	12,0	83,9	122,3	116,9	177,8 ³	—
Nederland	—	175,6	23,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	—	20,0	9,7	—	16,5	49,7	79,8	89,2	98,6	104,6	—
Verenigd-Koninkrijk	—	—	539,2	636,0	589,6	530,3	559,4	485,4	343,4	268,1	—
Zweden	—	44,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turkije	—	28,2	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	—
Portugal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,2
	—	511,7	808,5	965,4	979,4	976,2	1131,0	1142,1	932,2	845,5	—
VI. Leningen verstrekt aan de lidstaten als aanvangs-creditsaldi, toegekend bij wijze van lening ¹											
Noorwegen	—	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	—
Turkije	—	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	—
	—	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	—
VII. Diversen	—	0,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	565,3	920,3	1060,3	1353,5	1393,4	1447,4	1640,5	1720,7	1390,1	1297,4	—
PASSIVA											
I. Werkkapitaal	286,3	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	—
II. Nog uitstaande aanvangscreditsaldi toegekend als schenkingen voor het boekj. eindigend 30-6-1951.											
Oostenrijk	80,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Griekenland	115,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IJsland	4,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	30,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	279,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50).											
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	147,4	201,3	201,3	201,3	201,3	201,3	201,3	148,3	158,0	—
Duitsland	—	—	43,3	205,5	239,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	—
Oostenrijk	—	—	—	—	15,1	19,3	42,0	42,0	42,0	5,9	—
Frankrijk	—	149,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Italië	—	12,1	123,0	123,0	94,2	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	—	—	—	0,6	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	—	—	—	153,1	183,7	213,0	213,0	206,7	181,2	189,4	—
Portugal	—	36,5	42,0	42,0	38,8	38,5	33,5	29,6	6,5	—	—
Zweden	—	—	111,7	141,7	133,2	121,3	136,6	104,7	40,3	5,5	—
Zwitserland	—	11,1	96,0	110,3	117,8	150,0	150,0	150,0	150,0	128,3	—
Verenigd-Koninkrijk	—	292,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	648,7	617,3	977,5	1023,1	1043,4	1076,4	1034,3	868,3	787,1	—
IV. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50)⁴											
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	—	140,0	42,6	47,1	34,7	34,8	15,7	—	—	—
Duitsland	—	—	—	—	—	38,7	160,6	303,8	197,9	205,4	—
Oostenrijk	—	—	—	—	—	—	13,6	30,8	2,0	—	—
Italië	—	—	16,3	1,9	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	—	—	—	—	—	—	7,6	—	—	—	—
Portugal	—	—	14,9	9,0	—	11,5	—	—	—	—	—
Zwitserland	—	—	—	—	—	4,1	32,5	31,3	17,6	—	—
	—	—	171,2	53,5	47,1	89,0	249,1	381,6	217,5	205,4	—
V. Bijz. credit toegest. door B.L.E.U. (19-9-50).	—	—	—	50,0	50,0	40,0	40,0	30,0	30,0	30,0	—
VI. Diversen	—	—	0,2	0,9	1,6	3,4	3,4	3,2	2,7	3,3	—
	565,3	920,3	1060,3	1353,5	1393,4	1447,4	1640,5	1720,7	1390,1	1297,4	—

N. B. — De rente der verstrekte of ontvangen leningen komen in bovenstaande staten voor. — ¹ De regering van de Verenigde Staten van Amerika heeft aan Noorwegen een aanvangscreditsaldo van 10 miljoen rekeneenheden en aan Turkije een aanvangscreditsaldo van 25 miljoen rekeneenheden toegekend, als lening vanwege de Unie, krachtens artikel 10 van de overeenkomst van 19 September 1950. — ² Na uitvoering der aanpassingen overeenkomstig de besluiten van de Raad der E.O.E.S. van 30 Juni 1952. — ³ Inbegrepen een krediet van 54,8 miljoenen rekeneenheden, aan Italië toegestaan, ingevolge artikel 18(a) van 19 September 1950. — ⁴ Buiten quotum.

AFREKENING VAN DE POSITIE DER DEELNEMENDE LANDEN MET DE UNIE

88¹

1 Juli 1950 tot 31 Mei 1955
(miljoenen rekeneenheden)

A — BRUTO-POSITIE EN NETTO CUMULATIEVE POSITIE					B — CUMULATIEVE VERREKENINGSPOSITIE					
Lidstaten (en hun geldzones)	Bruto-positie		Interessen Netto betaald (—) of ontvangen (+) bedrag door de lidstaat	Netto cumulatieve positie op 31 Mei 1955 overschot (+) of tekort (—) (b+c+d) 1	Cumulatieve verrekenings- positie na uitvoering der verrichtingen betreffende de maand April 1955 overschot (+) of tekort (—)	Verrichtingen over Mei 1955		Cumulatieve verrekenings- positie na uitvoering der verrichtingen betreffende de maand Mei 1955 overschot (+) of tekort (—) van de lidstaat (f+g+h) 3	Quota	« Rallonges » (betalings- faciliteiten boven debetquotum (D) of credit (C) s
	Overschotten (+)	Tekorten (—)				Wijzigingen voortvloeiend uit de bilaterale stortingen uitgevoerd voor de maand Mei 1955 (gelijk aan tweemaal het terugbetaalde krediet) 2	Verrekenings- overschot (+) of -tekort (—) over Mei 1955			
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
Oostenrijk	342,3	430,8	+ 2,4	— 86,1	+ 23,8	— 0,2	— 11,8	+ 11,8	84,0	{ 32,6 C* 70,0 C
België-Luxemburg	1.534,8	798,6	+ 23,2	+ 759,4	+ 313,6	— 3,1	+ 5,4	+ 316,0	432,0 ⁴	125,0 C
Denemarken	565,8	777,6	— 5,3	— 217,1	— 219,4	+ 0,7	— 11,6	— 230,3	234,0	18,2 D
Frankrijk	1.066,6	1.948,8	— 22,1	— 904,2	— 305,9	+ 4,1	nihil	— 301,8 ⁷	624,0	45,5 D
Duitsland	2.488,5	1.165,6	+ 21,8	+ 1.344,7	+ 976,4	— 1,7	+ 36,0	+ 1.010,7	600,0	{ 313,6 C* 450,0 C
Griekenland	106,5	429,0	+ 0,0	— 322,5	— 56,1	—	+ 2,4	— 53,7	54,0 ⁴	—
IJsland	7,0	30,4	— 0,2	— 23,7	— 8,6	+ 0,1	— 0,5	— 9,0	18,0	1,6 D
Italië	759,0	1.236,0	+ 0,7	— 476,3	— 335,5	—	— 20,1	— 355,6	246,0	164,0 D
Nederland	1.422,6	1.021,1	+ 10,3	+ 411,8	+ 375,4	— 2,0	+ 5,4	+ 378,8	426,0	100,0 C
Noorwegen	442,0	686,1	— 5,0	— 249,1	— 211,5	+ 0,9	+ 1,4	— 209,2	240,0	14,8 D
Portugal	246,9	252,8	+ 3,6	— 2,3	— 7,3	—	— 7,6	— 14,9	84,0	—
Zweden	795,4	764,7	+ 8,3	+ 39,0	+ 19,7	— 1,5	— 7,3	+ 11,0	312,0	—
Zwitserland	828,5	483,6	+ 11,6	+ 356,5	+ 275,0	— 1,4	— 16,8	+ 256,7	300,0	125,0 C
Turkije	274,3	611,7	— 5,6	— 343,0	— 255,0	—	— 6,1	— 261,1	60,0	—
Verenigd-Koninkrijk	2.834,9	3.078,3	— 42,3	— 285,7	— 563,5	+ 4,1	+ 23,1	— 536,3	1.272,0	77,5 D
Totalen ...	13.715,0	13.715,0	+ 81,8 — 80,4	+ 2.911,4 — 2.910,0	+ 1.984,1 — 1.962,8	+ 9,9	+ 73,7 — 81,9	+ 1.985,0 — 1.971,9		

* Ierland is begrepen in de geldzone van het Verenigd-Koninkrijk; het Verenigd-Koninkrijk omvat, behalve zijn overzeese gebiedsdelen, tevens de niet deelnemende sterlinglanden.

¹ Het verschil tussen de netto cumulatieve positie (kolom e) en de cumulatieve verrekeningspositie (kolom i) is toe te schrijven aan de netto invloed van volgende factoren: aanwending van bestaande middelen, van aanvankelijkealdi en bijzondere middelen; bijzondere vereffeningen op 1 Juli 1952 wat de B.L.E.U. en Portugal betreft; wijzigingen en betalingen bij de hernieuwing van de Unie op 1 Juli 1954; aanvankelijke terugbetalingen door IJsland gedaan uit hoofde van de verrichtingen voor December 1954; afbetalingen uit hoofde van de aflossing tot heden, evenals de bijzondere betalingen in goud ontvangen en verricht door de Unie bij de verrichtingen van Januari 1955; terugbetalingen in goud tot op heden aan Frankrijk gedaan, ingevolge artikel 10 bis, de eerste twee stortingen uitgevoerd ter terugbetaling van het door de B.L.E.U. aan de Unie toegekend bijzonder krediet.

² Die wijzigingen geven geen aanleiding tot goudstortingen; ze worden verricht om de cumulatieve verrekeningspositie (kolom i) te handhaven op het dubbel der schuld of de vordering van elk land.

³ De cumulatieve verrekeningspositie is gelijk aan het dubbel van de schuld of de vordering van elk land, behoudens de volgende gevallen: Miljoenen rekeneenheden
Griekenland: Algehele betaling in goud of dollars krachtens artikel 13 (a) buiten zijn debetquotum dat geblokkeerd is en beschouwd wordt als zijnde gelijk aan 0 53,7
Turkije: — aangewend debetquotum 60,0
— algehele betaling in goud of dollars krachtens artikel 13 (a) buiten zijn debetquotum 201,1

Daar Denemarken (voor Mei 1955) en Portugal (voor April en Mei 1955) de hun toegestane kredieten voor deze maanden tijdelijk in dollars wensten te regelen, bedragen de totale kredieten aan Denemarken en Portugal toegestaan nog slechts respectievelijk 109,4 en 0,2 miljoen rekeneenheden.

⁴ Het debetquotum van Griekenland is geblokkeerd en beschouwd als zijnde gelijk aan 0; het effectieve quotum van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie als crediteur is gelijk aan 402,6 miljoen rekeneenheden.

⁵ Definitieve cijfers, rekening gehouden met de wijzigingen aangebracht sedert 1 Juli 1954.

⁶ Die bedragen welke deel uitmaken van de rallonges van Oostenrijk en Duitsland waren noodzakelijk om de overschotten te dekken die het quotum van die landen in het begin van het boekjaar 1954-1955 overtroffen.

⁷ Met uitsluiting van de goudbedragen door Frankrijk vóór 30 Juni 1954 buiten zijn quotum aan de Unie gestort. Die bedragen werden niet opgenomen in de cumulatieve verrekeningspositie, doch kunnen door Frankrijk herwonnen worden ter betaling van netto-overschotten voor de periode na 30 Juni 1954. Van het totaal dier bedragen (369,4 miljoen rekeneenheden) werden tot en met de verrichtingen van de maand Mei 87,1 miljoen terugbetaald, zodat het saldo 282,3 miljoen bedraagt.

INHOUDSTAFEL

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

	Tab.		Tab.
GELDMARKT.		PRODUCTIE.	
I. — Rentetarief voor disconto en beleningen	2	I. — Steenkolen- en metaalproductie	55 ¹ en 55 ²
II. — Rentetarief voor bankdeposito's en tegoeden bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas	4	II. — Textielnijverheid	56 ¹
III. — Daggeld	8	III. — Diverse producties	56 ²
IV. — Discontovoet der voornaamste circulatiebanken	86 ³	IV. — Electriche energie	58
		V. — Gas	59
EDELE METALEN		VERBRUIK.	
Notering der edele metalen	9	I. — Verbruiksindexcijfers	
		a) Maandelijkse verkoopindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100	65 ¹
		b) Maandelijkse verkoopindexcijfers : basis maandgemiddelde 1953 = 100	65 ² en 65 ³
		II. — Tabaksverbruik	66
		III. — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67
VALUTAMARKT.		VERVOER.	
I. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de Nationale Bank van België	10 ¹	I. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen :	
II. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers	10 ²	a) bedrijfsontvangsten en uitgaven	70 ¹
		b) wagens aan de nijverheid geleverd	70 ²
		c) verkeer :	
		1° algemeen spoorverkeer	70 ³
		2° zware goederen	70 ³
		A) gezamenlijk verkeer	
		B) binnenlands verkeer	
		II. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen	70 ⁴
		III. — Havenverkeer	
		a) Haven van Antwerpen	71 ¹
		b) Haven van Gent	71 ²
		IV. — Algemene beweging der binnenscheepvaart	72
KAPITAALMARKT.		BUITENLANDSE HANDEL.	
I. — Noteringen van enkele overheidsfondsen	14	Nomenclatuur der afdelingen volgens de type-classificatie van de internationale handel (T.C.I.H.)	75
II. — Maandindexcijfers der aandelennoteringen ter Beurze van Brussel en Antwerpen	15 ¹		
III. — Omzet ter Beurze van Brussel	15 ²	WERKLOOSHEID.	
IV. — Rendement der voornaamste types vast rentende waarden	16	I. — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid	81 ¹
V. — Kapitaalemissies in België en Belgisch-Congo :		II. — Indeling der gecontroleerde werklozen per provincie	81 ²
Retrospectief overzicht	17 ¹	III. — Daggemiddelde der gecontroleerde werklozen	81 ³
Groepering naar de grootte van het kapitaal	17 ⁴	IV. — Indeling der gecontroleerde werklozen naar bedrijfsgroep	81 ⁴
VI. — Leningen uitgegeven door de Overheid	18	BANK- EN GELDSTATISTIEKEN.	
VII. — Bankoperaties van het Gemeentekrediet	19	I. — België en Belgisch-Congo :	
VIII. — Hypotheekinschrijvingen	20	Algemene staten der banken	85 ¹
		Nationale Bank van België :	
		Weekstaten	85 ²
		Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi :	
		Maandstaten	85 ³
		Geldvoorraad in Belgische franken	85 ⁴
		Snelheid van de girale geldcirculatie in België	85 ⁵
		II. — Buitenlandse emissiebanken :	
		Staten :	
		Banque de France	86 ¹
		Bank of England	86 ²
		Federal Reserve Banks	86 ³
		Nederlandsche Bank	86 ⁴
		Sveriges Riksbank	86 ⁵
		Banca d'Italia	86 ⁶
		Bank Deutscher Länder	86 ⁷
		Banque Nationale Suisse	86 ⁸
		Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken	86 ⁹
		III. — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel ...	87
		IV. — Europese Betalingsunie :	
		Samenvattende tabel van de stand	88 ¹
		Afrekening van de positie der deelnemende landen	88 ²
RIJKSFINANCIËN.			
I. — Stand van de Staatsschuld	25 ¹		
II. — Stand van het bezit aan overheidsfondsen van de Nationale Bank van België	25 ²		
III. — Overzicht van de uitvoering der begroting	25 ³		
IV. — Opbrengst van de belastingen	26		
INKOMEN EN SPAREN.			
I. — Rendement der Belgische en Congolese vennootschappen op aandelen :			
Retrospectief overzicht	30 ²		
II. — Algemene Spaar- en Lijfrentekas	31		
a) Inlagen op particuliere spaarboekjes			
b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas			
III. — Kwartaalindexcijfers der lonen	32		
LOOP DER ZAKEN.			
I. — Bedrijvigheid der Verrekeningskamers	35		
Debetverrichtingen			
II. — Postchèque- en giroverkeer	36		
PRIJZEN.			
a) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België	45 ¹		
b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België en in het buitenland	45 ²		
c) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België	46		

Abonnementsprijs per jaargang { fr 250 voor België.
fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenssen te ontvangen : de Nederlandse of de Franse.
